

Urząd Statystyczny w Łodzi Statistical Office in Łódź

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
W 2015 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ŁÓDZKIE VOIVODSHIP IN 2015**

Maj 2016 May

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W ŁODZI

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE
IN ŁÓDŹ*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Piotr Chabior
Jerzy Harbat
Anna Jaeschke
Izabela Kaleta
Tomasz Piasecki
Jolanta Włodarczyk

Redakcja, skład i grafika —

Edition, typesetting and graphics —

Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

Łódzkie Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Anny Jaeschke

Projekt okładki

Covern design

Lidia Motrenko-Makuch

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

*When publishing data
please indicate source*

Publikacja dostępna w Internecie

Publication available on the Internet

<http://lodz.stat.gov.pl>

ISSN 2084-7041

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa

Nakład 95 egz.

Cena 15,00 zł

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Łodzi przekazuje Państwu publikację *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego w 2015 r.* Jest to kolejna edycja pozycji wydawniczej należącej do regionalnych opracowań analitycznych, prezentująca najnowsze dane statystyczne dotyczące istotnych zjawisk społecznych i gospodarczych.

Zakres tematyczny, jak w latach poprzednich, obejmuje dane z demografii, rynku pracy, świadczeń społecznych, budownictwa mieszkaniowego, rolnictwa, przemysłu i budownictwa, rynku wewnętrznego, wyników finansowych oraz nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw.

Opracowanie podsumowuje bieżące dane statystyczne i prezentuje je w ujęciu dynamicznym od 2010 r. oraz w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju, a także w układzie przestrzennym – w podziale na powiaty oraz na tle innych województw. Komentarz analityczny wzbogacono ilustracją graficzną w postaci wykresów i kartogramów.

Część tabelaryczna, która stanowi uzupełnienie publikacji, zawiera wybrane dane o województwie łódzkim na przestrzeni lat 2005-2015 oraz informacje o charakterze bieżącym – prezentowane według miesięcy w dwóch ostatnich latach.

Sposób prezentacji danych, przyjęty przez wszystkie urzędy statystyczne w kraju, pozwala na analizę poziomu zróżnicowania regionalnego podstawowych wskaźników.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Foreword

Statistical Office in Łódź presents “The report on socio-economic situation of the Łódzkie Voivodship in 2015”, the following edition of the publication included in the analytical system of regional studies, presenting the latest statistical data concerning significant phenomena in social and economic spheres.

The scope of the publication includes, as in previous years, data on demography, labour market, social benefits, housing construction, agriculture, industry and construction, internal market, financial results and investment outlays of enterprises.

The study summarises the most recent data, analyses the changes as compared to 2010, presents the voivodship values in relation to the national aggregates and on the background of other voivodships as well as broken down by powiat. The analysis is enriched by graphs and cartograms.

A set of tables, supplementing the publication, contains selected statistical information on the Łódzkie Voivodship for years 2005-2015 and monthly data presented for the last two years.

Selection and presentation of the data, adopted by all statistical offices, so common for all the voivodships, enables cross-country comparisons of basic indicators and regional diversity analyses.

*Director
of the Statistical Office in Łódź*

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	10
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	14
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE NA TLE KRAJU	<i>ŁÓDZKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	20
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	21
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO	<i>DIVISION AND AREA OF ŁÓDZKIE VOIVODSHIP</i>	24
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	25
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	31
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	46
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	49
CENY	<i>PRICES</i>	53
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	58
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	69
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	73
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>HOUSING CONSTRUCTION</i>	76
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	82
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	85
NAKLADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	88
ANEKS	<i>APPENDIX</i>	91

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Nr No.	Str. Page
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2015 r.	<i>Selected data for voivodship and Poland in 2015</i>	1	20
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population based on balances</i>	2	26
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	28
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	31
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sek- torze przedsiębiorstw w województwie łódzkim	<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in łódzkie voivodship</i>	5	32
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia.....	<i>Registered unemployed and unemployment rate</i>	6	33
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie łódzkim	<i>Registered unemployed and unemployment rate in łódzkie voivodship</i>	7	36
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	8	40

		Nr No.	Str. Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	9	46
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim	<i>Average monthly gross wages and salaries in łódzkie voivodship</i>	10	47
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	11	49
Świadczenia społeczne w województwie łódzkim	<i>Social benefits in łódzkie voivodship</i>	12	50
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	13	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie łódzkim	<i>Price indices of consumer goods and services in łódzkie voivodship</i>	14	55
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	15	56
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	16	60
Przemysł	<i>Industry</i>	17	69
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie łódzkim	<i>Indices of sold production of industry in łódzkie voivodship</i>	18	71
Budownictwo	<i>Construction</i>	19	73
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie łódzkim	<i>Indices of construction and assembly production in łódzkie voivodship</i>	20	74
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Housing construction</i>	21	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie łódzkim	<i>Dwellings completed in łódzkie voivodship ...</i>	22	79
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie łódzkim	<i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project in łódzkie voivodship</i>	23	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	24	82
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie łódzkim	<i>Indices of retail sale in łódzkie voivodship</i>	25	83
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	26	87
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	27	88

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2015 r.	
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2015 r.	
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2015 r.	
Stopa bezrobocia według BAEL w 2015 r. ...	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r.	
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2015 r.	

LIST OF GRAPHS

<i>Natural increase per 1000 population in 2015.....</i>	1	21
<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in 2015</i>	2	21
<i>Employment rate by LFS in 2015</i>	3	21
<i>Unemployment rate by LFS in 2015</i>	4	22
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2015</i>	5	22
<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2015</i>	6	22

		Nr No.	Str. Page
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2015 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2015</i>	7	22
Mieszkania oddane do użytkowania w 2015 r.	<i>Dwellings completed in 2015</i>	8	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2015 r.	<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2015</i>	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2015 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2015</i>	10	23
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in łódzkie voivodship by subregions and powiats in 2015</i>	12	28
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population</i>	13	29
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in łódzkie by subregions and powiats in 2015</i>	14	30
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	20	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Unemployment rate in łódzkie voivodship by subregions and powiats in 2015</i>	21	38
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	41
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	23	41
Struktura pracujących według wieku w województwie łódzkim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in łódzkie voivodship in the 4th quarter</i>	24	42
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	25	43
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie łódzkim w IV kwartale...	<i>Structure of unemployed persons by age in łódzkie voivodship in the 4th quarter</i>	26	43
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie łódzkim w IV kwartale.....	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in łódzkie voivodship in the 4th quarter</i>	27	44
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	28	44
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the 4th quarter</i>	29	45
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	30	46
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach w 2015 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in select sections in 2015</i>	31	47

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	32	51
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	33	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	54
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie łódzkim w 2015 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in łódzkie voivodship in 2015</i>	35	56
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	36	61
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	37	62
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	38	62
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	39	63
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	40	64
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats)</i>	41	64
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	42	64
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	43	66
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	44	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	45	70
Struktura produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego według działów PKD 2007 w 2015 r.	<i>Structure of sold production of manufacturing by PKD 2007 divisions in 2015</i>	46	70
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	47	71
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym według działów PKD 2007 w 2015 r.	<i>Structure of average paid employment in manufacturing by PKD 2007 divisions in 2015</i>	48	72
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction</i>	49	74
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	50	74
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007	<i>Structure of construction and assembly production by divisions PKD 2007</i>	51	75
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	52	75
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	53	77
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	54	77
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ..	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	55	78
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	56	78

		Nr <i>No.</i>	Str. <i>Page</i>
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Dwellings completed in łódzkie voivodship by subregions and powiats in 2015</i>	57	79
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym	<i>Indices of number of permits for dwellings or registered applications with a construction project.....</i>	58	80
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	59	81
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	60	83
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	61	85
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	62	85
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	63	86
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	64	86
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	65	88
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe	<i>Structure of investments outlays for fixed assets</i>	66	90
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM	<i>SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP</i>	I	92
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II	96

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2014 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym opracowaniu publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2014.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004/ NACE Rev. 1.1.*

In the publication the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

- 1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 3) ***financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classi-*

do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalność związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, plonów ziemiopłodów oraz pogłowia zwierząt gospodarski zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;

as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the *enterprise sector* is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 agricultural surveys do not include holders of agricultural land not conducting any agricultural activities and the holders of agricultural land with an area of less than 1 ha conducting activities on a small scale (determined by the appropriate thresholds); therefore data for 2010 concerning: land use, sown area, yields and livestock have been corrected compared with the ones published in a previous edition of the Report.

12. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;

- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
- ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) w 2005 r.,
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę X	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja X	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>

- 2) *sold production of industry:*
- *2000 constant prices (2000 average current prices) in 2005,*
 - *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing *per capita* data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

działy (dok.)
divisions (cont.)

Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	X	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków	X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

ZNAKI UMOWNE
SYMBOLS

Kreska (-)	-	zjawisko nie występuje <i>magnitude zero</i>
Zero (0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of unit</i>
(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of unit</i>
Kropka (.)	-	pełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak (x)	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak (*)	-	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych <i>data revised</i>
"w tym" "of which"	-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of sum are given</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY
ABBREVIATIONS

zł	-	złoty <i>zloty</i>	m ²	-	metr kwadratowy <i>square metre</i>
tys.	-	tysiąc <i>thousand</i>	m ³	-	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
mln	-	million <i>million</i>	kpl	-	komplet <i>komplet, set</i>
t	-	tona <i>tonne</i>	dt	-	decytona <i>deciton</i>
l	-	litr <i>litre</i>	szt.	-	sztuka <i>piece, unit</i>
m	-	metr <i>metre</i>	p.proc.	-	punkt procentowy <i>point</i>
ha	-	hektar <i>hectare</i>	PKD	-	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

- Na przestrzeni ostatnich lat w województwie łódzkim następuje systematyczny spadek liczby mieszkańców. W 2015 r. **liczba ludności** w województwie zmniejszyła się o 0,4%. Obserwowano przy tym niekorzystny trend demograficzny – spadła liczba urodzeń (o 2,6%), co przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów (o 4,7%) oznacza, że ujemny przyrost pogłębił się. Liczba zawartych w 2015 r. małżeństw była wyższa niż przed rokiem o 0,4%. Utrzymał się ujemny bilans migracyjny w województwie i wyniósł -2,1 tys. osób (wobec -2,0 tys. w 2014 r.).
- **Przeciętne zatrudnienie** w sektorze przedsiębiorstw, w województwie łódzkim w 2015 r., ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem o 2,7% i wyniosło 322,5 tys. osób. Na poprawę sytuacji w ostatnim roku istotny wpływ miał wzrost przeciętnego zatrudnienia w sekcjach: informacja i komunikacja, transport i gospodarka magazynowa, handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz przetwórstwo przemysłowe.

W 2015 r., drugi rok z rzędu, odnotowano spadek **liczby bezrobotnych**. W skali całego kraju również zmalała liczba zarejestrowanych w urzędach pracy, w przypadku Polski dynamika była nieco większa niż w województwie łódzkim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2015 r. wyniosła w województwie łódzkim 10,3% i była o 1,5 p. proc. niższa niż przed rokiem. Spadek stopy bezrobocia, podobnie jak w 2014 r., odnotowano we wszystkich powiatach.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności**, przeprowadzonego w IV kwartale wskazują, że liczba aktywnych zawodowo w województwie łódzkim zmniejszyła się. Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 0,3 p. proc. do poziomu 53,1%, a stopa bezrobocia spadła 0,9 p. proc. do poziomu 6,8%. Jednocześnie zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

- **Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia** brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r., (3745,57 zł), był wyższy niż przed rokiem i wyniósł 4,3% (wobec wzrostu o 4,0% w 2014 r.). W stosunku do 2014 r. wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw, przy czym najwyższy odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej.

Zwiększył się również średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez jednego zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw, a także przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy.

- Wyższa niż przed rokiem była dynamika **przeciętnych miesięcznych świadczeń emerytalno-rentowych**. Przeciętne miesięczne świadczenie wypłacane przez ZUS wyniosło 1843,94 zł i było o 3,0% wyższe niż przed rokiem, a pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1168,00 zł i zwiększyło się w ciągu roku o 3,1%.

W 2015 r. średnia liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia ukształtowała się na poziomie notowanym rok wcześniej. Na poziomie sprzed roku utrzymała się zbiorowość zarówno rolników indywidualnych (101,6 tys.), jak i świadczeniobiorców ZUS (508,0 tys.).

- Po raz kolejny w 2015 r. odnotowano średnioroczny **spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych** - o 1,2%. Spadek cen dotyczył towarów i usług związanych z transportem (o 9,4%), odzieży i obuwiu (o 5,5%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,8%). Najwyższy wzrost cen w ujęciu rocznym wystąpił w grupie towarów i usług związanych ze zdrowiem (1,9%).
- Występujące w 2015 r. niekorzystne warunki agroklimatyczne negatywnie wpłynęły na **produkcję roślinną** w województwie łódzkim. Prawie wszystkie gatunki upraw m.in. zboża, rzepak, okopowe plonowały gorzej w porównaniu z rekordowo wysokimi plonami w roku poprzednim, co wpłynęło ujemnie na wielkość zbiorów.

W województwie łódzkim w końcu 2015 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyło się stado bydła ogółem, zmalało natomiast поголовіe świń. Hodowcy redukują bądź całkowicie rezygnują z tego kierunku produkcji. Na taką sytuację wpływ miały przede wszystkim utrzymujące się już w dłuższym okresie niekorzystne czynniki ekonomiczne tuczu świń.

Na rynku rolnym województwa łódzkiego, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek cen większości produktów rolnych, zarówno w skupie (z wyjątkiem ceny ziemniaków jadalnych i żywca wołowego), jak i na targowiskach. Mniej korzystna, niż przed rokiem, była relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta.

W 2015 roku producenci rolni z województwa łódzkiego dostarczyli do skupu mniej niż przed rokiem ziarna zbóż (spadła wielkość skupu zarówno pszenicy jak i żyta). Wielkość skupu żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso była wyższa niż rok wcześniej (większa była podaż żywca wieprzowego i wołowego). Wzrosła również ilość skupionego mleka krowiego.

- **Produkcja sprzedana przemysłu** w 2015 r. osiągnęła wartość 72706,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 4,1% (w cenach stałych) wyższa niż w 2014 r. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 169,0 tys. osób i było o 2,1% wyższe niż w roku poprzednim. Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła 430,3 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 1,9% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem.
- **Produkcja budowlana** w 2015 r., była wyższa niż przed rokiem o 11,7% i osiągnęła poziom 8623,8 mln zł. Wyższa niż przed rokiem była również produkcja budowlano-montażowa realizowana przez przedsiębiorstwa budowlane z województwa łódzkiego, a jej udział w produkcji sprzedanej budownictwa ogółem wyniósł 58,7%. Odnotowany wzrost wydajności pracy w budownictwie (do poziomu 454,4 tys. zł na jednego zatrudnionego, w cenach bieżących) był wynikiem utrzymania się przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji na poziomie roku poprzedniego.
- Budownictwo mieszkaniowe w 2015 r. odnotowało lepsze wyniki niż w roku poprzednim. **Oddano do użytkowania 7150 mieszkań**, a ich liczba była o 10,0% wyższa niż w 2014 r. Zakończone inwestycje mieszkaniowe w analizowanym roku zrealizowano we wszystkich formach budownic-

twą. Wzrosła także zarówno liczba rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych, jak i mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia.

- Wartość **sprzedaży detalicznej** ogółem w województwie łódzkim była o 8,5% wyższa niż w roku 2014. Znaczący wzrost odnotowały przedsiębiorstwa realizujące pozostałą sprzedaż detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach” (o 30,9%) oraz prowadzące sprzedaż pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 22,6%). Zwiększyła się również wartość sprzedaży hurtowej towarów w jednostkach handlowych - o 11,3%.
- **Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych** w 2015 r. były mniej korzystne niż uzyskane rok wcześniej. Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto, ale ich udział w przychodach ogółem spadł. Wolniejsze tempo wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu wskaźnika poziomu kosztów.
- Rok 2015 był drugim z kolei, w którym odnotowano wzrost wartości **nakładów inwestycyjnych** poniesionych przez przedsiębiorstwa w województwie łódzkim (o 28,9%). Zwiększyły się zarówno nakłady na budynki i budowle, jak i na zakupy. W porównaniu z 2014 r spadła natomiast liczba i wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych.

BASIC TRENDS

- Over the last years consecutive decline in **population of the voivodship** was observed. In 2015 the population of voivodship decreased by 0.4%. The negative demographic trends have appeared – decrease of the number of births (by 2,6%) in parallel with the increase of the number of deaths (by 4.7%) resulted in deepening negative population growth. Number of marriages contracted in 2015 increased by 0,4% as compared to the previous year. Negative net migration rate is still observed and in 2015 it amounted to -2.1 thous. persons in comparison with -2.0 thous. in 2014.
- In 2015, **the average paid employment** in the enterprise sector in Łódzkie Voivodship amounted to the level of 322.5 thous. persons, i.e. by 2.7% higher than in 2014. The improvement of the situation in the last year was substantially influenced by the increase of average paid employment in the following sections: information and communication, transportation and storage, trade; repair of motor vehicles as well as manufacturing.

In 2015, the second year running, the number of unemployed persons registered in labour offices dropped down. The similar situation was observed in the whole country, but the decrease rate was higher in Poland than in Łódzkie Voivodship.

The registered unemployment rate at the end of December 2015 amounted to 10.3%, i.e. by 1.5 pp less than in 2014. In 2015, similarly to the previous year, the decline in unemployment rate occurred for all powiats .

Results of the **Labour Force Survey (LFS)** conducted in 4th quarter indicate that number of economically active persons has decreased. The employment rate exceeded its previous year's level by 0.3 pp and reached 53.1% and the unemployment rate decreased by 0.9 pp and reached 6.8%. Economic dependency ratio (defined as a number of economically inactive and unemployed persons per 100 persons employed) has decreased.

- **The average monthly gross wages and salaries** in the enterprise sector in 2015 amounted to 3745.57 zł and were by 4.3 % higher than a year before (in comparison with the growth of 4.0% in 2014). Compared to 2014, an increase was recorded in most sections of the enterprise sector, of which the highest had placed in administrative and support service activities.

Average time worked in enterprise sector per one employee increased as well as the average wages and salaries per hour increased.

- Higher dynamics of an **average monthly gross retirement pay and pension** was recorded, as compared with the previous year. The average monthly nominal gross retirement pay and pension from non-agricultural social security system (Social Insurance Institution) in 2015 amounted to 1843,94 zł and was by 3.0% higher than in 2014. The average monthly nominal gross retirement pay and pension of individual farmers reached the level of 1168.00 zł and it has increased in comparison to the previous year by 3.1%.

In 2015, the average number of retirees and pensioners was at the level noted in 2014 . Population of farmers (101,6 thous.) and the number of persons receiving benefits from Social Insurance Institution (508.0 thous.) were similar to numbers noted a year before.

- It was the second year running that the annual average **prices of consumer goods and services dropped** down in relation to previous year (by 1.2%). A drop in prices concerned the group of goods and services associated with transport (by 9.4%), clothing and footwear (by 5.5%) as well as alcoholic beverages and tobacco (by 1.8%). The highest price growth was recorded in the group of goods and services associated with health.
- Unfavorable agro climatic conditions in 2015, conditions inflicted considerably lower than the year before **crop production** in Łódzkie Voivodship. The decrease in yield was recorded for almost all main crops i.a. cereals, rape, root plants, in comparison to significantly high yield in previous year.

In 2015, in comparison to the previous year, an increase in domestic supply of livestock, together with decline in the supply of pigs was reported. A low profitability of pig fattening contributed to production decrease.

In comparison to the previous year, the drop in the average **prices of most agricultural products**, was recorded both in procurement centers (excluding edible potatoes and beef for slaughter) and on marketplaces. Procurement price of pigs for slaughter in relation to marketplace price of barley has been lower in comparison to 2014.

In 2015 the value of procurement of basis cereals (wheat and rye) has decreased. The growth of supply of animals for slaughter in terms of meat was higher (increased procurement of pigs and beef for slaughter). The value of procurement of cows' milk was also greater than in the previous year.

- **Sold production of industry** in 2014 reached the level of 72706.6 million zł (in current prices) and it was by 4.1% higher (in constant prices) than in previous year. In 2015 average paid employment in industry in Łódzkie Voivodship has increased by 2.1% and reached the level of 169.0 thous. Labour productivity in industry, measured by sold production per one paid employee amounted to 430.3 thous. zł (in current prices) and was by 1.9 % higher (in constant process) than in the previous year.
- In 2015 **sold production of construction** reached the level of 8623.8 million zł and was by 11.7% higher than a year before. Construction and assembly production realized by construction enterprises of Łódzkie Voivodship was greater than in 2014 but its share in total sold production of construction declined and amounted to 58.7%. A growth in labour productivity in construction (to the level of 454.4 thous. zł per one paid employee – in current prices) resulted from unchanged average paid employment in this section.
- Residential construction in 2015, in terms of number of completed dwellings, recorded better results than in previous year. According to data, 7150 **dwellings** have been **completed**, i.e. by 10.0% more than a year before. Housing projects have been completed by investors of all forms. An in-

crease was noted also in the number of dwellings which construction has begun as well as in number of dwellings for which permits have been granted.

- The value of total **retail sales** in Łódzkie Voivodship was by 8.5% higher than in the previous year. The substantial increase in sales was recorded in entities dealing in other retail sales in specialized stores (by 30.9%) as well as enterprises conducting the sale of motor vehicles, motorcycles, parts (by 22.6%). Wholesale in trade enterprises in 2015 was by 11.3% higher than a year before.
- In 2015 **financial results of non-financial enterprises** were weaker than those obtained the year before. Share of enterprises reporting net profit in the total number of surveyed enterprises was higher than in 2014, while share of revenues obtained by those enterprises in revenues from total activity of surveyed enterprises was lower than a year before. An increase in revenues from total activity was slower than the costs of obtaining them, which resulted in the cost level indicator's decrease.
- In 2015, the second year in a row, a growth was recorded in total **investment outlays** of the surveyed enterprises in Łódzkie Voivodship (by 28.9%). Outlays on buildings and structures as well as outlays on buildings both increased. The value of the investments newly started and the total estimated value were lower than a year before.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE NA TLE KRAJU

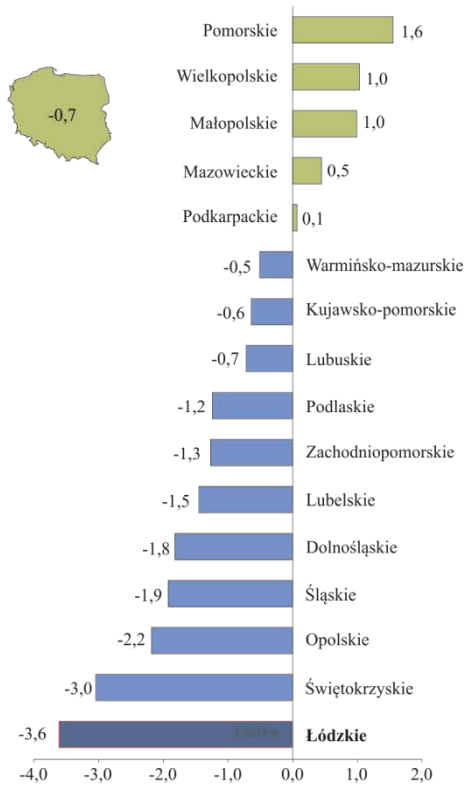
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2015 r.

Wyszczególnienie	Polska	Łódzkie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	137
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	-3,6
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ^a	-0,4	-0,8
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w %	56,2	57,2
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w %	51,9	52,9
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w %	7,5	7,7
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	4121,41	3745,57
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1980,96	1843,94
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1179,63	1168,00
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	99,1	98,8
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^c w ha	10,22	7,66
Obsada bydła ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,0	47,3
Obsada trzody chlewnej ^d na 100 ha gruntów ornych w szt.	80,0	105,7
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	476779	430316
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	471462	454360
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,8	2,9
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1089	968
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	22	13
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	82,9	82,0
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,7	99,7
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni =100, ceny bieżące)	113,7	128,9
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2013 r. w zł	43020	40127

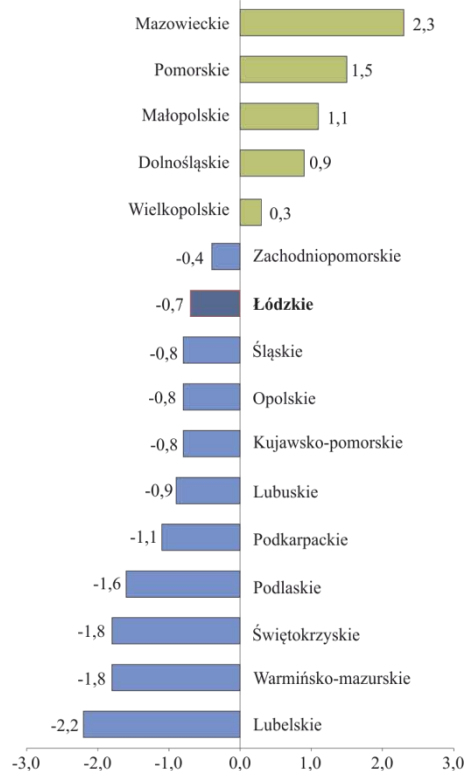
^a Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 rok, w przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 roku ze względu na niedostateczną jakość danych za 2015 rok (brak kompletności). ^b Przeciętne w roku. ^c Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata. ^d Stan w czerwcu.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

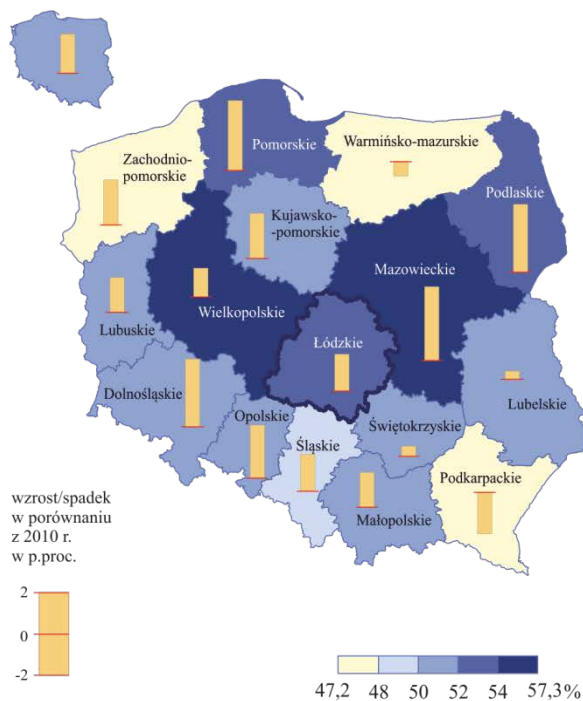
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2015 r.

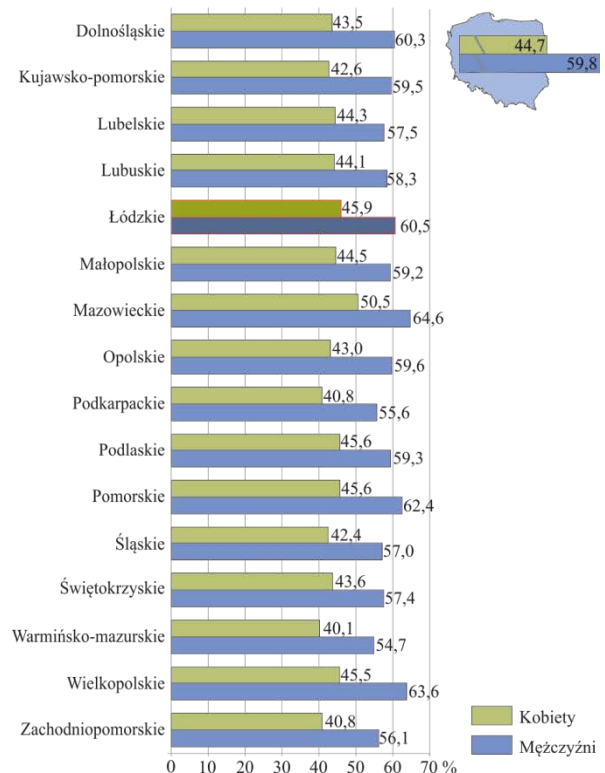
Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2015 r.

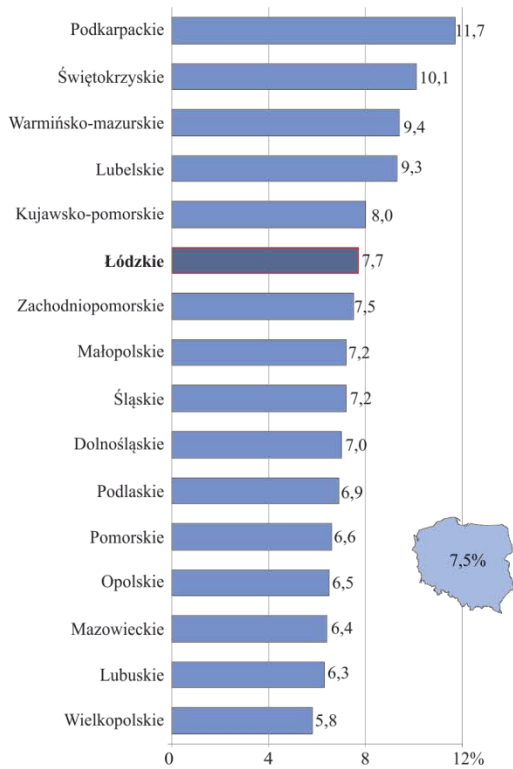
Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2015 r.

^a Przeciętny w roku.

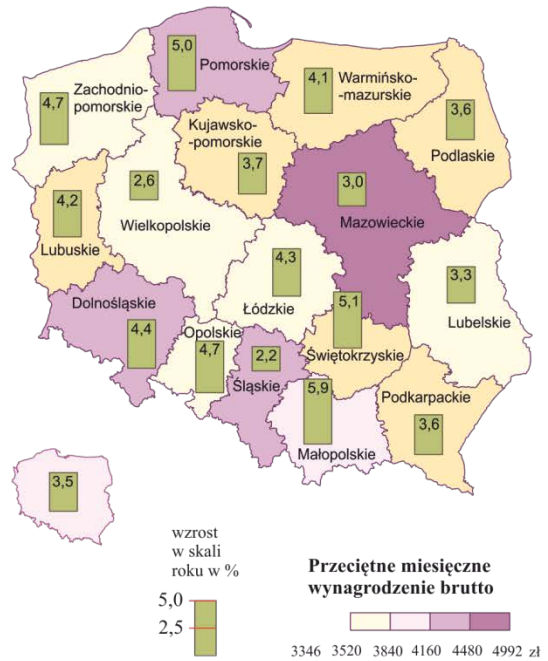

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2015 r.

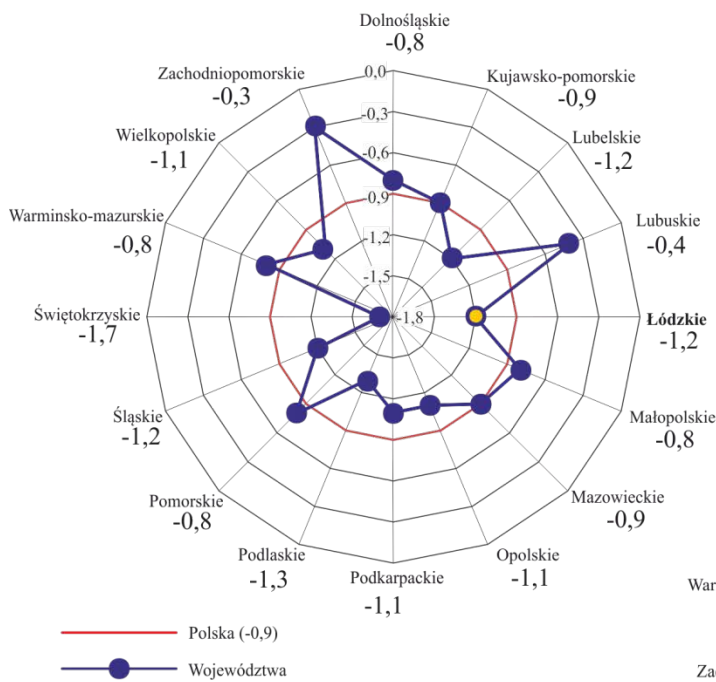

^a Przeciętna w roku

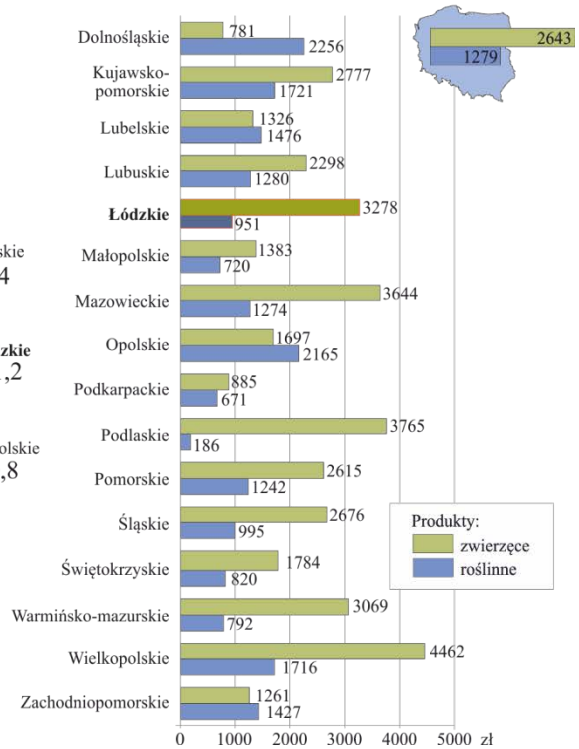
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r.

Wyk. 6. Wzrost/spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2015 r.

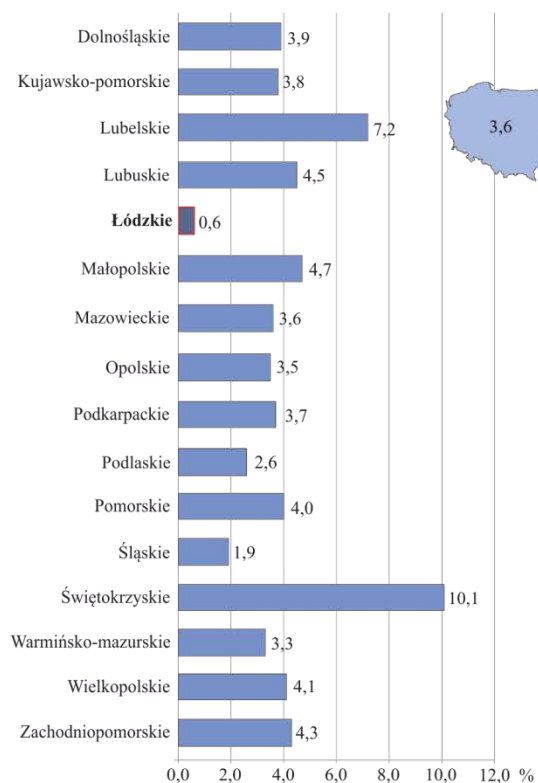
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2015 r.

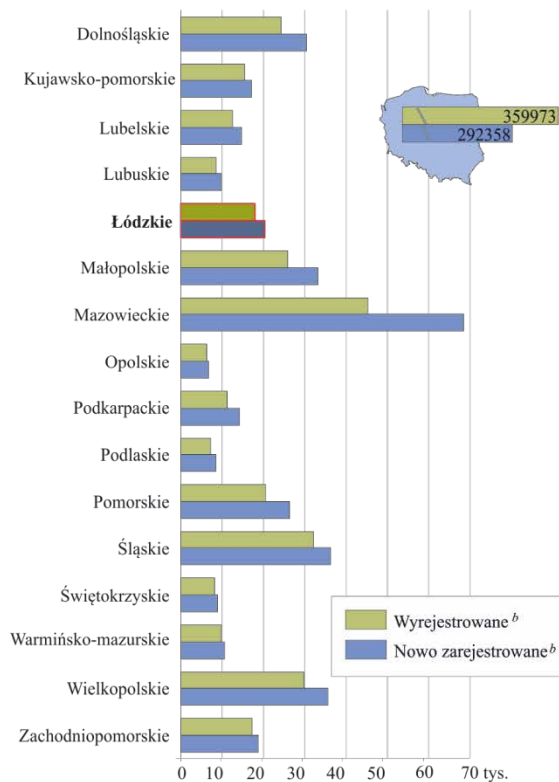
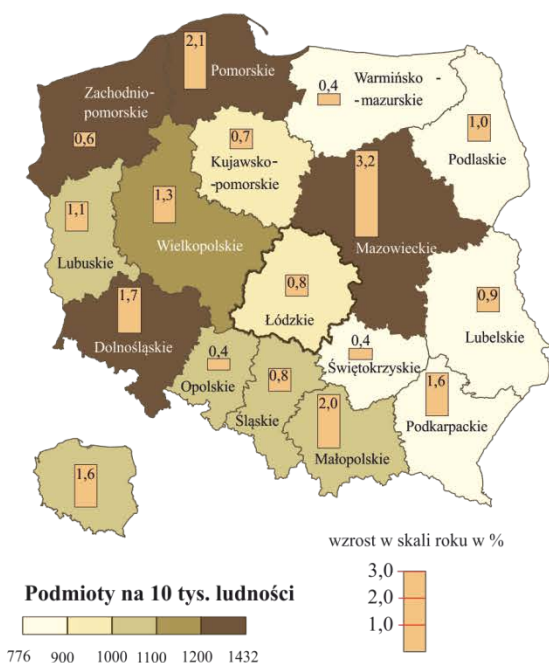
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2015 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2015 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2015 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. ^b W ciągu roku

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

liczba gmin
177
liczba powiatów 21 ; 3 liczba miast
na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha	Ludność (stan w dniu 31 XII)
ŁÓDZKIE	1821895	2493603
podregiony:		
Łódzki	220568	386011
M. Łódź	29325	700982
Piotrkowski	597113	590635
Sieradzki	566693	450220
Skierniewicki	408196	365755

Podregion łódzki		Podregion miasto Łódź		Podregion sieradzki		Podregion piotrkowski		Podregion skierniewicki	
Powiaty:		Miasto na prawach powiatu:		Powiaty:		Powiaty:		Miasto na prawach powiatu:	
brzeziński łódzki wschodni pabianicki zgierski		miasto Łódź		łaski pajęczański poddębicki sieradzki wieluński wieruszowski zduńskowolski		kutnowski łęczycki łowicki rawski skierniewicki		Skierniewice	
Powiaty:		Miasto na prawach powiatu:		Powiaty:		Powiaty:		Miasto na prawach powiatu:	
bełchatowski opoczyński piotrkowski radomszczański tomaszowski		Piotrków Trybunalski		łaski pajęczański poddębicki sieradzki wieluński wieruszowski zduńskowolski		kutnowski łęczycki łowicki rawski skierniewicki		Skierniewice	

Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. województwo łódzkie zajmowało powierzchnię 18219 km² (1821895 ha), co stanowi 5,8% powierzchni kraju. Na jego obszarze mieszkało 2493,6 tys. ludności, tj. 6,5% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 137 osób (piąta lokata w kraju). W miastach mieszkało 63,1% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

W 2015 r. w województwie łódzkim utrzymał się spadek ludności w odniesieniu do roku poprzedniego. Odnotowano także zmniejszenie się liczby urodzeń, przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów. Saldo migracji wewnętrznych, kolejny rok z rzędu, przyjęło wartości ujemne.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 r. ludność województwa łódzkiego liczyła 2493,6 tys. osób, i była niższa od zanotowanej przed rokiem o 11 tys. osób, tj. o 0,4% , natomiast w stosunku do 2010 r. – o 49 tys. osób, tj. o 1,9 %. Mieszkańcy województwa stanowili 6,5% ogółu ludności Polski (i udział ten w skali roku nie zmienił się). Pod względem wielkości populacji łódzkie, niezmiennie od wielu lat, plasuje się na 6 miejscu w kraju – po: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, małopolskim i dolnośląskim.

*Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie. Wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.*

*Prezentowane dane dotyczą ludności **faktycznie zamieszkałej** w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.*

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. - według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2015 r., ukształtowała się na poziomie z roku 2014 i wyniosła w województwie łódzkim 137, zaś w Polsce od roku 2010 średnia gęstość zaludnienia utrzymuje się na poziomie 123 osób na 1 km². Podobnie jak w poprzednich latach, w 2015 r. wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa łódzkiego. Najwyższą wartość zanotowano w mieście na prawach powiatu Łódź (2390), natomiast najniższą w powiatach skierniewickim (51) i poddębickim (47).

Struktura ludności według płci od kilku lat w województwie łódzkim od kilku lat nie ulega większym zmianom. Podobnie jak przeciętnie w kraju, przeważają kobiety, które w końcu grudnia 2015 r. stanowiły 52,4% ogólnej liczby mieszkańców województwa (w Polsce, od 2010 r. odsetek kobiet wynosi 51,6%). Współczynnik feminizacji (tj. liczba kobiet na 100 mężczyzn) wyniósł 110 (w Polsce 107), przy czym w miastach ukształtował się na poziomie 115, a na wsi na poziomie 102 (w Polsce odpowiednio 111 oraz 101).

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010 ^a	2014	2015
POLSKA			
Ludność ogółem (stan w dniu 31 XII):			
w tysiącach	38529,9	38478,6	38437,2
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19876,7	19858,8	19839,2
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach.....	23429,1	23216,4	23166,4
w %	60,8	60,3	60,3
Wieś: w tysiącach	15100,8	15262,3	15270,8
w %	39,2	39,7	39,7
ŁÓDZKIE			
Ludność ogółem (stan w dniu 31 XII):			
w tysiącach	2542,4	2504,1	2493,6
na 1 km ²	140	137	137
w tym kobiety:			
w tysiącach	1330,3	1310,7	1305,5
na 100 mężczyzn	110	110	110
Miasta: w tysiącach.....	1625,2	1583,4	1572,9
w %	63,9	63,2	63,1
Wieś: w tysiącach	917,3	920,7	920,7
w %	36,1	36,8	36,9
ŁÓDŹ			
Ludność ogółem (stan w dniu 31 XII):			
w tysiącach	730,6	706,0	701,0
na 1 km ²	2492	2408	2390
W tym kobiety:			
w tysiącach	398,3	384,7	382,0
na 100 mężczyzn	120	120	120

^a Patrz nota wyjaśniająca.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Według danych bilansowych w województwie łódzkim w 2015 r. zarejestrowano 22113 urodzeń żywych, tj. o 591 mniej niż przed rokiem oraz o 3413 mniej niż w 2010 r. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 8,85‰ i był niższy zarówno w stosunku do notowanego

rok wcześniej (9,05‰), jak również w 2010 r. (10,02‰).

W 2015 r. w województwie łódzkim zmarło 31125 osób, tj. o 1398 osób więcej niż przed rokiem i o 96 mniej niż w 2010 r. Ogólny **współczynnik zgonów** wyniósł 12,46‰, podczas gdy rok wcześniej – 11,85‰, a w 2010 r. – 12,26‰. **Współczynnik zgonów niemowląt** (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,79‰ wobec 4,36‰ w 2014 r. i 3,96‰ w 2010 r.

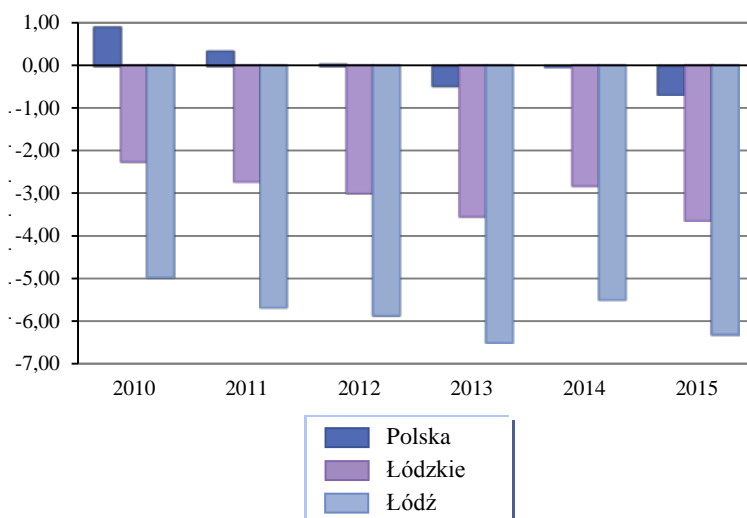
Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności faktycznie zamieszkałej (według stanu w dniu 30 VI).

Dane od roku 2010 zostały obliczone na podstawie ludności zbilansowanej w oparciu o NSP 2011.

W województwie łódzkim od kilku lat obserwowana jest przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń. W 2015 r. różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie minus 9012, podczas gdy rok wcześniej wyniosła minus 7023, a w roku 2010 – minus 5695.

W konsekwencji spadku liczby urodzeń (o 591), przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów (o 1398), ujemny przyrost naturalny pogłębił się. W końcu 2015 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, przyrost naturalny osiągnął wartość minus 3,61‰ i był najniższy spośród województw (wobec minus 2,80‰ w 2014 r.). Dla Polski omawiany wskaźnik osiągnął również ujemną wartość i wyniósł minus 0,67‰ (wobec minus 0,03‰ w 2014 r.).

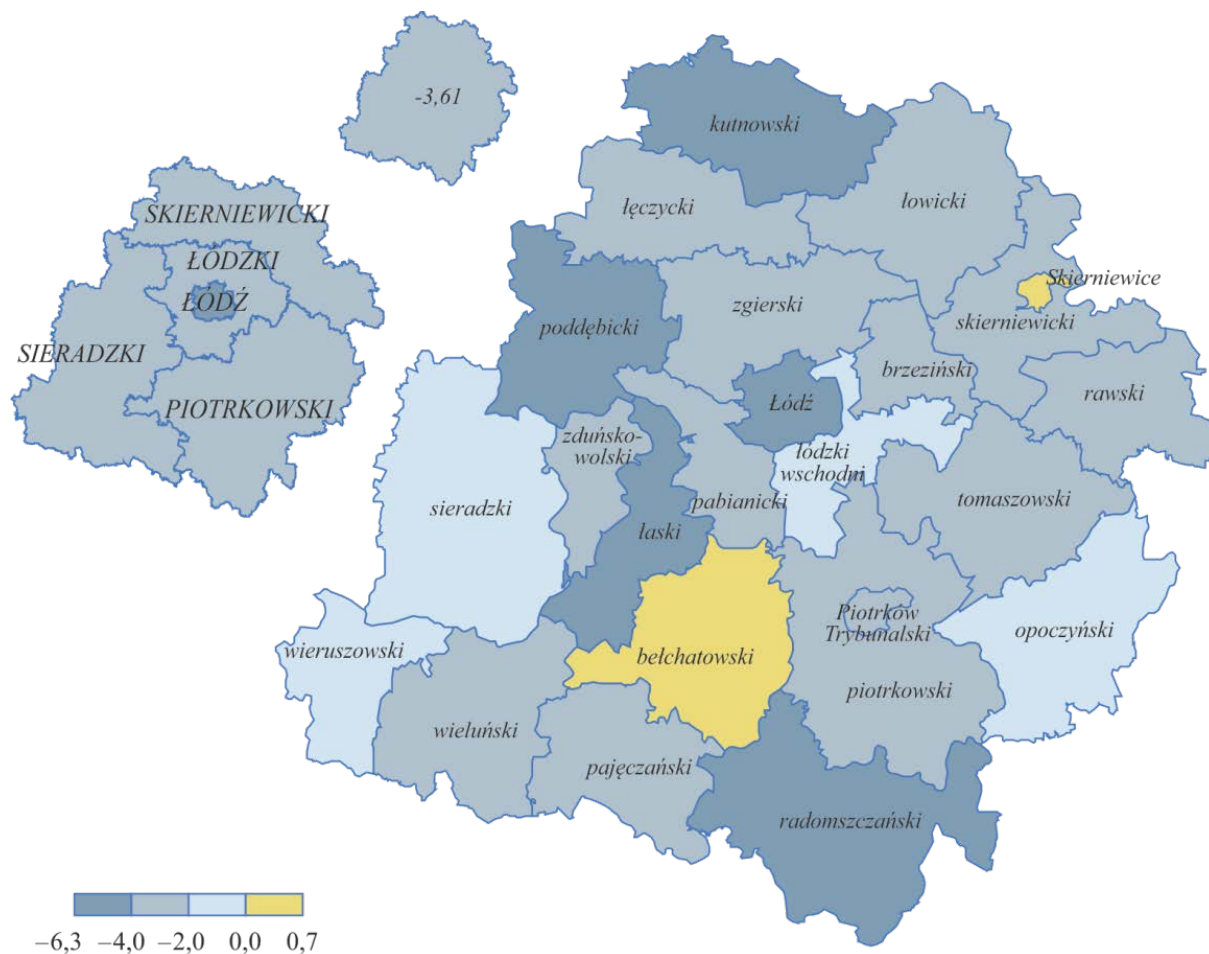
Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

W 2015 r. ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego odnotowano zarówno w miastach, jak i na wsi, jednak w miastach był on zdecydowanie niższy (dla łódzkiego wyniósł minus 4,19‰ wobec minus 2,62‰, dla Polski – minus 1,06‰ wobec minus 0,06‰).

W 2015 r. województwie łódzkim współczynnik przyrostu naturalnego, podobnie jak w poprzednich latach, przyjął dodatnie wartości jedynie w dwóch powiatach: bełchatowskim (0,66‰) oraz w Skierniewicach (0,29‰). W powiecie łódzkim wschodnim liczba urodzeń zrównała się z liczbą zgonów. W pozostałych powiatach odnotowano ujemne wartości wskaźnika, najniższą - w mieście na prawach powiatu Łódź (-6,28‰).

W łódzkich urzędach stanu cywilnego od stycznia do grudnia 2015 r. zarejestrowano 11456 nowo zawartych małżeństw, tj. o 51 więcej niż przed rokiem, ale o 3057 mniej niż w 2010 r. Wzrost liczby zawartych małżeństw obserwowany jest drugi rok z rzędu po, trwającym od 2009 r., okresie ich spadku. **Współczynnik małżeństw**, w omawianym okresie, wyniósł 4,59‰ (wobec 4,55‰ w 2014 r. i 5,70‰ w 2010 r.). Liczba nowo zawartych małżeństw w województwie w przeliczeniu na 1000 ludności była niższa niż średnio w Polsce (4,91‰).

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2015 r.**Tabl. 3. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

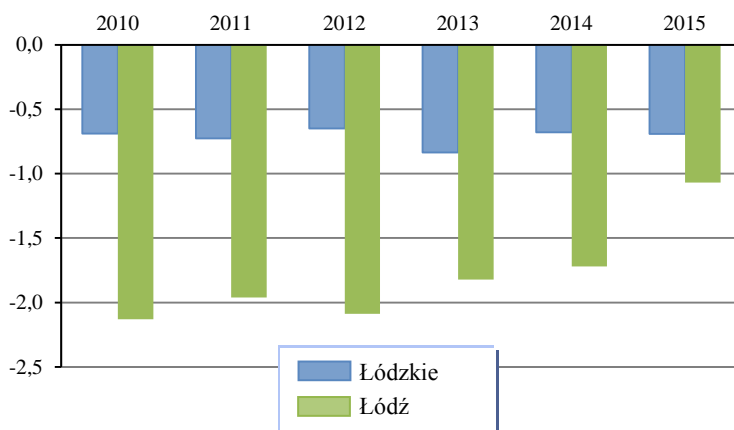
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,90	4,91
Urodzenia żywe	10,73	9,75	9,60
Zgony	9,83	9,78	10,27
w tym niemowląt ^a	4,98	4,22	4,00
Przyrost naturalny ^b	0,90	-0,03	-0,67
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały ...	x	x	x
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,05	-0,41	.
ŁÓDZKIE			
Małżeństwa	5,70	4,55	4,59
Urodzenia żywe	10,02	9,05	8,85
Zgony	12,26	11,85	12,46
w tym niemowląt ^a	3,96	4,36	4,79
Przyrost naturalny ^b	-2,24	-2,80	-3,61
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały ...	-0,69	-0,68	-0,69
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,01	-0,14	.

Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
ŁÓDŹ			
Małżeństwa	5,11	4,19	4,24
Urodzenia żywe	8,93	8,38	8,21
Zgony	13,87	13,85	14,49
w tym niemowląt ^a	3,21	3,88	6,24
Przyrost naturalny ^b	-4,94	-5,47	-6,28
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały ...	-2,13	-1,72	-1,07
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,14	-0,30	.

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. *b* Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

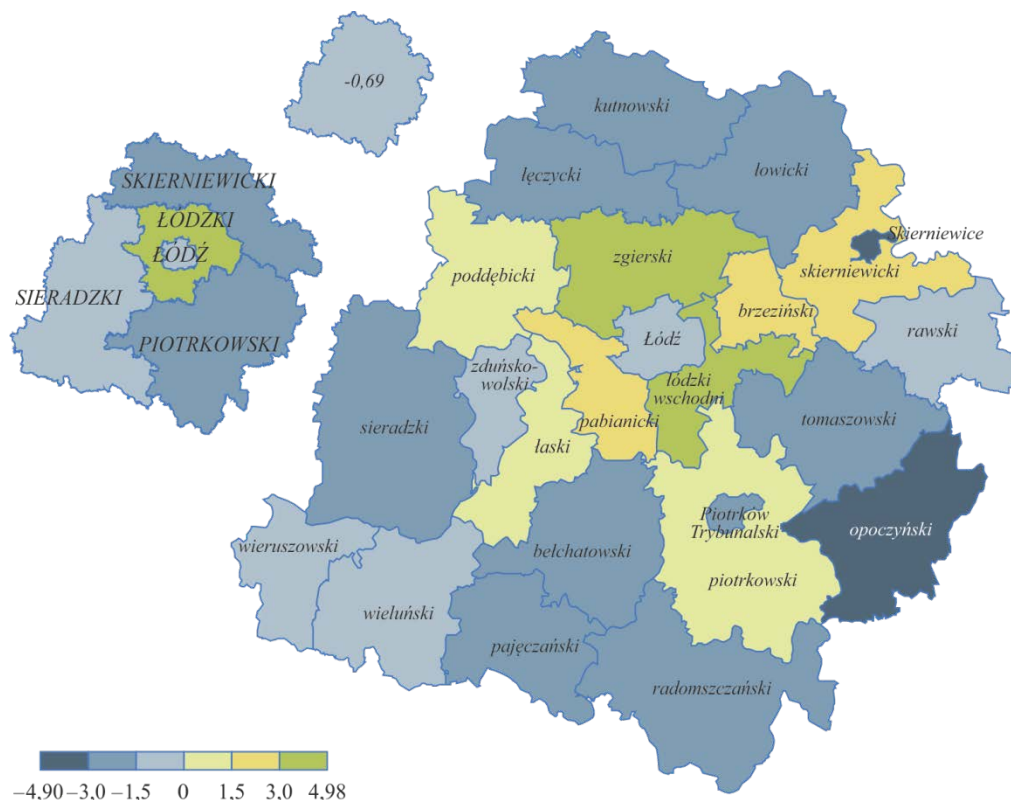
Wyk. 13. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności

W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych ludności na pobyt stały w 2015 r. przyjęło wartość minus 0,69‰ (wobec minus 0,68‰ w 2014 r. oraz minus 0,69‰ w 2010 r.). W przypadku Łodzi we wszystkich analizowanych latach wskaźnik ten był na znacząco niższym poziomie – w 2015 r. minus 1,07‰ wobec minus 2,13‰ w 2010 r.

Saldo migracji wewnętrznych ludności na pobyt stały w województwie łódzkim według powiatów w roku 2015 przyjęło wartości dodatnie w ośmiu powiatach, przy czym najwyższe dotyczyły powiatów: łódzkiego wschodniego (4,98‰), zgierskiego (4,19‰), pabianickiego (2,78‰), skierniewickiego (2,07‰) oraz brzezińskiego (1,94‰).

Wyk. 14. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2015 r.

Dane prezentujące ludność w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku danych Lokalnych.

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2015 r., przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim ukształtowało się powyżej poziomu zanotowanego w 2014 r., głównie w wyniku istotnego wzrostu w sekcji informacja i komunikacja. W porównaniu z rokiem poprzednim najgłębszy spadek zatrudnienia wystąpił w zakwaterowaniu i gastronomii – o 11,7%, podczas gdy w roku 2014 w sekcji tej przecięt-

Przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim w 2015 r. ukształtowała się na poziomie 322,5 tys. osób i była o 2,7 % wyższa niż w roku poprzednim (wobec nieznacznego spadku o 0,04% w 2014 roku). W skali kraju odnotowano także wzrost zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego - o 1,3% (wobec wzrostu o 0,6% w 2014 r.).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

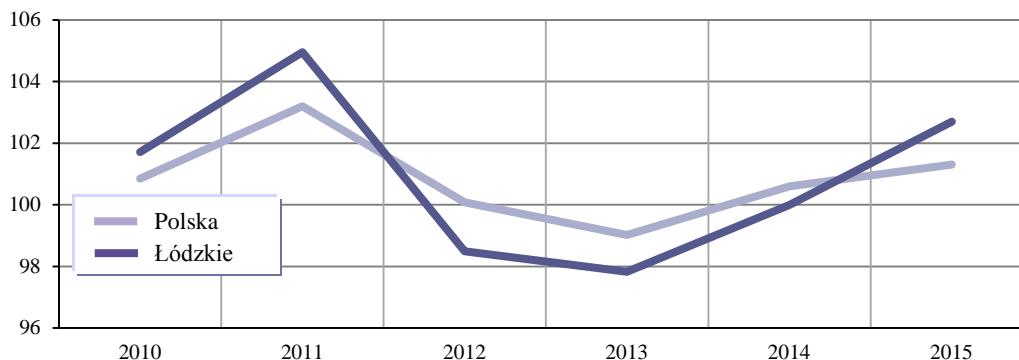
Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw^a**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w tysiącach			2010 = 100	2014 = 100
Polska	5372,6	5529,5	5601,6	104,3	101,3
Łódzkie	310,5	313,8	322,5	103,9	102,7
Łódź	116,1	112,8	116,8	100,6	103,6

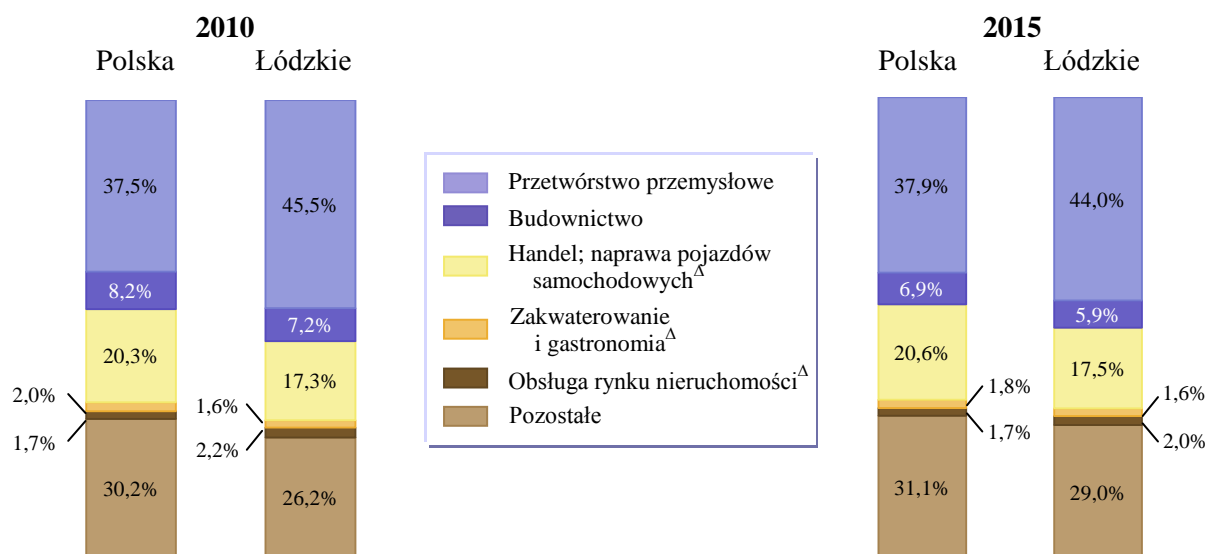
^a Dane dla województwa i dla Łodzi do 2011 r. nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

Rok poprzedni = 100

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

W porównaniu z rokiem poprzednim, w roku 2015 największy wzrost przeciętnego zatrudnienia zanotowano w informacji i komunikacji (o 24,6%). Korzystne zmiany zaobserwowano również m. in. w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (wzrost o 9,8%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (wzrost o 5,1%). Z kolei największy spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił w przedsiębiorstwach, w których głównym rodzajem działalności było zakwaterowanie i gastronomia (o 11,7%).

Tabl. 5. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Wyszczególnienie	2014				2015				w tys.
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	99,8	99,8	99,9	100,0	101,1	100,9	102,7	102,7	322,5
w tym:									
Przemysł	100,2	100,5	100,2	100,2	100,3	100,4	102,4	102,1	169,0
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	101,0	101,3	101,1	101,2	101,4	101,3	103,7	103,4	142,0
Budownictwo	90,0	90,0	90,8	91,1	98,6	98,7	100,2	100,0	19,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	101,2	101,5	102,5	100,8	101,1	101,0	103,3	105,1	56,4
Transport i gospodarka magazynowa	106,7	106,3	105,9	104,8	110,4	110,3	110,2	109,8	19,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	92,1	98,7	102,8	103,0	99,4	98,5	90,8	88,3	5,1
Informacja i komunikacja	101,3	102,3	102,2	104,1	110,6	110,4	124,7	124,6	6,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	104,9	104,4	104,3	104,7	96,9	97,1	98,2	98,0	6,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	93,9	91,9	91,4	95,5	102,1	98,2	100,0	99,3	25,4

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2015 r., podobnie jak w roku poprzednim, sytuacja na rynku pracy w województwie łódzkim była zdecydowanie korzystniejsza od obserwowanej w latach wcześniejszych. W ujęciu rocznym utrzymał korzystny się bilans bezrobotnych – więcej osób wyrejestrowano niż nowo zarejestrowano. Stopa bezrobocia rejestrowanego systematycznie malała w stosunku do notowanej rok wcześniej, osiągając na koniec roku najniższą od kilku lat wartość – 10,3%.

W końcu grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa łódzkiego wyniosła 109,5 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem o 16,6 tys. osób, tj. o 13,2%, natomiast w stosunku do 2010 r. – o 22,1 tys. osób, tj. o 16,8%. Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, po kilkuletnim okresie wzrostu, obserwowany jest od 2014 r.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. z 2013 r., poz. 674, z późniejszymi zmianami).

Podobne zmiany obserwowano w skali kraju – na koniec 2015 r. liczba bezrobotnych była o 14,3% niższa niż rok wcześniej (wobec spadku o 15,4% w 2014 r.). W stosunku do 2010 r. zbiorowość bezrobotnych osób zarejestrowanych w urzędach pracy w całym kraju zmniejszyła się o 20,0%.

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1825,2	1563,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2452,8	2368,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2786,2	2630,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	83	46	31
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	11,4*	9,8
ŁÓDZKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	131,6	126,2	109,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	197,5	155,1	152,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	194,0	180,6	169,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	98	58	33
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,2	11,8*	10,3
ŁÓDZ			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	33,7	36,5	32,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	50,7	38,9	35,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	49,0	44,6	39,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	61	43	27
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	10,0	10,7*	9,5

^a W ciągu roku.

W województwie łódzkim w końcu 2015 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, najwyższy w powiecie opoczyńskim (o 25,3%), bełchatowskim (o 20,1%), radomszczańskim (o 18,9%) oraz łaskim (o 18,5%).

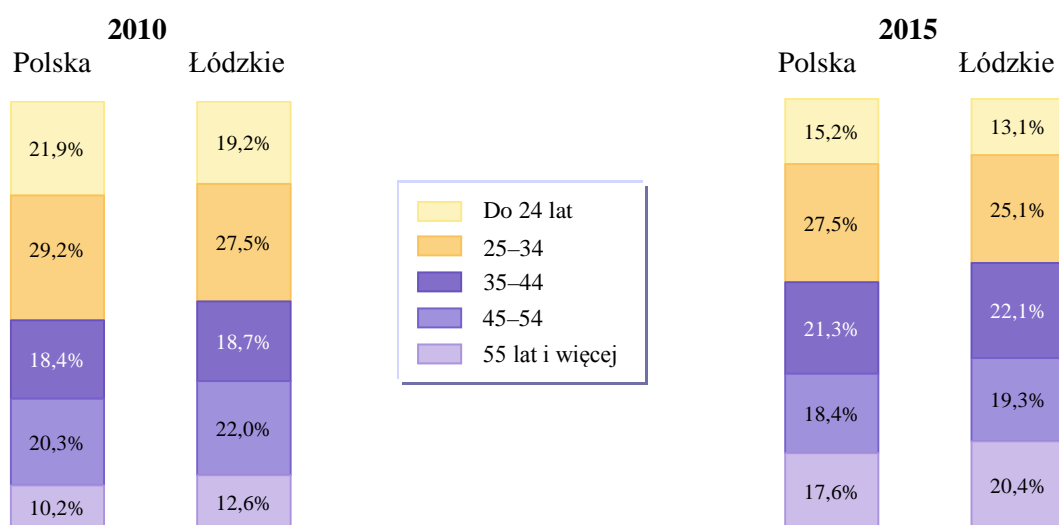
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 86,8% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2014 r. – 87,3%), 87,7% ogółu stanowiły osoby wcześniej pracujące (w 2014 r. – 86,6%), a 33,1% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 33,6%).

Struktura bezrobotnych według płci w województwie łódzkim w końcu grudnia 2015 r. nie zmieniła się w stosunku do 2014 r. Odmiennie niż w kraju, przeważali mężczyźni, którzy stanowili 50,2% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 14,2% niższa niż rok wcześniej. Liczebność populacji bezrobotnych kobiet zmniejszyła się w skali roku o 12,1%, a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł w ciągu roku o 0,6 p. proc. do poziomu 49,8%.

Bezrobocie, podobnie jak w kraju, dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2015 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych nadal stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (27,5 tys.), chociaż ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się, w porównaniu z rokiem poprzednim, o 0,8 p. proc. do 25,1%. W skali roku najbardziej zwiększył się odsetek bezrobotnych osób w wieku 55 lat i więcej (o 1,9 p. proc. tj. do 20,4%), natomiast w największym stopniu zmniejszył się udział bezrobotnych w wieku do 24 lat (o 1,3 p. proc. tj. do 13,1%),.

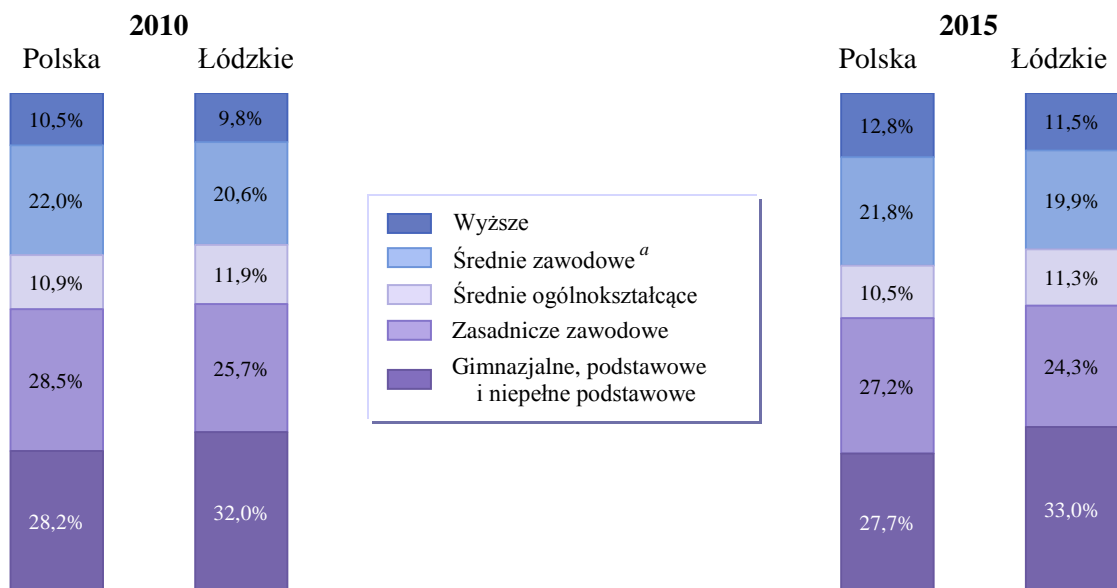
Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie kwalifikacji. W końcu 2015 r. dwie najliczniejsze grupy wśród zarejestrowanych

bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 33,0% oraz 24,3% ogółu bezrobotnych). Udział pierwszej z wymienionych grup zwiększył się w skali roku o 0,7 p. proc., natomiast odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym zmniejszył się o 0,5 p. proc. Najmniej korzystne zmiany odnotowano w populacji osób z wykształceniem wyższym. Mimo zmniejszenia populacji o 10,9%, odsetek tej grupy wzrósł o 0,3 p. proc.

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

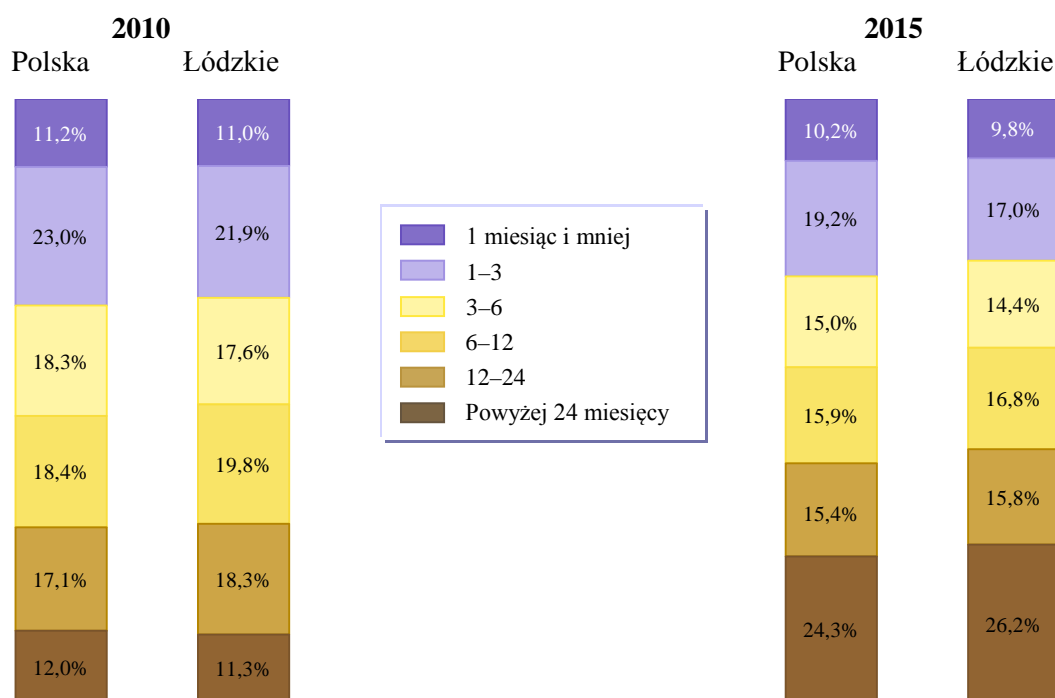

a Łącznie z wykształceniem policealnym.

W województwie łódzkim w końcu grudnia 2015 r., po raz pierwszy w analizowanym okresie, liczba bezrobotnych we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy była niższa niż rok wcześniej. Podobną sytuację zaobserwowano w skali całego kraju. Najgłębszy spadek (o 25,9% w łódzkim) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy. Ponadto, jedynie w przypadku tej grupy udział wśród zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się (o 2,7 p. proc.) i osiągnął poziom 15,8%. W skali roku najbardziej (o 0,8 p. proc.) zwiększył się odsetek osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, choć ich liczba zmniejszyła się 5,6%.

Największe trudności ze znalezieniem pracy nadal miały osoby z krótkim stażem pracy – 1-5 lat. Chociaż ich liczba zmniejszyła się w stosunku do roku 2014 o 12,8%, to udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 0,1 p. proc. do poziomu 21,2%. W porównaniu z rokiem poprzednim największy wzrost udziału odnotowano wśród osób ze stażem pracy do 1 roku (o 1,1 p. proc. do 17,9%). Z kolei największy spadek (o 20,8%) zaobserwowano w grupie osób dotychczas niepracujących, co pociągnęło za sobą spadek udziału tej kategorii bezrobotnych o 1,2 p. proc. do poziomu 12,3%.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

W województwie łódzkim, w końcu grudnia 2015 r., osoby bezrobotne posiadające status bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stanowiły 87,0% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 87,6%). Liczba bezrobotnych we wszystkich, porównywalnych z rokiem wcześniejszym, kategoriach tych osób była niższa niż w analogicznym okresie 2014 r. Najgłębszy spadek dotyczył osób do 25 roku życia (o 21,0%), których udział zmniejszył się o 1,3 p. proc. do 13,1%. Najliczniejszą grupę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili długotrwale bezrobotni - jej udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r., zmniejszył się o 1,6 p. proc. do poziomu 58,0%. Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,6 p. proc. do 30,7%). Udział osób niepełnosprawnych pozostał na zbliżonym poziomie i stanowił 8,0% ogółu bezrobotnych.

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie łódzkim**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	153,9	137,3	128,4	126,2	131,1	117,9	109,3	109,5
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	93,9	90,1	87,1	83,2	85,2	85,9	85,1	86,8

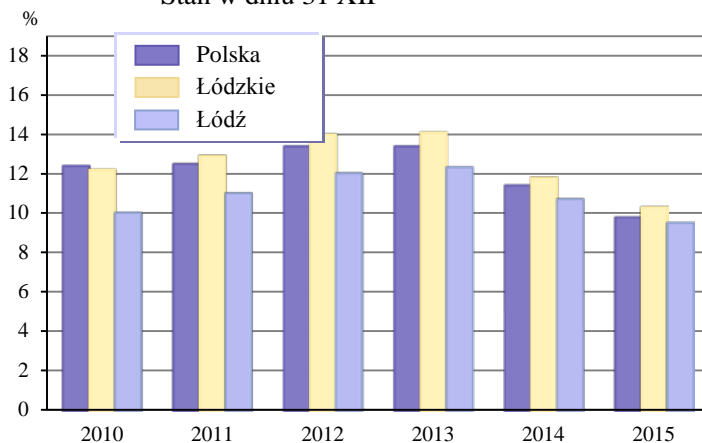
Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie łódzkim (dok.)**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	42,2	32,4	38,2	42,4	41,7	32,2	37,0	41,7
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	84,6	89,1	89,8	95,3	98,9	99,4	96,9	98,4
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	39,9	49,0	47,1	44,6	36,8	45,4	45,6	41,5
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	108,1	102,2	99,1	110,9	92,9	92,6	96,7	93,0
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	2,3	-16,6	-8,9	-2,2	4,9	-13,2	-8,6	0,2
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	14,2	12,9	12,1	11,8*	12,2	11,1	10,3	10,3

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w skali kraju, jak i województwa, w kolejnych miesiącach 2015 r. malała w stosunku do notowanej rok wcześniej. W województwie łódzkim, w końcu 2015 r., stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 10,3% i była o 1,5 p. proc. niższa niż rok wcześniej oraz o 1,9 p. proc. niższa w stosunku do zanotowanej w roku 2010.

W końcu grudnia wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł 9,8% i był niższy o 1,6 p. proc. od obserwowanego przed rokiem i o 2,6 p. proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. (wyniósł wtedy 12,4%).

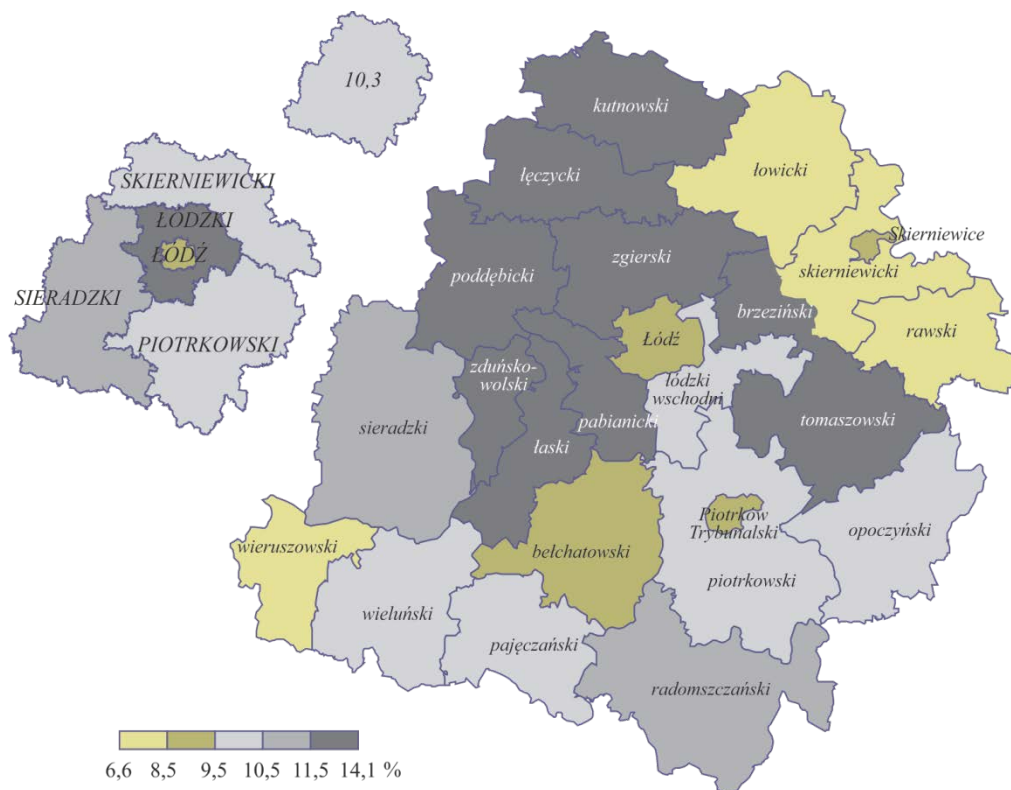
Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

Spadek stopy bezrobocia w skali roku, podobnie jak w 2014 r., odnotowano we wszystkich powiatach. Najwyższy w powiecie opoczyńskim (o 3,1 p. proc.), łaskim (o 2,6 p. proc.) i radomszczańskim (o 2,3 p. proc.), zaś najniższy w brzezińskim (o 0,4 p. proc.) oraz skierniewickim i łowickim (po 0,8 p. proc.).

Terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie łódzkim, które przez kilka lat utrzymywało się na zbliżonym poziomie, od 2014 r. systematycznie maleje. Różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika odnotowana w województwie łódzkim w końcu grudnia 2015 r. wyniosła 7,5 p. proc. (wobec 8,3 p. proc. w 2014 r.). Rozpiętość ta została wyznaczona przez stopę bezrobocia w powiecie kutnowskim (14,1%) oraz skierniewickim (6,6%). Do powiatów o wysokiej stopie bezrobocia należały również powiaty: łaski (13,1%), zgierski (12,9%), brzeziński (12,7%), zduńskowolski (12,6%) oraz łęczycki (12,4%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2015 r.**

Stan w dniu 31 XII

W 2015 r. w województwie łódzkim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 152,6 tys. osób i była o 1,6% niższa niż przed rokiem (tj. o 2,5 tys.) oraz o 22,7% niższa w porównaniu z liczbą nowo zarejestrowanych w roku 2010 (tj. o 44,9 tys.). Najliczniejszą grupę wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny (125,1 tys. osób), a ich odsetek w ogólnej liczbie tej kategorii bezrobotnych zwiększył się w stosunku do 2014 r. o 1,5 p. proc. i wyniósł 82,0%.

W skali roku, w ogólnej liczbie nowo rejestrujących się w urzędach pracy, wzrósł udział osób do tymczasem pracujących (o 0,9 p. proc. do 85,2%) oraz zamieszkałych na wsi (o 0,8 p. proc. do 35,0%). Zmniejszył się natomiast udział bezrobotnych absolwentów (o 0,2 p. proc. do 9,8%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie łódzkim w ciągu 2015 r. skreślono 169,2 tys. osób, tj. o 6,3% więcej niż przed rokiem, ale o 12,8% mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Główną

przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 87,0 tys. osób (wobec 88,1 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 2,6 p. proc. do 51,4%.

W strukturze osób wykreślonych z ewidencji największy spadek zanotowano w przypadku osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy (spadek o 8,1 p. proc. do 15,4%). Niewielki spadek udziałów zanotowano również w przypadku osób, które rozpoczęły szkolenia (spadek o 0,8 p. proc. do 1,9%), a także osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (spadek o 0,1 p. proc. do 0,8%).

Największy wzrost udziału w ogólnej liczbie osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych odnotowano w przypadku osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny propozycji przyjęcia pracy lub innej formy pomocy (wzrost o 4,7 p. proc. do 8,2%). Wzrósł również odsetek osób, które rozpoczęły staż (wzrost o 0,6 p. proc. do 8,3%) lub dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (wzrost o 0,4 p. proc. do 5,0%), a także osób, które rozpoczęły prace społecznie użyteczne (wzrost o 0,2 p. proc. do 1,4%).

W 2015 r. w województwie łódzkim, drugi rok z rzędu, bilans bezrobotnych był korzystny, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 16,6 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 90,2%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 90,0%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie łódzkim w ciągu całego 2015 r. miały do dyspozycji 85,4 tys. ofert pracy, tj. o 30,4% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 33 bezrobotnych (wobec 58 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż średnio w skali kraju. Najmniejszą liczbę bezrobotnych na 1 ofertę pracy odnotowano w powiecie pabianickim (8 osób na 1 ofertę) oraz w powiecie łódzkim wschodnim (11 osób). W Łodzi na 1 ofertę przypadało 27 bezrobotnych (wobec 43 osób w 2014 r.). Najmniej korzystna sytuacja miała miejsce w powiecie wieluńskim, w którym na 1 ofertę pracy przypadało aż 1108 osób bezrobotnych.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)¹ przeprowadzonego w IV kwartale 2015 r. w województwie łódzkim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- nastąpił spadek bezrobocia; zmniejszyła się liczba bezrobotnych oraz spadła stopa bezrobocia,
- dłuższy był przeciętny czas poszukiwania pracy,
- zwiększył się udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej,
- zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszyła się liczba biernych zawodowo.

W IV kwartale 2015 roku zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie łódzkim liczyła 1357 tys. osób, a biernych zawodowo – 1026 tys. Wśród ludności aktywnej zawodowo zanotowano 1265 tys. osób pracujących i 92 tys. osób bezrobotnych.

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

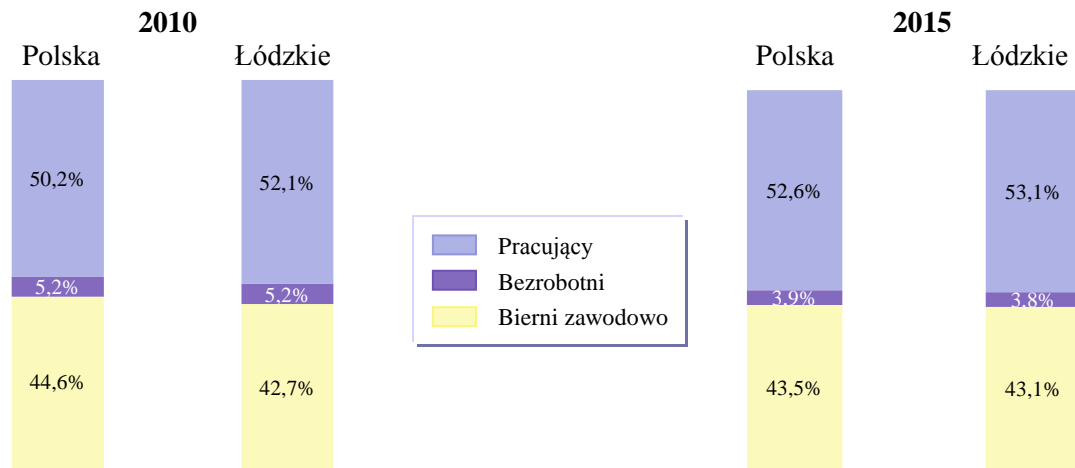
Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17427	17485
pracujący	15557	16018	16276
bezrobotni	1597	1410	1208
Bierni zawodowo w tys.	13826	13543	13478
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,3	56,5
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	51,7	52,6
Stopa bezrobocia w %	9,3	8,1	6,9
ŁÓDZKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	1366	1397	1357
pracujący	1242	1290	1265
bezrobotni	123	107	92
Bierni zawodowo w tys.	1017	1048	1026
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,3	57,1	56,9
Wskaźnik zatrudnienia w %	52,1	52,8	53,1
Stopa bezrobocia w %	9,0	7,7	6,8

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego. Zwiększył się o 0,3 p. proc. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a zmalał o 0,5 p. proc. odsetek osób bezrobotnych. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 1,0 p. proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (o 1,3 p. proc.).

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

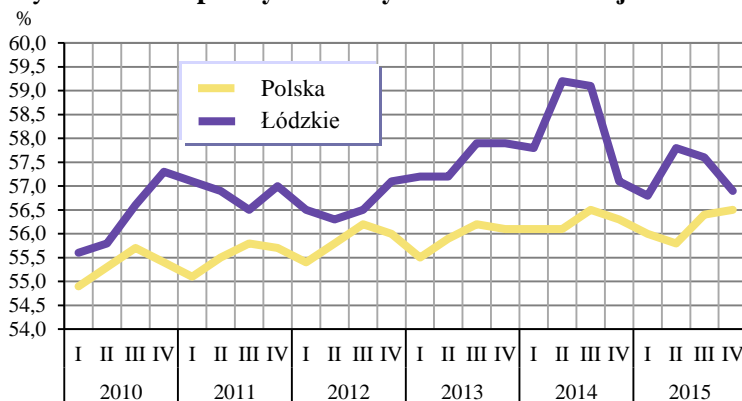

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2015 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 2,9%. Tendencja spadkowa była wynikiem zmniejszenia się zarówno liczby aktywnych zawodowo kobiet (o 2,0%), jak również aktywnych zawodowo mężczyzn (o 3,6%). W odniesieniu do 2010 roku liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 0,7%.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W ostatnim kwartale 2015 r. w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 56,9% (przy średniej dla kraju 56,5%).

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej

W ujęciu rocznym zaobserwowano spadek aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zmniejszył się o 0,2 p. proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – zmniejszył się o 0,4 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 0,2 p. proc. i 1,1 p. proc.).

W IV kwartale 2015 r., podobnie jak w poprzednich okresach, w województwie łódzkim wyższą wartość omawianego wskaźnika zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (65,0% wobec 49,8%).

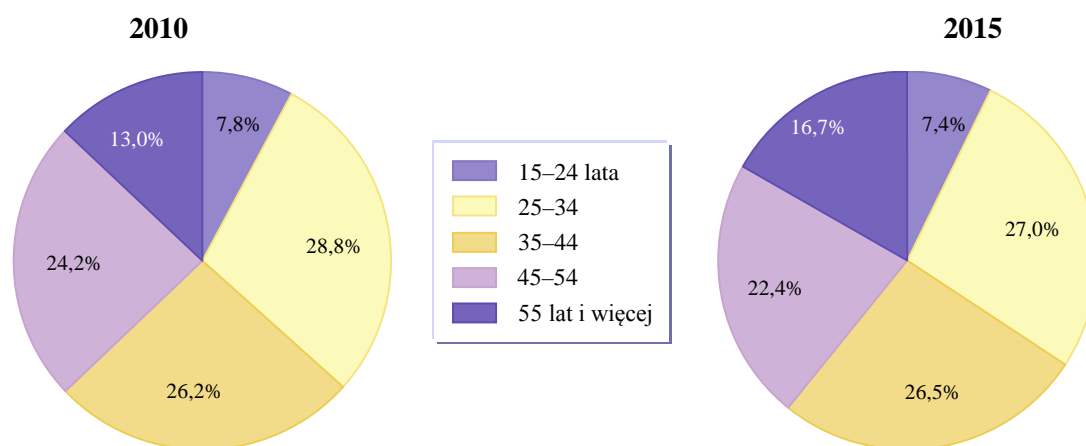
Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2015 r. liczyła 1265 tys. osób i w porównaniu z IV kwartałem 2014 r. zmniejszyła się o 1,9%. Tendencja spadkowa wynikała ze spadku liczby pracujących mężczyzn (spadek o 3,7%), natomiast liczba pracujących kobiet pozostała na poziomie sprzed roku. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana populacja zwiększyła się o 1,9% (tj. o 23 tys. osób), jednak obserwowany wzrost dotyczył jedynie kobiet (o 6,6%), natomiast liczba pracujących mężczyzn zmniejszyła się o 1,7%. W analizowanym okresie, podobnie jak w latach poprzednich, w populacji pracujących mniejszy udział (46,2%) miały kobiety.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2015 r., najmniejszy odsetek w omawianej zbiorowości stanowiły osoby z najmłodszej grupy wiekowej, tj. 15-24 lata (7,4%). Największym udziałem charakteryzowali się natomiast pracujący w wieku 25-34 lata (27,0%). W tej grupie osób zanotowano również największy wzrost w porównaniu z IV kwartałem 2014 r. (o 1,5 p. proc.).

Wyk. 24. **Struktura pracujących według wieku w województwie łódzkim w IV kwartale**

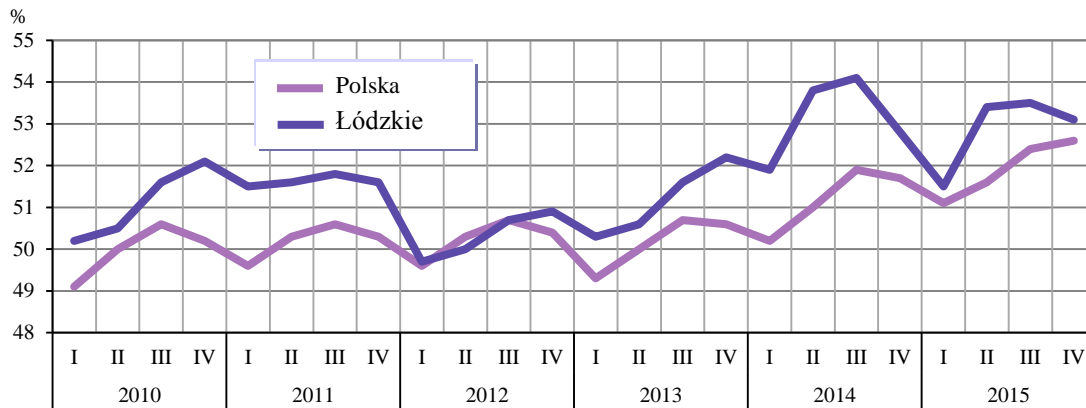

Wskaźnik zatrudnienia w województwie łódzkim w IV kwartale 2015 r. wyniósł 53,1% i był o 0,5 p. proc. wyższy od średniego w kraju. W stosunku do analogicznego kwartału 2014 r. zwiększył się on o 0,3 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,9 p. proc.).

Obserwowany w tym okresie wzrost dotyczył wyłącznie kobiet (o 1,5 p. proc.), natomiast w przypadku mężczyzn wartość wskaźnika obniżyła się (o 1,1 p. proc.),

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 25. Wskaźnik zatrudnienia

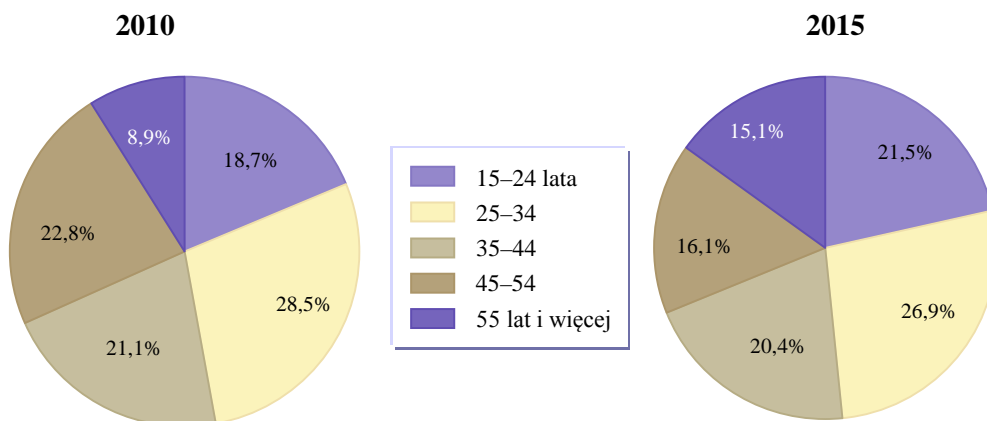

W IV kwartale 2015 r. liczba bezrobotnych w województwie łódzkim wyniosła 92 tys. osób i w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego zmalała o 14,0% (tj. o 15 tys. osób). Spadek ten w większym stopniu dotyczył jednak populacji kobiet (o 24,1%) niż populacji mężczyzn (o 3,8%).

W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 25,2% (tj. o 31 tys.). W IV kwartale 2015 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie łódzkim, w odróżnieniu od 2014 r., przeważali mężczyźni (55,4 %).

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie łódzkim w IV kwartale 2015 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 25-34 lata (26,9% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (15,1%). W porównaniu z IV kwartałem 2014 r. największy spadek w strukturze bezrobotnych odnotowano dla grupy osób w wieku 35-44 lata (o 2,9 p. proc.), natomiast grupa osób wieku 15-24 lata charakteryzowała się największym wzrostem udziału (o 1,9 p. proc.).

Wyk. 26. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie łódzkim w IV kwartale

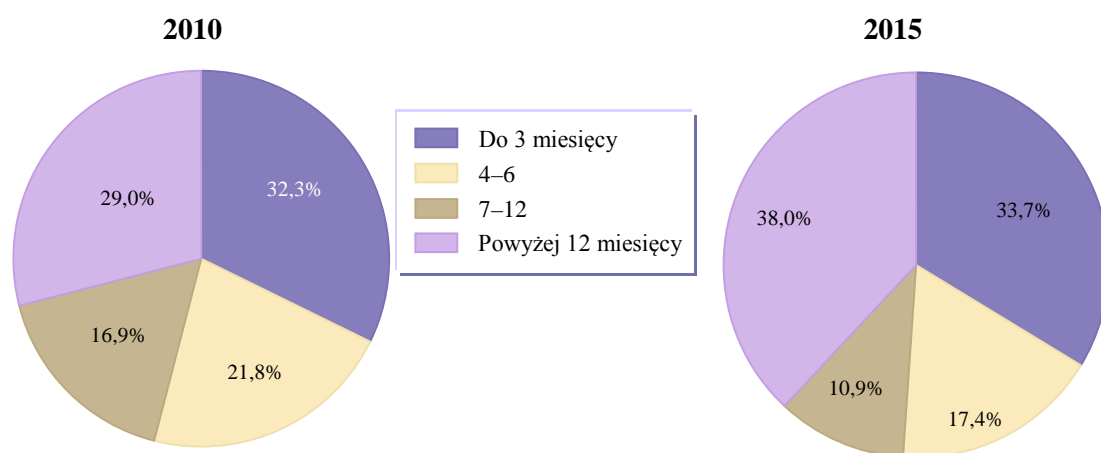

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2015 r. w województwie łódzkim wyniósł 13,5 miesiąca (w kraju – 11,8 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ wydłużeniu o 1,1 miesiąca (w Polsce skrócił się 0,2 miesiąca).

W analizowanym okresie w województwie łódzkim liczba osób poszukujących pracy dłużej niż rok wyniosła 35 tys., a osoby te stanowiły 38,0% ogółu bezrobotnych (wobec 39,3% rok wcześniej oraz 29,0% w 2010 r.). W kraju w IV kwartale 2015 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 29,7% i w porównaniu z obserwowanym przed rokiem zmniejszył się o 5,5 p. proc., natomiast w porównaniu z 2010 r. wzrósł o 0,3 p. proc.

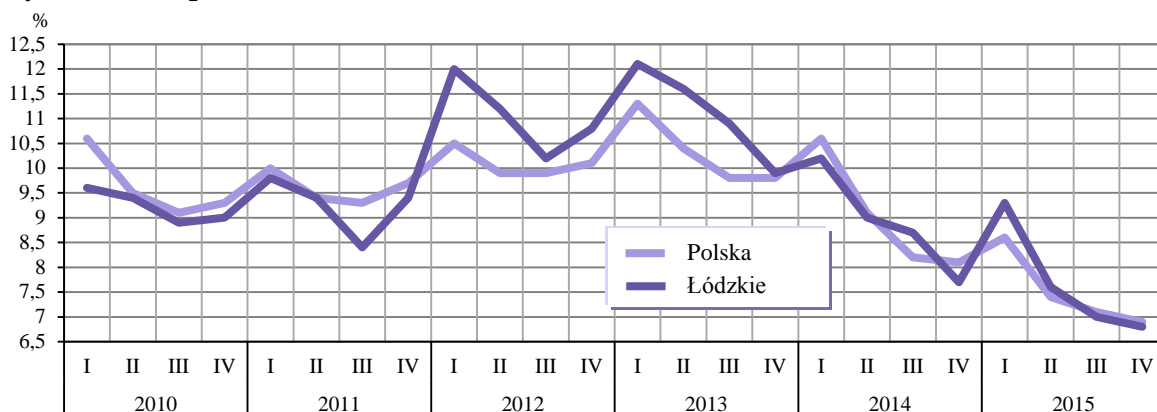
Wyk. 27. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie łódzkim w IV kwartale**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2015 r. w województwie łódzkim ukształtowała się na poziomie 6,8% i była o 0,1 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Na przestrzeni roku w województwie obniżyła się o 0,9 p. proc. (w Polsce – o 1,2 p. proc.), a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano jej spadek o 2,2 p. proc. (w kraju – o 2,4 p. proc.). W IV kwartale 2015 r. w województwie łódzkim analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 7,0%, a wśród kobiet – 6,5% (wobec 7,0% oraz 8,5% w 2014 r.).

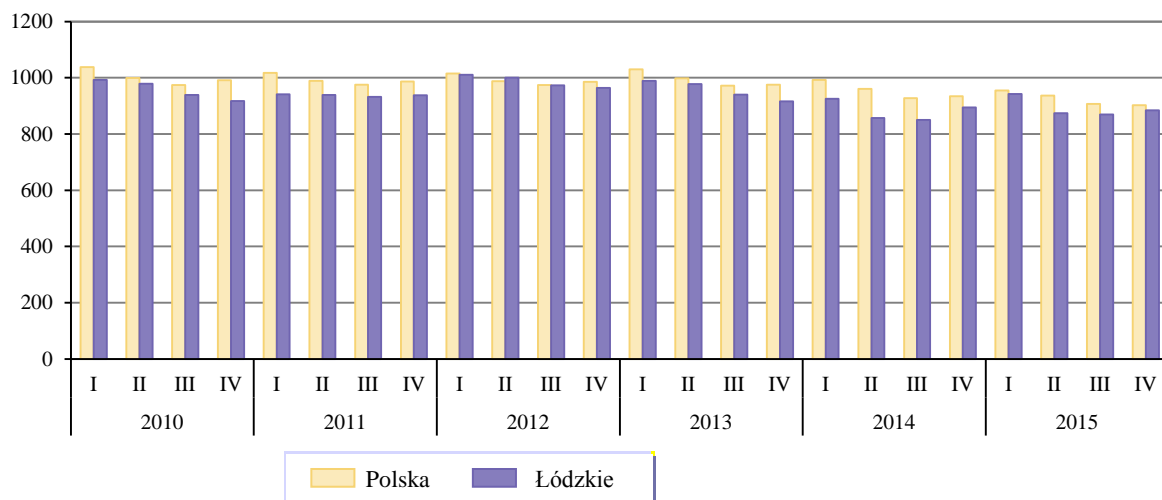
Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 28. **Stopa bezrobocia**

W IV kwartale 2015 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1026 tys. osób i stanowiła 43,1% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,5%. W ciągu roku liczba osób pozostających biernymi zawodowo w województwie łódzkim zmniejszyła się o 2,1% (tj. o 22 tys. osób), natomiast w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była wyższa o 0,9% (tj. o 9 tys. osób). W skali kraju w tym samym okresie liczebność analizowanej zbiorowości zmniejszyła się odpowiednio o 0,5% i 2,5 %. Większość populacji osób biernych zawodowo w województwie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2015 r. wyniósł 61,6%.

Wyk. 29. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale

W IV kwartale 2015 r. w województwie łódzkim na 1000 pracujących przypadało 884 osób niepracujących (bezrobotnych i biernych zawodowo) i było to mniej niż przeciętnie w kraju. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 895 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 918 osób.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach, udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
- „Popyt na pracę w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku,

jak również w Banku Danych Lokalnych

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim w 2015 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem. W porównaniu z 2014 r. zwiększył się również czas przepracowany przez zatrudnionych w jednostkach sektora publicznego oraz średnie wynagrodzenie za godzinę ich pracy.

W 2015 r. w województwie łódzkim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3745,57 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 4,3% (wobec wzrostu o 4,0% w 2014 r.). W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4121,41 zł i zwiększyło się o 3,5% w odniesieniu do wartości zanotowanej przed rokiem (wobec wzrostu o 3,7% w 2014 r.).

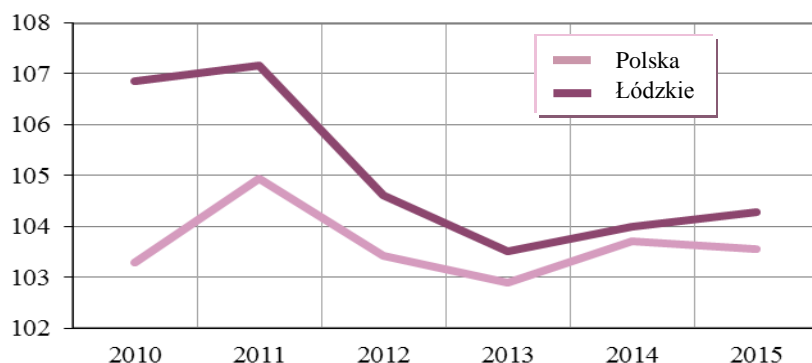
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw^a**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w złotych			2010=100	2014=100
Polska.....	3434,62	3980,24	4121,41	120,0	103,5
Łódzkie	2978,57	3591,51	3745,57	125,8	104,3
Łódź	3109,47	3710,67	3894,93	125,3	105,0

^a Dane dla województwa i dla Łodzi do 2011 r. nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

Wyk. 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
Rok poprzedni = 100

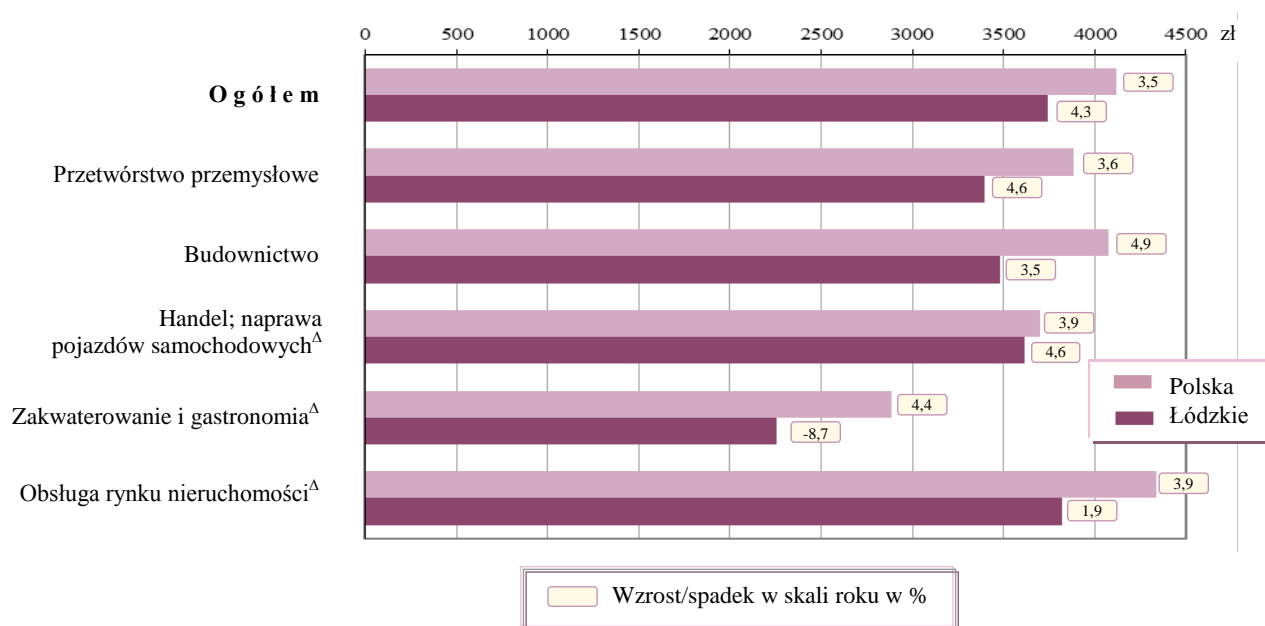
Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto województwo łódzkie zajmowało 6 pozycję, za województwami: mazowieckim, śląskim, dolnośląskim, pomorskim i małopolskim.

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim**

Sekcje	2014				2015				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	104,1	104,1	104,2	104,0	105,1	104,7	104,3	104,3	3745,57
w tym:									
Przemysł	104,0	103,9	103,8	103,4	104,8	104,2	103,9	103,7	3986,54
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	104,9	105,3	105,1	104,9	104,3	104,1	104,5	104,6	3395,71
Budownictwo	108,0	110,2	110,3	109,0	106,9	105,5	103,4	103,5	3480,61
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,2	103,9	103,8	104,4	106,5	105,8	105,0	104,6	3617,47
Transport i gospodarka magazynowa	99,3	100,0	100,2	101,3	103,5	103,9	104,2	103,8	3217,56
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	105,2	103,3	107,9	103,7	91,8	90,4	90,0	91,3	2254,24
Informacja i komunikacja	106,0	107,3	107,8	105,3	106,1	106,2	101,9	105,1	5925,78
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	102,5	102,7	103,2	103,0	102,8	102,5	101,3	101,9	3821,08
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	97,5	97,7	99,1	99,9	108,0	106,8	106,8	108,6	2530,82

W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy odnotowano w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 8,6%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 5,6%) . Najgłębszy spadek nastąpił w zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,7%).

Wyk. 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach w 2015 r.**

W omawianym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim zanotowano w sekcjach informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (przekroczyły one odpowiednio o 58,2% i 17,2% przeciętne wynagrodzenie w województwie). Najniższy poziom wynagrodzeń wystąpił natomiast w przedsiębiorstwach, zgrupowanych w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia oraz administrowanie i działalność wspierająca (były one niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie odpowiednio o 39,8% oraz 32,4%).

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie łódzkim przepracowali w 2015 r. ogółem 576,3 mln godzin, tj. o 3,0% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 251,9 mln (43,7% ogółu) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 104,2 mln (18,1%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r. wyniósł 148,9 godziny (wobec 148,5 w 2014 r.).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie wyniosło 25,15 zł, przy czym w sektorze prywatnym – 24,93 zł. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 4,0%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcjach: informacja i komunikacja – 41,03 zł oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 30,49 zł, natomiast najniższe w zakwaterowaniu i gastronomii – 14,27 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,*
 - „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.*
-
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie łódzkim przeciętna liczba emerytów i rencistów w 2015 r. utrzymała się na poziomie sprzed roku.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnego świadczenia emerytalno-rentowego brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacone w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych niż wypłacone przez ZUS.

W 2015 r. w województwie łódzkim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 609,7 tys. osób i utrzymała się na poziomie z 2014 r., jednak była niższa od zanotowanej w 2010 r. (o 44,2 tys. osób, tj. o 6,8%). W skali kraju – w omawianym roku – świadczenia wypłacano przeciętnie 8879,6 tys. osób, czyli na tym samym poziomie, co w roku poprzednim, ale o 3,9% mniej niż w 2010 r.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
			ogółem	2010 = 100	2014 = 100
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^{ab}	7491,4	7255,6	7273,8	97,1	100,3
rolników indywidualnych	1374,7	1211,6	1203,2	99,3	87,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto:					
wypłacana przez ZUS ^{ab} w zł	1588,95	1922,92	1980,96	124,7	103,0
w tym emerytura	1698,35	2043,11	2096,55	123,4	102,6
rolników indywidualnych w zł	954,68	1144,73	1179,63	123,6	103,0
w tym emerytura	996,18	1176,46	1209,81	121,4	102,8
ŁÓDZKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	537,8	508,2	508,0	94,5	100,0
rolników indywidualnych	116,0	101,6	101,6	87,6	100,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto:					
wypłacana przez ZUS w zł	1481,17	1789,61	1843,94	124,5	103,0
w tym emerytura	1581,99	1901,95	1952,35	123,4	102,7
rolników indywidualnych w zł	940,86	1132,37	1168,00	124,1	103,1
w tym emerytura	967,41	1146,53	1181,91	122,2	103,1

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w przypadku łączenia z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. ^b Bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych, bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego oraz bez emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

W 2015 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie łódzkim w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 6,9% i utrzymał się na poziomie zbliżonym do notowanego rok wcześniej. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa stanowili 7,0% całej populacji w kraju (6 miejsce wśród wszystkich województw), natomiast biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS województwo łódzkie znalazło się na 4 pozycji, z udziałem 8,4%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r., także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2015 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 508,0 tys. osób, czyli na poziomie zbliżonym do notowanego rok wcześniej, ale o 5,5% mniej niż w 2010 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek liczby rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,6%) oraz osób pobierających renty rodzinne (o 0,9%). Wzrosła natomiast przeciętna liczba emerytów (o 0,9%). W 2015 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (72,7% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (11,4%).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie łódzkim

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	612,3	610,5	610,2	609,8	609,1	609,3	609,4	609,7
analogiczny okres poprzedniego roku=100	98,4	98,4	98,5	98,7	99,5	99,8	99,9	100,0
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	509,7	508,2	508,3	508,2	508,3	508,3	508,0	508,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100	98,7	98,6	98,8	99,0	99,7	100,0	99,9	100,0
rolników indywidualnych	102,5	102,2	101,9	101,6	100,7	101,0	101,4	101,6
analogiczny okres poprzedniego roku=100	97,0	97,2	97,3	97,3	98,2	98,7	99,5	100,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1760,76	1782,23	1786,34	1789,61	1815,36	1830,00	1838,16	1843,94
analogiczny okres poprzedniego roku=100	104,1	103,9	103,6	103,4	103,1	102,7	102,9	103,0
rolników indywidualnych	1123,67	1129,59	1130,86	1132,37	1149,61	1167,05	1168,13	1168,00
analogiczny okres poprzedniego roku=100	103,9	102,7	102,3	102,1	102,3	103,3	103,3	103,1

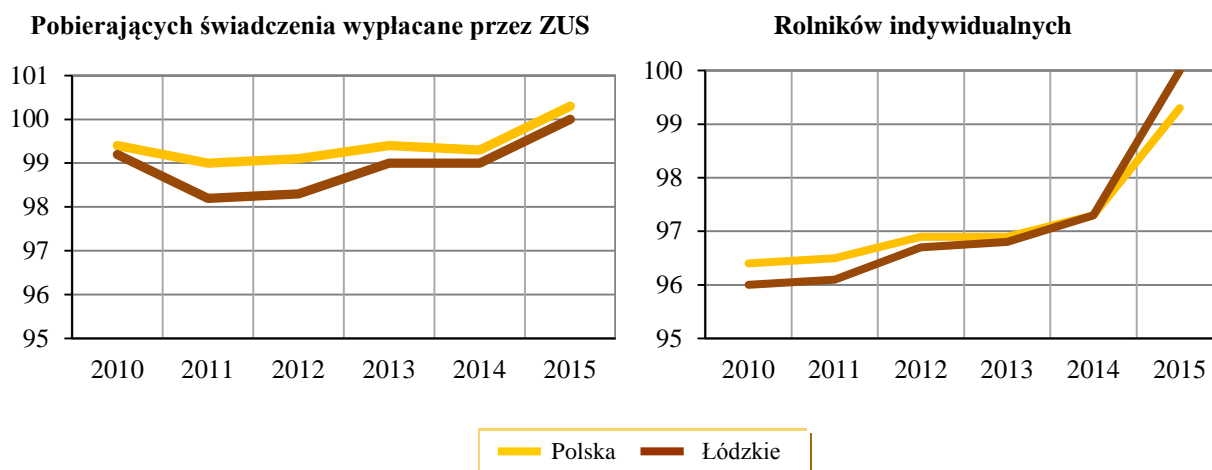
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych,

W 2015 r. emerytury i renty w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 101,6 tys. osób, i ich liczba kształtowała się na poziomie sprzed roku, ale o 12,4% mniej niż w 2010 r. W skali roku zmniejszyła się liczba świadczeniobiorców KRUS

otrzymujących emerytury (spadek o 0,4%), ale zwiększyła się zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych (o 1,4%) oraz osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 0,1%). Wśród świadczeniobiorców KRUS, podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek był znacznie wyższy (83,3%). Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne i stanowiły 3,8% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**

Rok poprzedni = 100

W województwie łódzkim w 2015 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1843,94 zł i była wyższa w stosunku do roku poprzedniego o 3,0% (w kraju odnotowano wzrost o 3,0%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

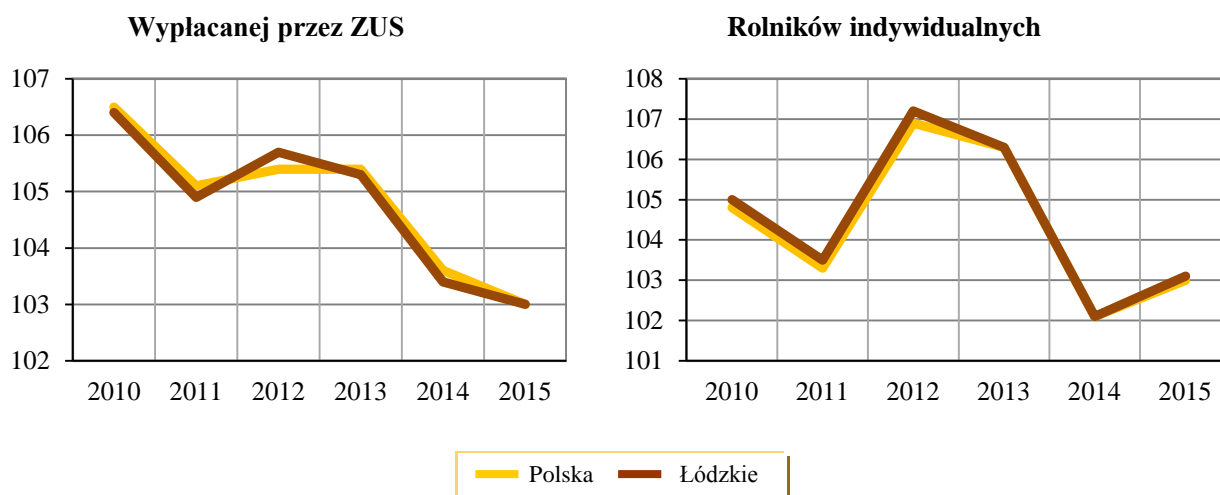
Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1168,00 zł i zwiększyło się o 3,1% w ciągu roku (w kraju nastąpił wzrost przeciętnej emerytury i renty KRUS o 3,0%).

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich rodzajów świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju i w obu przypadkach obserwowany kształtował się na zbliżonym poziomie.

Wyk. 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

Pod względem poziomu przeciętnej emerytury i renty wypłacanej przez ZUS, województwo łódzkie lokowało się, podobnie jak rok wcześniej, na 9 miejscu w kraju, a analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych uplasowało łódzkie na 10 miejscu wśród województw (i nie zmieniło swojej pozycji w porównaniu do 2014 r.). Wszystkie świadczenia wypłacane przez ZUS w województwie kształtowały się poniżej średniej krajowej (różnice wahały się od 6,9% w przypadku emerytur do 12,8% w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy). Mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń odnotowano w wypłatach realizowanych przez KRUS, gdzie przeciętna emerytura była niższa od średniej krajowej o 2,3%, natomiast renta rodzinna była wyższa od odpowiedniej średniej w kraju o 3,4%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie łódzkim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

CENY

W województwie łódzkim w 2015 r. odnotowano (tak, jak w skali kraju) ogólny spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego. Podobnie jak przeciętnie w Polsce, tańsze były towary z grup: żywność, napoje bezalkoholowe, odzież i obuwie oraz transport. Najgłębszy spadek cen dotyczył towarów i usług z zakresu transportu, a największy wzrost – związanych ze zdrowiem.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie łódzkim w 2015 r. w odniesieniu do roku poprzedniego były niższe o 1,2% (wobec spadku o 0,9% średnio dla Polski).

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP)

W województwie łódzkim najgłębszy spadek cen dotyczył towarów i usług związanych z transportem (o 9,4%). Mniej niż przed rokiem płacono również za odzież i obuwie (o 5,5%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe (o 1,8%). Najwyższy wzrost cen w ujęciu rocznym dotyczył natomiast towarów i usług związanych ze zdrowiem (o 1,9%), z zakresu rekreacji i kultury oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (po 0,6%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju, przy czym spadki cen były nieco niższe niż w województwie, natomiast wzrosty wyższe lub na tym samym poziomie.

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

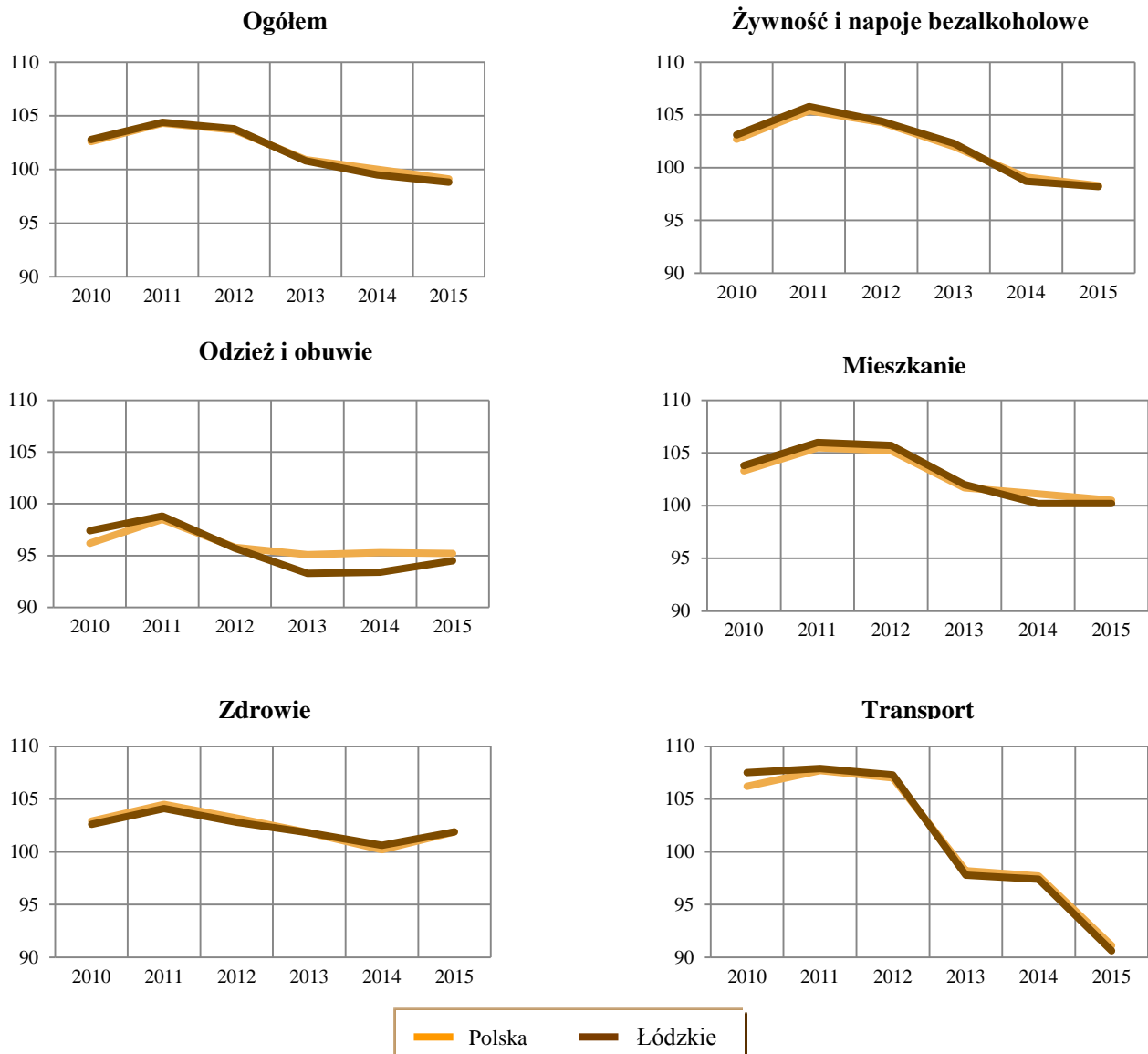
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		

POLSKA

O g ó ł e m	102,6	100,0	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	99,1	98,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	103,7	101,2
Odzież i obuwie	96,2	95,3	95,2
Mieszkanie	103,3	101,1	100,5
Zdrowie	102,9	100,2	101,9
Transport	106,2	97,7	91,1
Rekreacja i kultura	99,7	101,0	100,7
Edukacja	102,7	96,2	101,1

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
ŁÓDZKIE			
O g ó l e m	102,8	99,5	98,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	103,1	98,7	98,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,8	103,7	100,6
Odzież i obuwie	97,4	93,4	94,5
Mieszkanie	103,8	100,2	100,2
Zdrowie	102,6	100,6	101,9
Transport	107,5	97,4	90,6
Rekreacja i kultura	97,8	101,5	100,6
Edukacja	103,7	95,1	100,5

Wyk. 34. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

Najgłębszy spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2015 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, wystąpił w I kwartale (o 2,0%), w którym najbardziej potaniały towary i usługi w zakresie transportu (o 10,9%), odzież i obuwie (o 6,1%) oraz żywność i napojów bezalkoholowe (o 4,2%). W kolejnych kwartałach tempo spadku cen było coraz wolniejsze. W IV kwartale najgłębszy spadek cen dotyczył również transportu (o 9,1%) oraz odzieży i obuwia (o 5,8%). We wszystkich analizowanych okresach zaobserwowano wzrost cen towarów i usług związanych ze zdrowiem, edukacją oraz (z wyjątkiem II kwartału) napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.

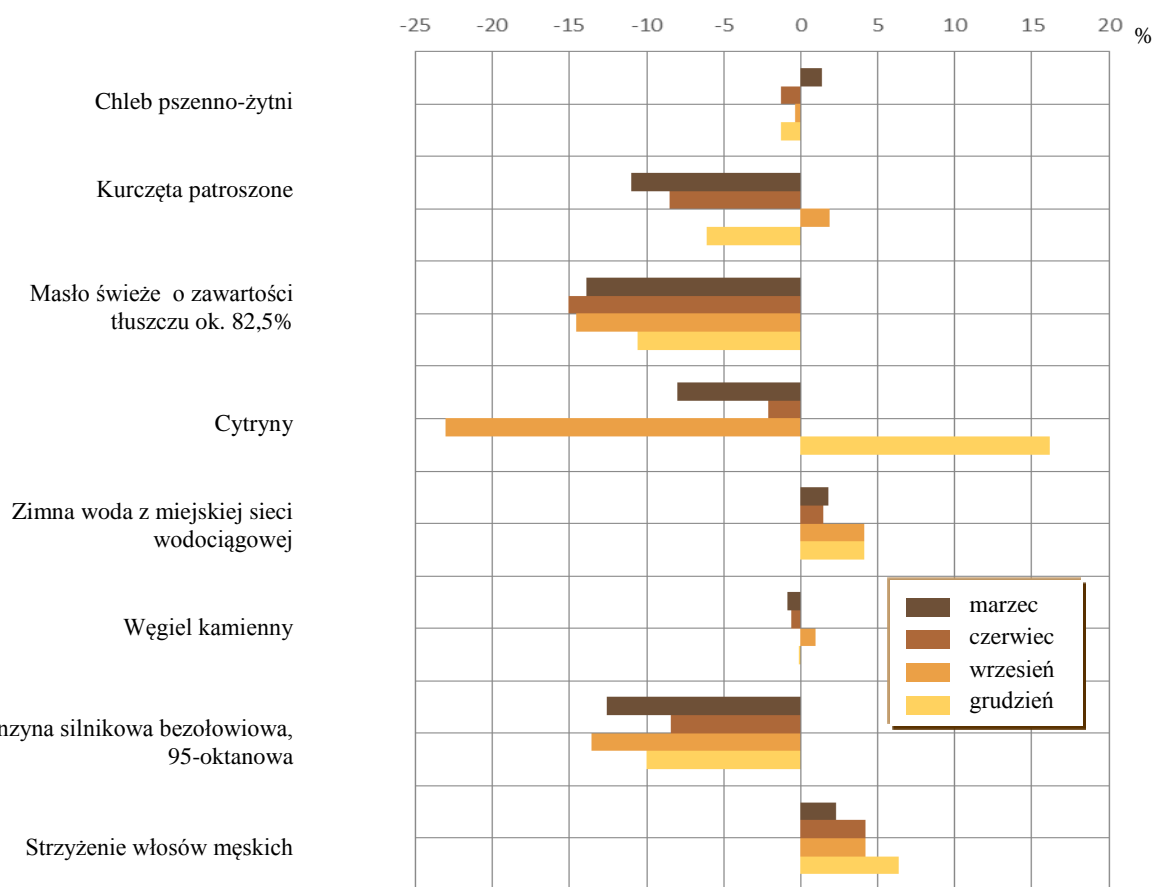
Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie łódzkim**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	100,3	99,8	99,3	98,8	98,0	98,7	99,1	99,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,3	99,1	97,6	96,7	95,8	97,5	99,0	100,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,2	104,4	103,4	102,6	100,2	100,0	100,7	101,5
Odzież i obuwie	93,0	93,1	93,1	94,3	93,9	94,6	95,3	94,2
Mieszkanie	101,2	100,7	99,6	99,3	99,8	100,1	100,4	100,6
Zdrowie	101,0	100,8	100,7	99,8	101,5	101,0	102,5	102,6
Transport	97,7	98,3	98,4	95,3	89,1	91,6	90,6	90,9
Rekreacja i kultura	103,5	100,8	100,7	101,0	102,1	101,1	100,3	98,8
Edukacja	92,6	92,5	95,0	100,7	100,8	100,7	100,4	100,1

W grudniu 2015 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, znaczące zmiany cen wystąpiły w przypadku artykułów żywnościowych. W województwie łódzkim najbardziej obniżyła się cena sera dojrzewającego (o 20,1%), bułki pszennej (o 12,5%) oraz masła (o 10,6%). Więcej niż przed rokiem płacono natomiast m.in. za owoce i warzywa. Cena marchwi wzrosła o 54,6%, jabłek o 36,1%, a ziemniaków o 35,1%.

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

W grupie artykułów nieżywnościowych spadek cen dotyczył m. in. firanki syntetycznej (o 5,1%), koszuli męskiej z elanobawełny, długi rękaw (o 4,8%) oraz odtwarzacza DVD (o 4,5%). Najwyższy wzrost cen natomiast odnotowano w przypadku talerza głębokiego, porcelanowego o średnicy 22-24 cm, dekorowanego (o 11,3%), półbutów damskich skórzanych na podeszwie nieskórzanej (o 10,8%) oraz półbutów męskich skórzanych na podeszwie nieskórzanej (o 7,3%). W zakresie transportu spadła cena oleju napędowego (o 12,2%) oraz benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej (o 10,0%). W dziale rekreacja i kultura wzrosły ceny gazet – dziennika lokalnego (o 6,3%), niższe natomiast były ceny biletów wstępu do kina (o 0,6%).

Wyk. 35. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie łódzkim w 2015 r.**Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	
	w złotych			XII 2014= =100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,20	2,21	100,5
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,93	6,60	95,2
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg ..	13,68	14,28	13,79	96,6
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	21,65	24,12	24,01	99,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l.....	2,67	2,95	2,80	94,9
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – – za 200 g	4,27	4,37	3,98	91,1
Cebula – za 1 kg	2,25	1,54	2,20	142,9
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	0,82	1,19	145,1
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,07	2,44	117,9

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**
(dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	
	w złotych			XII 2014= =100
POLSKA (dok.)				
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,72	3,63	97,6
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl.	467,17	473,67 ^a	662,30	x
Półbuty skórzane męskie, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	164,09	191,53	197,64	103,2
Proszek do prania – za 280 g	4,43	5,19 ^b	5,33	x
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,34	21,68	101,6
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,72	2,71	99,6
Bilet do kina	15,23	17,86	18,39	103,0
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	87,45	90,26	103,2
ŁÓDZKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,18	2,25	2,22	98,7
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,83	6,76	6,35	93,9
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,29	14,22	13,59	95,6
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	20,59	23,83	23,23	97,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,60	2,86	2,75	96,2
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,33	4,24	3,79	89,4
Cebula – za 1 kg	2,24	1,39	2,04	146,8
Ziemniaki – za 1 kg	1,35	0,77	1,04	135,1
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,04	2,02	2,40	118,8
Sok jabłkowy – za 1 l	3,50	3,82	3,75	98,2
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl.	387,0	372,58 ^a	702,75	x
Półbuty skórzane męskie, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	189,64	205,78	220,78	107,3
Proszek do prania – za 280 g	4,31	5,45 ^b	5,31	x
Ciepła woda – za 1 m ³	17,16	21,18	20,99	99,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,13	2,48	2,46	99,2
Bilet do kina	16,67	20,22	20,09	99,4
Wizyta u lekarza specjalisty	69,64	82,50	86,07	104,3

a W latach 2010 - 2014 r. – garnitur męski z elanowej. *b* Do 2014 r za 400 g.

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Warunki agrometeorologiczne panujące jesienią 2014 r. sprzyjały prowadzeniu prac polowych, ale były niekorzystne dla kiełkowania i początkowego wzrostu roślin ozimych z powodu znacznego przesuszenia gleby. Siewy zbóż ozimych pod zbiory 2015 przeprowadzono na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych i do końca II dekady października je zakończono. Utrzymująca się w listopadzie wysoka temperatura powietrza podtrzymywała vegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Pomimo niedoborów wilgoci w okresie siewów i wschodów, zboża ozime weszły w okres zimowego spoczynku na ogół w dobrej kondycji, odpowiednio rozkrzewione i zahartowane. Przebieg pogody w miesiącach zimowych (grudzień, styczeń, luty) nie stwarzał większych zagrożeń dla upraw ozimych, chociaż wysoka, jak na miesiące zimowe, temperatura powietrza powodowała zakłócenia w ich zimowym spoczynku. W wyniku dobowych wahań temperatury powietrza powtarzały się procesy zamrażania i rozmrażania wierzchniej warstwy gruntu, powodując osłabienie systemu korzeniowego roślin.

W 2015 r. do siewów i sadzenia roślin przystąpiono, podobnie jak w roku poprzednim, pod koniec I dekady marca. Ocieplenie w II dekadzie marca wpłynęło na przyspieszenie przeprowadzenia prac polowych, umożliwiło kończenie siewów zbóż jarych i buraków cukrowych oraz sadzenie ziemniaków. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin w tym okresie.

Występujące w ciągu I i II dekady kwietnia chłodne dni z niedoborem opadów hamowały tempo wzrostu i rozwoju roślin. Utrzymujący się brak opadów deszczu w maju przyczynił się do zmniejszenia zapasów wody w glebie, a wzrost zbóż ozimych i jarych w okresie ich największego zapotrzebowania na nią, przebiegał w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia i pogłębiającej się suszy glebowej.

Warunki vegetacji dla roślin i przeprowadzenia prac polowych w czerwcu były zróżnicowane, głównie ze względu na niedostatek opadów oraz ich duże zróżnicowanie regionalne. W tym czasie stan wielu upraw, zwłaszcza występujących na glebach słabszych, uległ dalszemu pogorszeniu.

W lipcu w całym województwie trwało dojrzewanie rzepaku oraz zbóż ozimych i jarych. Notowane w połowie tego miesiąca opady deszczu tylko nieznacznie poprawiły stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gruntu. W wyniku występowania dość wysokich temperatur, przy jednoczesnym braku opadów, wszystkie gatunki zbóż dojrzewały jednocześnie. Jednak dzięki suchej pogodzie występującej pod koniec lipca i w sierpniu żniwa nie były utrudnione i przebiegły bardzo sprawnie.

Niedobór opadów w okresie lata wpłynął niekorzystnie na odrost i plonowanie roślinności na trwałych użytkach zielonych, w tym szczególnie na pastwiskach. Niedostateczna ilość wilgoci w glebie

spowodowała także niewykształcenie się kolb kukurydzy przeznaczonej na ziarno i miała główny wpływ na wyjątkowo niskie jej końcowe plonowanie.

Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbiorów upraw rolnych i ogrodnich, ale wpływała niekorzystnie na stan uwilgotnienia gleby. Pomimo notowanych w ciągu tego miesiąca niewielkich opadów, nadal występowało silne przesuszenie gleby, które utrudniało wykonywanie orki przedsięwziętych i siewów ozimin.

Warunki agrometeorologiczne w październiku były zróżnicowane. Pogoda na początku tego miesiąca sprzyjała powszechnie wykonywanym pracom polowym, głównie zbiorom upraw okopowych i warzyw, a występujące w tym czasie chłodniejsze dni wpłynęły nieznacznie na spowolnienie procesów życiowych roślin. Notowane wówczas opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia przesuszonej wierzchniej warstwy gleby i miały korzystny wpływ na siewy ozimin, procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin. Do końca II dekady października zakończono siewy zbóż oraz wykopki ziemniaków, natomiast w III dekadzie tego miesiąca powszechnie prowadzono zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno.

Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka temperatura powietrza i gleby podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin, umożliwiały wykonywanie jesiennych prac polowych oraz kończenie zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Sprzyjające warunki w tym okresie wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	35,1*	40,8	36,7
rzepak i rzepik	23,6	34,4	28,5
ziemniaki ^a	219*	278	210
buraki cukrowe	484*	683	520
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu ^b):			
bydło	37,2	40,7	41,0
trzoda chlewna ^c	98,5	80,5	80,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	68,36	66,83
ziarno żyta za 1 dt	42,12	53,34	51,42
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	51,99	51,15
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	5,96	6,02
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,85	4,30
mleko krowie za 1 l	1,07	1,37	1,13
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	84,97	75,59
ziarno żyta za 1 dt	48,58	63,91	58,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	100,19	82,04
ŁÓDZKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	30,9*	36,0	30,3
rzepak i rzepik	23,7	33,2	27,2
ziemniaki ^a	213*	291	188
buraki cukrowe	421	686	511
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu ^b):			
bydło	45,3	48,5	47,3
trzoda chlewna ^c	130,5	110,4	105,7
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	60,45	69,11	66,45
ziarno żyta za 1 dt	38,66	49,71	49,47
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	57,81	41,50	45,30
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,47	5,89	5,85
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,81	4,72	4,20
mleko krowie za 1 l	0,98	1,28	1,05
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	65,42	84,33	75,01
ziarno żyta za 1 dt	45,36	61,02	57,29
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	91,28	88,25	69,70

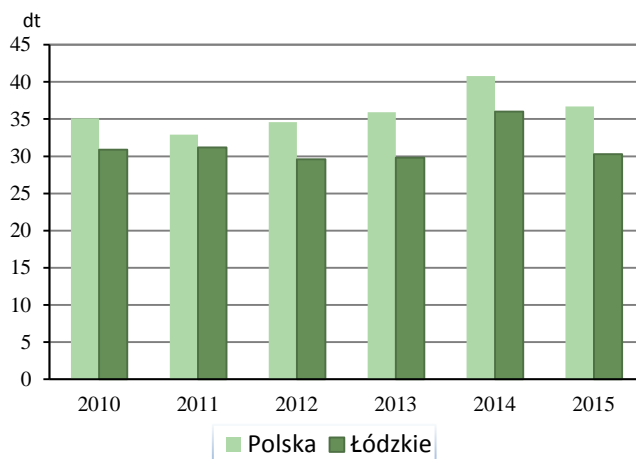
^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c W latach 2012 i 2013 – stan w końcu lipca.

▪ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2015 r. w województwie łódzkim przebieg warunków agroklimatycznych był niekorzystny (sucha i zimna wiosna oraz letnia i długotrwała susza) i wpłynął ujemnie na wielkość plonowania upraw rolnych. Prawie wszystkie gatunki upraw, m.in. zboża, rzepak, okopowe plonowały gorzej w porównaniu z rekordowo wysokimi plonami w roku poprzednim, co wpłynęło ujemnie na wielkość zbiorów.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2015 r. wyniosła 555,0 tys. ha i była o 0,6% większa niż w roku poprzednim, a w porównaniu z notowaną w 2010 r. mniejsza o 2,2%.

Wyk. 36. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

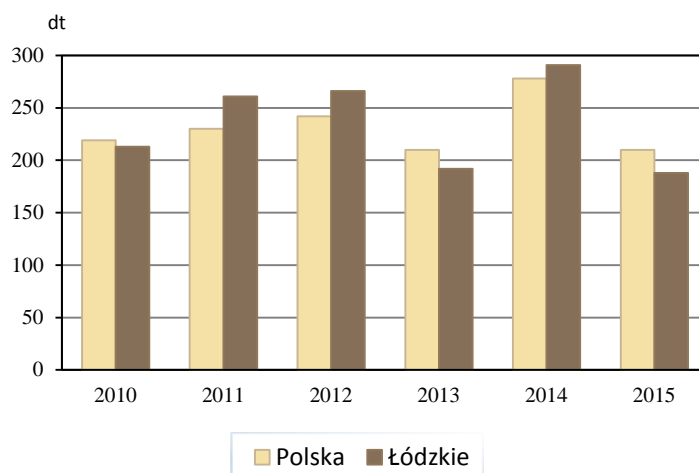
30,3 dt z ha i spadły o 15,8% w stosunku do rekordowo wysokich plonów uzyskanych w roku 2014, natomiast w porównaniu z 2010 r. spadek ten wyniósł 1,9%. W stosunku do średnich plonów w kraju były niższe o 17,4%. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie wyniosły 1684,1 tys. ton i były niższe o 15,2% od uzyskanych w roku poprzednim i o 3,8% niższe od zbiorów z 2010 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2015 r. wynosiła 23,3 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 6,1%, a w stosunku do 2010 r. była wyższa o 10,3%. W 2015 r. plony wyniosły 27,2 dt z ha i były o 4,6% niższe od średnich plonów w kraju. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zmniejszyły się aż o 18,1%, a w odniesieniu do niskich plonów w 2010 r. były wyższe o 14,8%. Zbiory rzepaku i rzepiku w 2015 r. oszacowano na 63,5 tys. ton, tj. o 12,9 % mniej od uzyskanych w 2014 r. i o 26,7% więcej niż w 2010 r.

W 2015 r. powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych) wyniosła 36,3 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 3,8%.

W omawianym roku z 1 ha zebrano 188 dt ziemniaków, czyli o 35,4% mniej niż w roku poprzednim, a w odniesieniu do średnich w kraju uzyskane plony były niższe o 10,5%

Produkcja ziemniaków w województwie łódzkim (łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych) w 2015 r. wyniosła 681,0 tys. ton i była niższa w stosunku do roku poprzedniego o 33,0%.

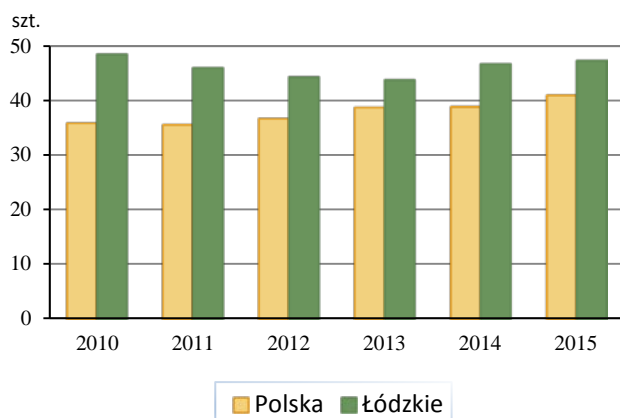
Wyk. 37. **Płony ziemniaków z 1 ha**

▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie łódzkim w końcu 2015 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyło się stado bydła ogółem, zmalało natomiast pogłowie świń.

W grudniu 2015 r. pogłowie bydła wynosiło 450,5 tys. sztuk i było o 3,7 tys. sztuk (o 0,8%) wyższe niż przed rokiem. W województwie łódzkim znajdowało się 7,8% krajowego pogłowia bydła (5 lokata w kraju pod względem wielkości wojewódzkiego stada bydła). W strukturze wojewódzkiego stada bydła krowy stanowiły 40,2% (w kraju 40,0%) i w ciągu roku ich udział zmniejszył się o 3,0 p. proc.

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w czerwcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wyk. 38. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w grudniu

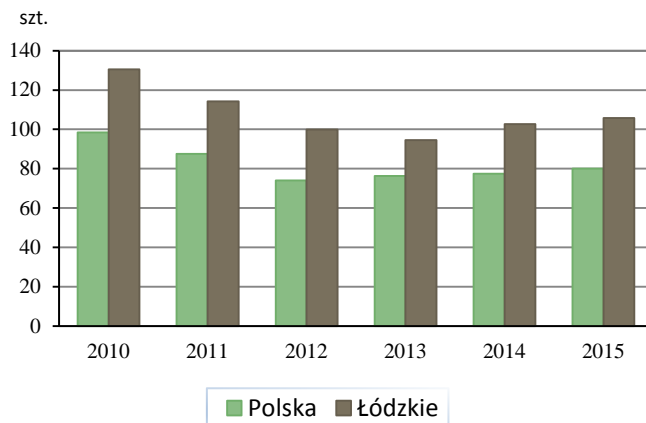
Wyniki badań pogłowia bydła przeprowadzonych w 2015 r. wskazują na utrzymanie trendu wzrostowego w chowie bydła. W grudniu 2015 r. zarejestrowano wyższe niż w analogicznym okresie 2014 r. stany cieląt i młodego bydła w wieku 1-2 lat, ale niższy stan bydła w wieku powyżej 2 lat, w tym krów. Najbardziej dynamiczny wzrost (o 9,1%) dotyczył młodego bydła w wieku 1-2 lat. Wzrost ten spowodowany był głównie dużym

zainteresowaniem rolników produkcją żywca wołowego. Korzystne ceny żywca wołowego, zarówno w skupie, jak i na targowiskach, sprzyjały rozwojowi tego kierunku produkcji.

Pogłowie owiec ogółem w województwie w grudniu 2015 r. wyniosło 10,7 tys. sztuk. W województwie łódzkim znajdowało się 5,0% krajowego pogłowia owiec. W strukturze stada maciorki owcze, tj. samice, które miały już potomstwo i samice pokryte po raz pierwszy, stanowiły 68,3%, a ich udział w ciągu roku zwiększył się o 1,2 p. proc.

Pogłowie świń w województwie w końcu 2015 r. wyniosło 903,8 tys. sztuk i było niższe o 79,1 tys. sztuk (o 8,0%) od stanu notowanego w analogicznym okresie 2014 r. W strukturze stada lochy stanowiły 6,9% (62,1 tys. szt.). Udział województwa łódzkiego w ogólnokrajowym pogłowiu

Wyk. 39. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w końcu listopada

świń wyniósł 8,5% (3 lokata w kraju pod względem wielkości wojewódzkiego stada świń).

Stan i struktura pogłowia trzody chlewnej zarejestrowany w grudniu 2015 r. wskazują na dalsze zmniejszania stad świń. Hodowcy redukują bądź całkowicie rezygnują z tego kierunku produkcji. Na taką sytuację wpływ miały przede wszystkim utrzymujące się już w dłuższym okresie niekorzystne czynniki ekonomiczne tuczu świń.

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

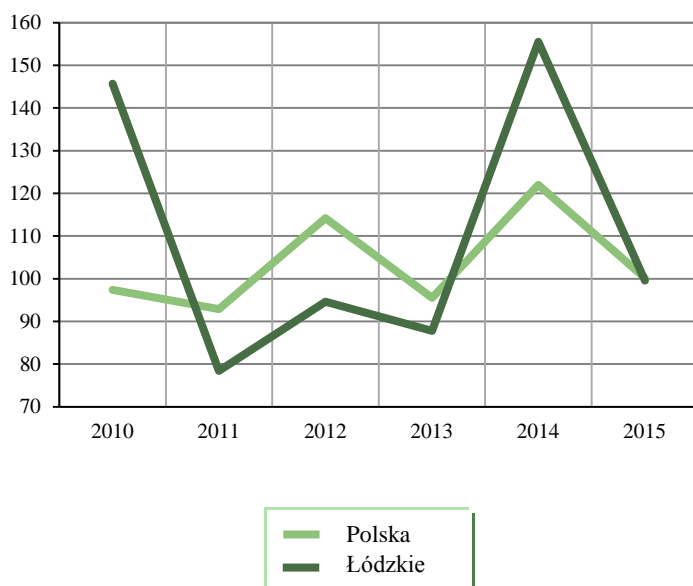
W 2015 roku producenci rolni z województwa łódzkiego dostarczyli do skupu mniej niż przed rokiem ziarna zbóż (spadła wielkość skupu zarówno pszenicy jak i żyta). Wielkość skupu żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso była wyższa niż rok wcześniej (większa była podaż żywca wieprzowego i wołowego). Wzrosła również ilość skupionego mleka krowiego.

W 2015 r. skupiono 322,2 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co stanowiło 3,3% skupu ogólnopolskiego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 0,4%, ale w porównaniu z 2010 r. był wyższy o 0,9% (w kraju wzrost odpowiednio o 0,2% i 19,1%). W omawianym okresie z terenu województwa łódzkiego skupiono 197,1 tys. ton pszenicy, co oznacza niewielki spadek wielkości skupu w stosunku do roku poprzed-

niego – o 0,4%, ale wzrost do roku 2010 – o 29,4%. Skup żyta wyniósł 65,8 tys. ton i zmniejszył się o 19,4% w odniesieniu do 2014r. i o 3,2% w porównaniu z 2010 r.

Wyk. 40. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

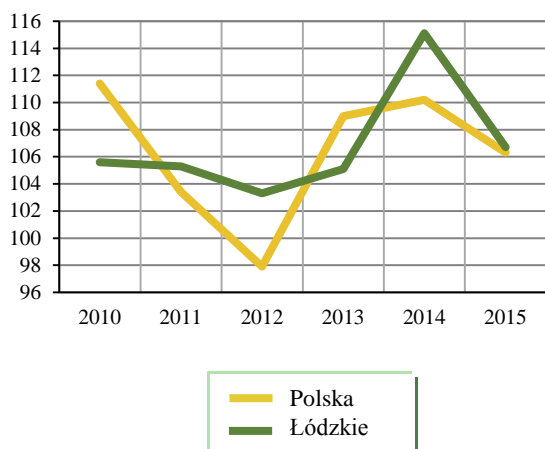

Skup ziemniaków w 2015 r. ukształtował się na poziomie 97,5 tys. ton co stanowiło 6,4% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek ilości skupowanych ziemniaków – o 14,6%, ale znaczny wzrost do roku 2010 - o 103,8% (w kraju odnotowano spadek o 5,2% w odniesieniu do roku poprzedniego i wzrost o 33,8% w stosunku do 2010 r.).

W omawianym roku skupiono 375,9 tys. ton żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami (co stanowiło 9,2% skupu ogólnokrajowego). Tym samym skup był większy niż przed rokiem o 6,7%.

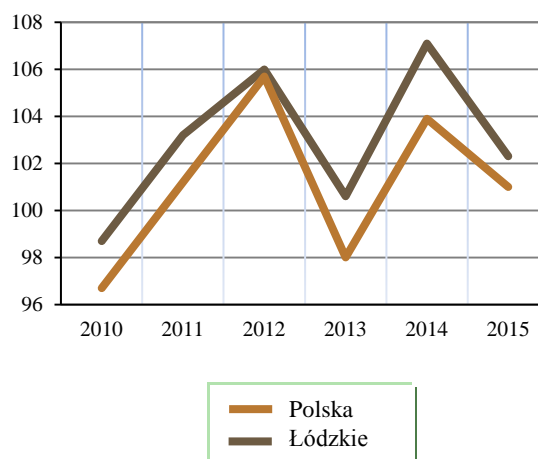
Wyk. 41. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**

Rok poprzedni = 100

Wyk. 42. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

W ciągu całego 2015 roku skupiono 254,9 tys. ton żywca wieprzowego tj. o 7,4% więcej niż w roku poprzednim. Skup żywca wołowego osiągnął poziom 98,6 tys. ton i był o 35,4% wyższy niż przed rokiem. Żywca drobiowego skupiono 178,1 tys. ton, czyli o 2,2% mniej niż w roku poprzednim.

W 2015 r. wielkość skupu mleka krowiego w województwie łódzkim wyniosła 791,2 mln litrów, co stanowiło 7,5% ogółu mleka skupionego w kraju. Ilość skupionego mleka w omawianym okresie była o 1,0% większa niż rok wcześniej i o 9,9% większa niż w 2010r.

▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2015 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w województwie łódzkim odnotowano spadek większości cen produktów rolnych zarówno w skupie (za wyjątkiem ceny ziemniaków jadalnych i żywca wołowego) jak i na targowiskach.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2015 r. wyniosła 66,45 zł za 1dt (w kraju 66,83 zł/dt) i była o 3,9% niższa niż przed rokiem, ale o 9,9% wyższa od notowanej w 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono średnio 75,01 zł (w kraju 75,59 zł), tj. o 11,1% mniej niż przed rokiem, ale o 14,7% więcej niż pięć lat wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

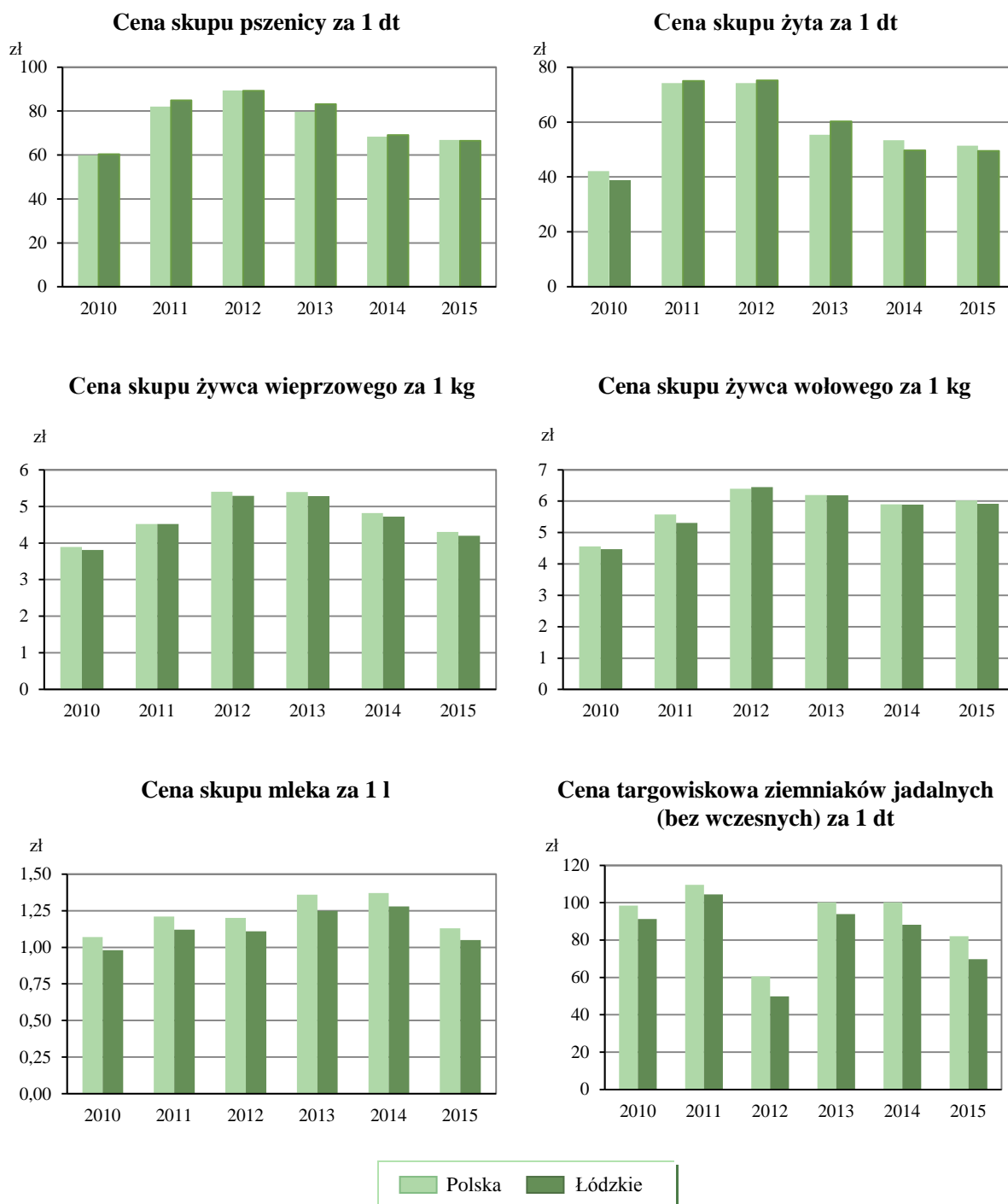
W analizowanym roku średnie ceny żyta w skupie kształtowały się na poziomie 49,47 zł za 1 dt (w kraju 51,42 zł/dt) tj. o 0,5% niższym w porównaniu z 2014 r., ale o 28,0% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta spadła w stosunku do poprzedniego roku o 6,1%, natomiast w stosunku do odnotowanej w 2010 r. wzrosła o 26,3%, osiągając poziom 57,29 zł za 1 dt (w Polsce 58,67 zł/dt).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2015 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 45,30 zł za 1 dt (w kraju – 51,15 zł/dt), tj o 9,2% więcej niż przed rokiem i o 21,6% mniej niż w 2010 r. Na targowiskach za 1 dt ziemniaków płacono średnio 69,70 zł (w Polsce – 82,04 zł/dt) – o 18,1% mniej w stosunku do ceny notowanej w 2014 r. oraz 16,7% mniej niż w 2010 r. W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,89 zł za 1 kg (w kraju – 5,96 zł), co oznacza spadek o 4,9% w stosunku do ceny ubiegłorocznej, a w odniesieniu do 2010 r. wzrost o 31,7%. Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,72 zł za kg (w kraju – 4,82 zł), tj. o 10,6% niższą niż w 2013 r., ale o 23,7% większą w porównaniu z notowaną w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,92 zł za 1kg (w kraju – 6,02 zł/kg), co oznacza wzrost o 0,5% w stosunku do ceny ubiegłorocznej, a w odniesieniu do 2010 r. wzrost o 32,4%. Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,20 zł za kg (w kraju – 4,30 zł/kg), tj. o 11,0% niższą niż w 2014 r., ale o 10,1% większą w porównaniu z notowaną w 2010 r.

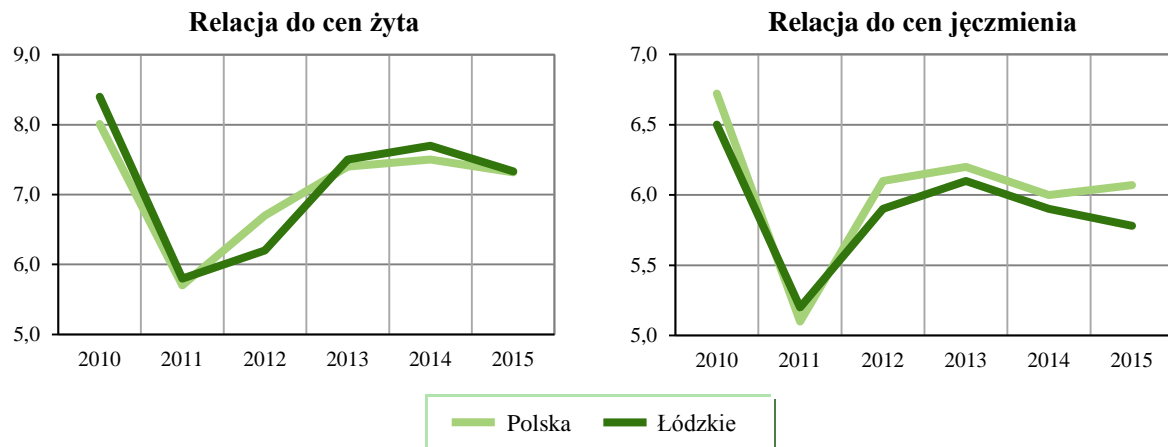
Wyk. 43. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W 2015 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,71 zł za 1kg (w kraju – 3,94 zł/kg) i była o 2,8% niższa w porównaniu z notowaną rok wcześniej, ale o 14,0% wyższa niż w 2010 r. Za 1 litr mleka krowiego w omawianym roku płacono w skupie 1,28 zł (w kraju – średnio 1,37 zł), tj. o 2,1% więcej niż przed rokiem i o 31,2% więcej niż w 2010 r.

Za 1 litr mleka krowiego w 2015 r. płacono w skupie 1,05 zł (w kraju – 1,13zł/l), tj. o 18,2% mniej niż przed rokiem i o 7,3% więcej niż w 2010 r.

Wyk. 44. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2015 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, mniej korzystna była relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Wyniosła ona 7,3 wobec 7,7 w 2014 r. W kraju relacja ta kształtowała się na poziomie 7,3. Pogorszyła się również relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia. W analizowanym okresie wyniosła ona 5,8 wobec 5,9 w 2014 r. (w kraju -6,00).

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie łódzkim w 2014 r. w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała głównie wyższa wartość produkcji zwierzęcej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, przy wzroście zarówno produkcji zwierzęcej, jak i roślinnej.

Wartość produkcji globalnej w 2014 r.¹, w porównaniu z 2013 r., (w cenach stałych) wzrosła o 23,8%, o czym zadecydowała wyższa o 30,8% produkcja zwierzęca i o 17,1% produkcja roślinna. W 2014 r. udział województwa łódzkiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 8,6% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 7,9%, a zwierzęcej 9,3%

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

¹ Ostatnie dostępne dane.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie łódzkim 39,0% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 61,0%. Wartość produkcji końcowej w 2014 r., w porównaniu z poprzednim

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

rokiem, była o 25,0% wyższa, wskutek wzrostu wartości produkcji roślinnej o 20,3% i produkcji zwierzęcej o 28,3%.

W 2014 r. w porównaniu z 2013 r. nastąpił wzrost wartości towarowej produkcji rolniczej o 20,7%, przy wzroście wartości produkcji roślinnej o 16,5% i produkcji zwierzęcej o 23,5%.

W 2014 r. udział województwa w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej ukształtował się na poziomie odpowiednio 8,4% i 8,5%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne,
- „Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnictwa w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne,
- „Wiosenna ocena stanu upraw rolnych i ogrodnictwa w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie łódzkim” – publikacja dostępna co roku,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

PRZEMYSŁ

W 2015 r. w województwie łódzkim utrzymał się obserwowany od 2010 r. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Był on również wyższy od notowanego w 2014 r.

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost wydajności pracy w przemyśle, co było wynikiem wyższego wzrostu wartości produkcji sprzedanej przemysłu, niż przeciętnego zatrudnienia.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2015 r. w województwie osiągnęła wartość 72706,6 mln zł (w cenach bieżących), była o 4,1% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zrealizowanej w roku poprzednim i o 42,2% wyższa niż w 2010 r. W skali kraju wartość produkcji sprzedanej zwiększyła się odpowiednio o 4,9% i 20,3%. W województwie, po notowanym w I kwartale 2015 r. wzroście produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku o 3,1%, w I półroczu zaobserwowano spowolnienie tempa tego wzrostu (wyniósł on 2,7%), ale w okresie trzech kwartałów 2015 r. tempo wzrostu produkcji sprzedanej przyspieszyło (do 4,4%).

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

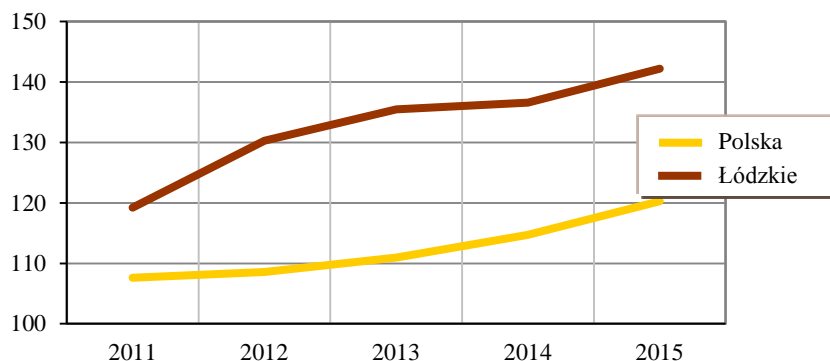
- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Wydajność pracy w przemyśle mierzona jest wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tabl. 17. Przemysł

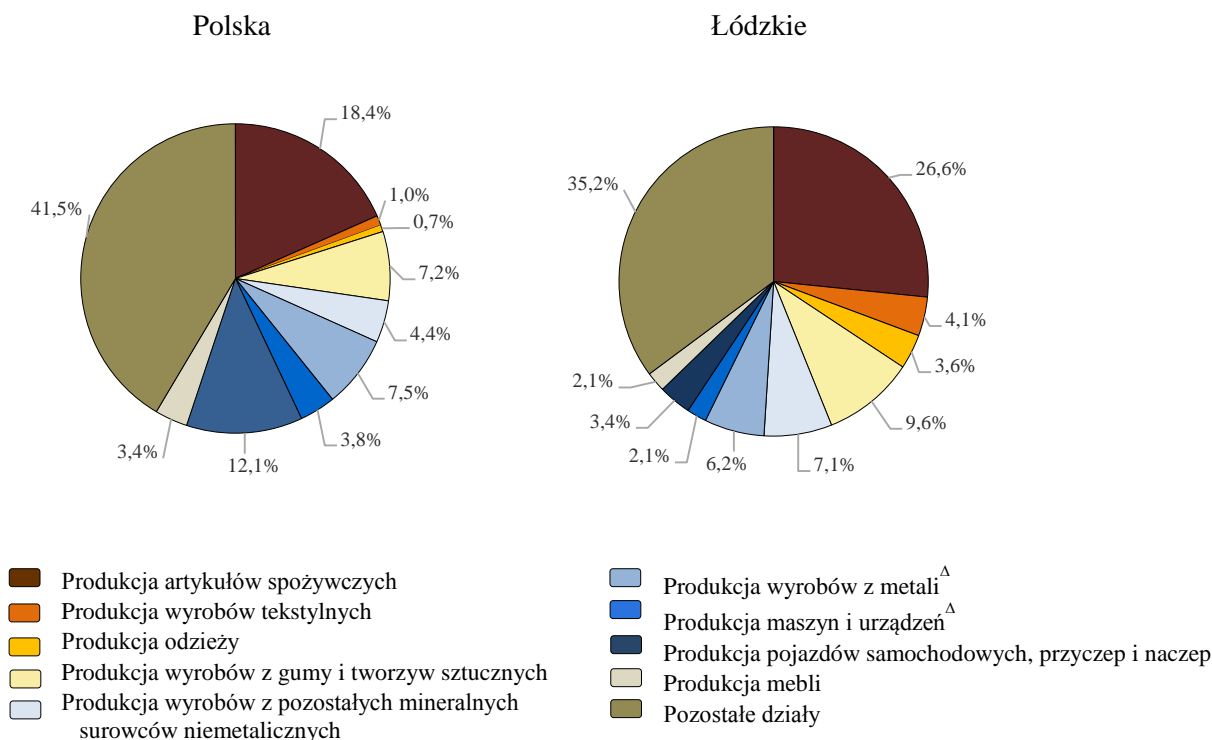
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1166591,0	1197028,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,4	85,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2472,9	2510,7
ŁÓDZKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	50007,5	68684,2	72706,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	78,1	78,8	78,7
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	168,1	165,4	169,0
ŁÓDŹ			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	12825,5	14466,1	15425,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,4	91,7	91,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	47,7	42,6	42,6

Wyk. 45. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2010 = 100

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Wyk. 46. **Struktura produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego według działów PKD 2007 w 2015 r.**
(ceny bieżące)

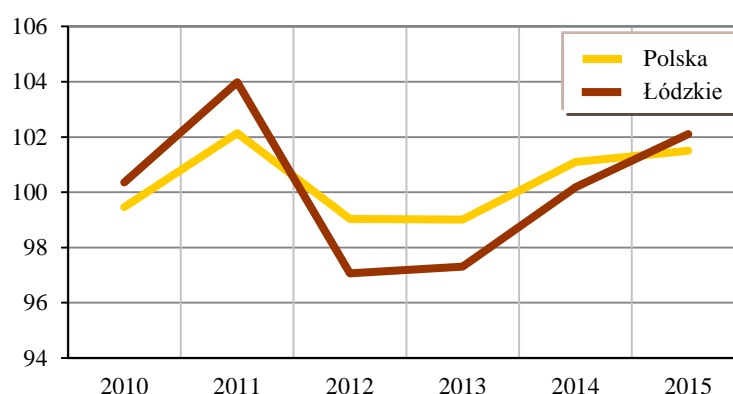

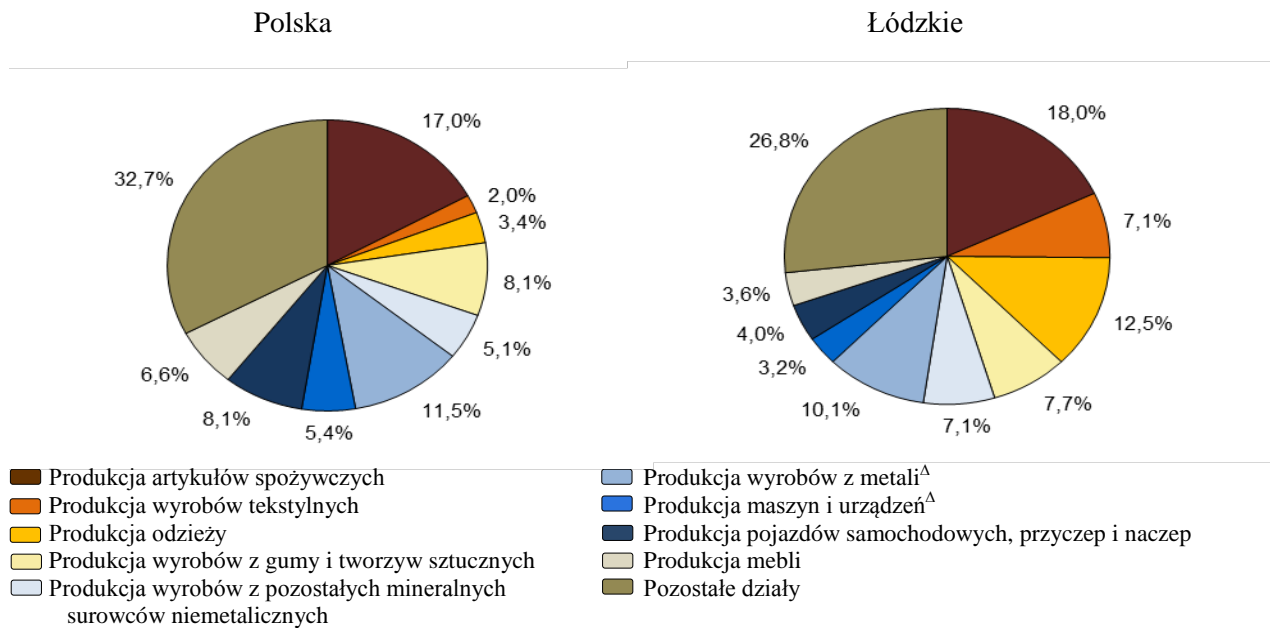
Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych), w porównaniu z 2014 r., odnotowano w większości działów przetwórstwa przemysłowego, w tym najwyższy w produkcji urządzeń elektrycznych (o 48,0%), produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 19,9%), produkcji metali (o 11,6%), produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 9,9%), poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 9,4%) oraz w przetwórstwie przemysłowym o 4,0%, przy udziale 78,7% w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie (wobec 85,9% w kraju). W analizowanym okresie spadek wystąpił m.in. w działach: produkcja skór i wyrobów skórzanych (o 28,7%), produkcja maszyn i urządzeń (o 9,4%) oraz produkcja wyrobów farmaceutycznych (o 8,7%).

Tabl. 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie łódzkim (ceny stałe)

Sekcje i działy	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	102,0	100,1	100,8	100,9	103,1	102,7	104,4	104,1
Przetwórstwo przemysłowe ...	105,1	103,1	101,0	100,8	100,0	100,3	104,3	104,0
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	90,6	95,6	96,6	97,5	102,8	99,5	100,0	99,5
Produkcja wyrobów tekstylnych	109,7	110,7	109,0	106,3	95,1	98,0	97,0	99,1
Produkcja odzieży	110,2	103,5	97,4	98,9	92,2	97,6	95,5	96,8
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	113,9	117,1	106,9	104,5	103,3	103,2	104,2	105,7
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	116,5	118,8	115,5	115,2	105,5	99,3	97,9	96,4
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	129,7	129,2	130,2	127,6	96,9	102,9	108,0	109,4
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	113,3	104,4	101,9	100,9	96,9	102,0	108,0	109,9
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	112,8	108,4	105,1	104,7	102,1	104,9	103,9	104,0
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	117,0	105,6	101,2	99,6	100,3	100,1	97,0	97,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	121,2	116,9	114,5	111,4	97,7	96,3	94,8	94,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	103,1	98,6	96,4	97,2	90,6	98,1	94,9	90,6
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	112,2	111,4	112,4	110,6	117,4	111,3	106,3	106,1
Produkcja mebli	105,8	106,5	106,3	107,8	107,5	107,3	105,3	104,0

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie łódzkim, towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku o 2,1%, a w porównaniu z 2010 r. o 0,5%. W 2015 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 169,0 tys. osób. W kraju również zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego o 1,5%, a w porównaniu z 2010 r. o 2,8%. W 2015 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w kraju wyniosło 2510,7 tys. osób.

Wyk. 47. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle
Rok poprzedni = 100

Wyk. 48. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym według działów PKD 2007 w 2015 r.**

W przetwórstwie przemysłowym, w ujęciu rocznym, odnotowano wzrost zatrudnienia o 3,4% do poziomu 142,0 tys. osób. Wśród działów przetwórstwa przemysłowego największy wzrost przeciętnego zatrudnienia, w porównaniu z poprzednim rokiem, wystąpił w produkcji urządzeń elektrycznych (o 41,9%), produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 8,4%) oraz produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 7,7%). Poziomem zatrudnienia niższym niż przed rokiem charakteryzowały się m.in. działy: produkcja skór i wyrobów skórzanych (o 17,0%) oraz produkcja maszyn i urządzeń (o 6,0%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2015 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w województwie łódzkim wyniosła 430,3 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 1,9% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 3,3%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

BUDOWNICTWO

W województwie łódzkim w roku 2015 zanotowano największy w kraju wzrost produkcji sprzedanej w sekcji budownictwo. Wyższa niż przed rokiem była wartość produkcji budowlano-montażowej, jednak jej udział w produkcji sprzedanej budownictwa ogółem zmniejszył się. Odnotowany wzrost wydajności pracy w budownictwie był wynikiem utrzymania się przeciętnego zatrudnienia na poziomie z roku poprzedniego, przy jednoczesnym wzroście wartości produkcji.

W 2015 r. w województwie łódzkim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 8623,8 mln zł. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o ona 11,7%, co stanowiło największy w kraju wzrost produkcji sprzedanej budownictwa (dla Polski wzrost wyniósł 1,3%).

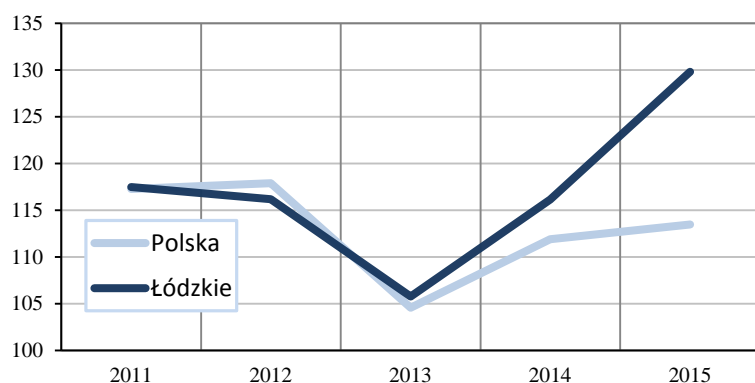
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- *wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);*
- *wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;*
- *zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;*
- *wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;*
- *produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.*

Tabl. 19. **Budownictwo**

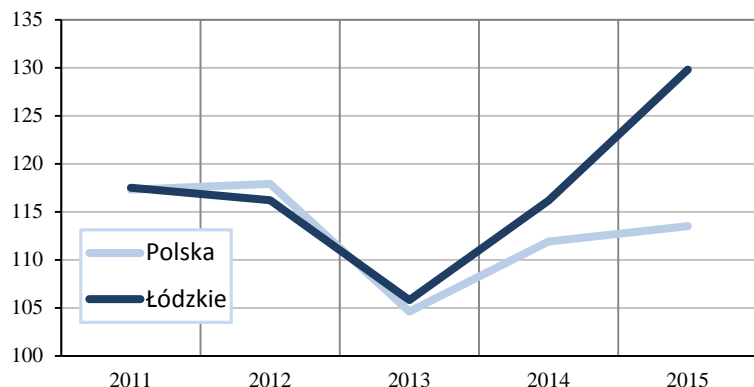
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	179569,5	181990,4
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,4	47,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	409,9	386,0
ŁÓDZKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	6645,8	7718,0	8623,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	63,5	61,0	58,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	22,5	19,0	19,0
ŁÓDŹ			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2704,9	2975,8	3479,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	52,8	42,1	34,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	7,1	6,2	6,2

Wyk. 49. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**
(ceny bieżące)
2010 = 100

Produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 5062,0 mln zł (58,7% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do odnotowanej w roku poprzednim o 9,2%. W kraju wartość produkcji budowlano-montażowej była wyższa niż przed rokiem o 2,3%.

Wyk. 50. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

Na zaobserwowany w województwie wzrost produkcji budowlano-montażowej wpływ miało zwiększenie sprzedaży w przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków oraz roboty budowlane specjalistyczne. Natomiast produkcja w podmiotach specjalizujących

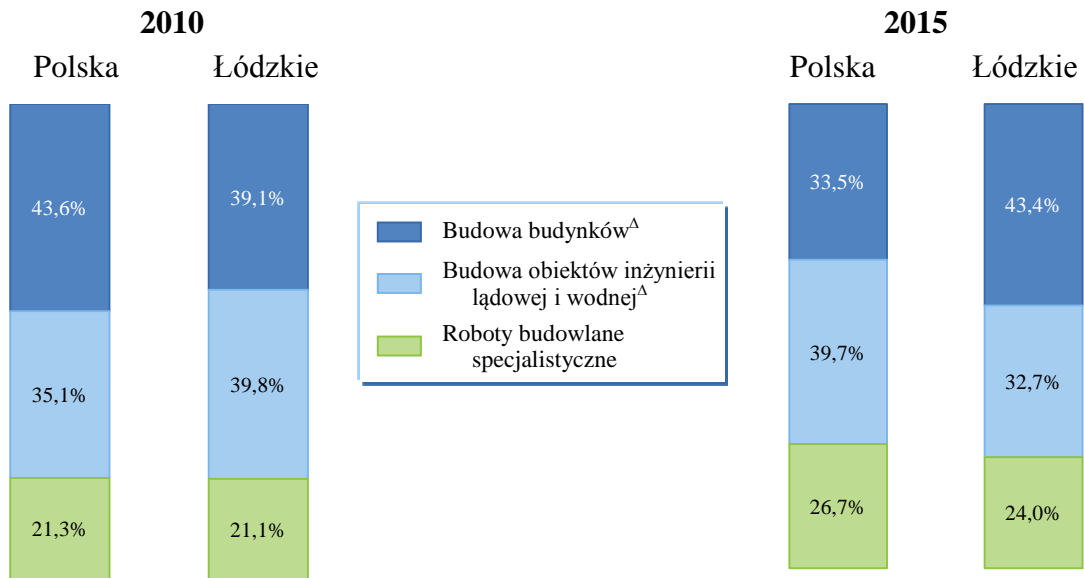
się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej, mimo wzrostu w 3 kwartalnych okresach narażających, w skali całego roku obniżyła się.

Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie łódzkim** (ceny bieżące)

Działy	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	108,9	113,5	105,6	108,1	100,4	104,9	110,4	109,2
Budowa budynków ^A	141,6	117,5	100,6	105,6	90,6	91,1	113,5	114,4
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	77,1	118,1	118,7	118,3	116,8	121,2	109,6	98,5
Roboty budowlane specjalistyczne	105,1	102,4	99,1	98,5	102,7	111,3	105,7	116,7

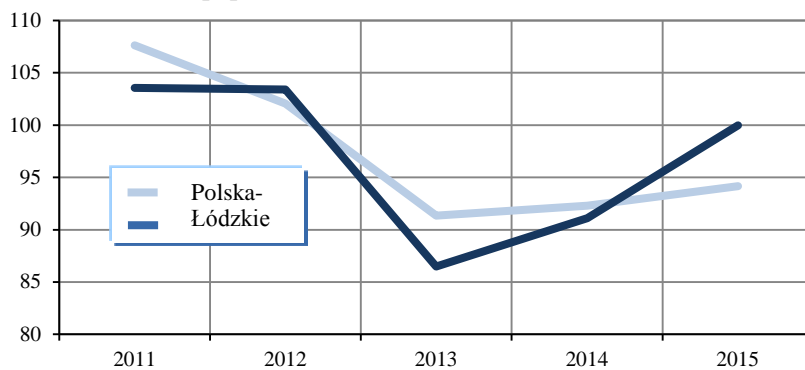
Wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej posiadały jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków, a ich udział w strukturze produkcji zwiększył się o 2,0 p. proc. Wzrost udziału zanotowały również podmioty specjalizujące się w robotach budowlanych specjalistycznych – o 1,6 p. proc.

Wyk. 51. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007**
(ceny bieżące)

W 2015 r., po dwóch latach spadku, przeciętne zatrudnienie w sekcji budownictwo utrzymało się na poziomie z roku poprzedniego (w skali kraju odnotowano spadek o 5,8%).

Wyk. 52. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
Rok poprzedni = 100

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, mierząca wydajność pracy w 2015 r. w łódzkim, ukształtowała się na poziomie 454,4 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 11,8% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Budownictwo mieszkaniowe w województwie łódzkim w 2015 r., pod względem liczby zakończonych inwestycji mieszkaniowych, odnotowało wynik korzystniejszy niż w ubiegłym roku. Był to również rok, w którym odnotowano wzrost liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz liczby rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych.

W 2015 r. w województwie łódzkim oddano do użytkowania 7150 mieszkań, tj. o 10,0% więcej niż przed rokiem. W skali kraju w tym okresie również odnotowano wzrost liczby zakończonych inwestycji mieszkaniowych (o 3,3%).

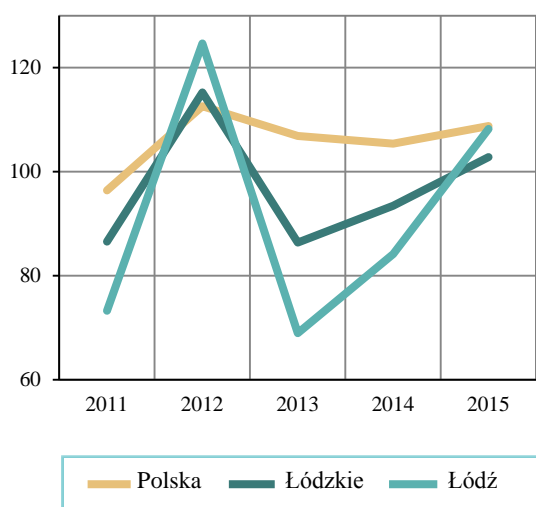
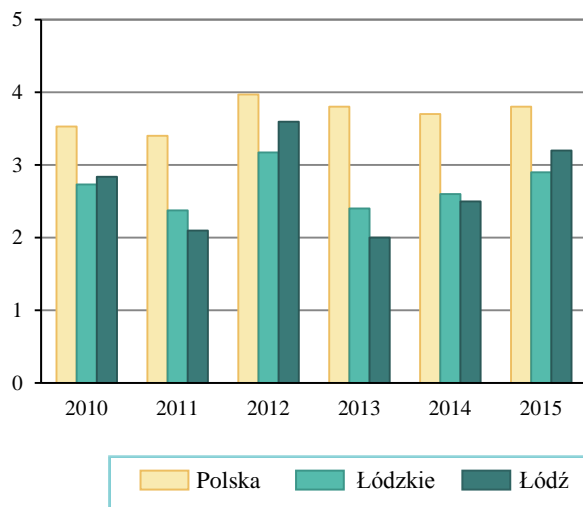
*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

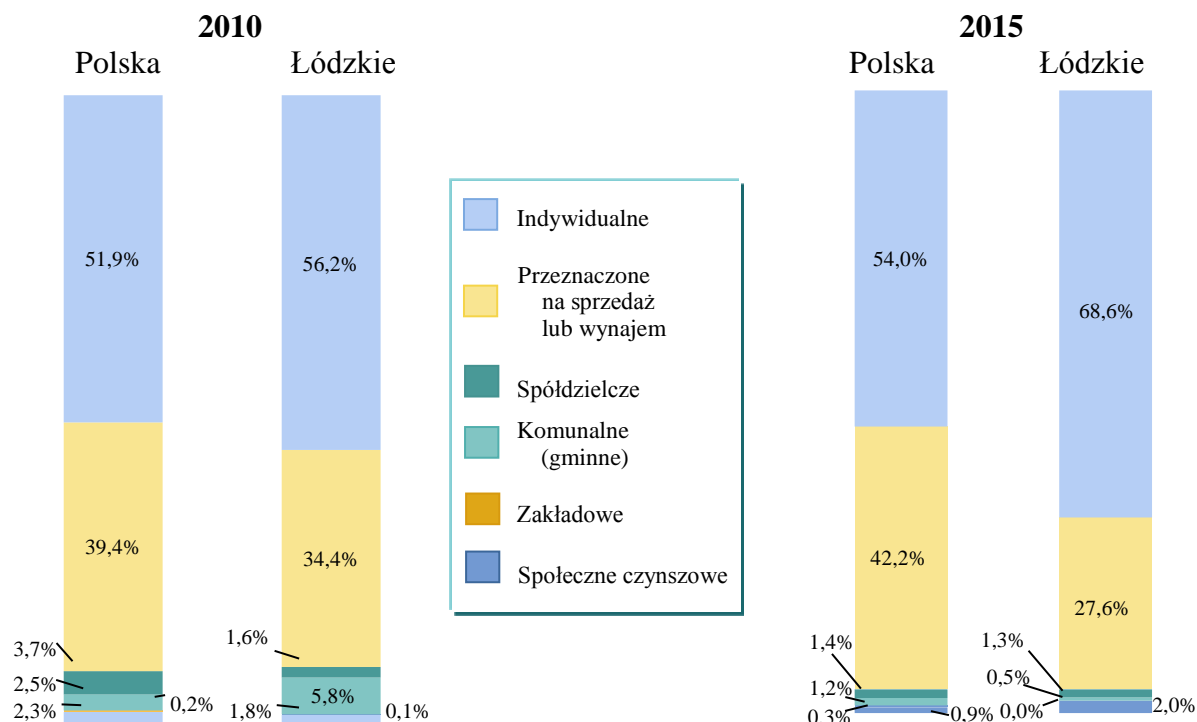
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,6	3,7	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	100,9	99,8
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności	4,6	4,1	4,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,8	4,4
ŁÓDZKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,7	2,6	2,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	112,7	118,4	112,6
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności	3,8	3,1	3,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,2	2,6	3,0

Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe (dok.)**

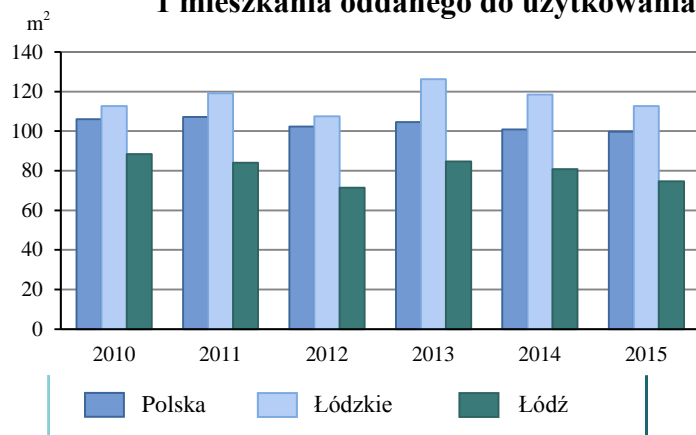
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
ŁÓDŹ			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,8	2,5	3,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	88,4	80,8	74,7
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia na 1000 ludności	3,4	3,5	3,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,2	3,3	3,9

Wyk. 53. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100Wyk. 54. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

W 2015 r. wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania w województwie łódzkim, w stosunku do roku poprzedniego, nastąpił w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 37,7%, przy udziale 27,6%) oraz indywidualnym (o 4,1%, przy udziale 68,6%). Najgłębszy spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania odnotowano w przypadku budownictwa zakładowego 1 mieszkanie wobec 26 w 2014 r. W ramach pozostałych form budownictwa liczba przekazanych mieszkań zmniejszyła się następująco: spółdzielczego o 30,5% (przy udziale 1,3%), komunalnego o 29,4% (przy udziale 0,5%) oraz społecznego czynszowego o 2,7% (przy udziale 2,0%).

Wyk. 55. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Mieszkania oddane do użytkowania w Łodzi stanowiły 31,5% wszystkich takich inwestycji w województwie. W Łodzi w 2015 r. odnotowano wzrost liczby zakończonych inwestycji mieszkaniowych – o 28,5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost ten był wynikiem większej liczby mieszkań budowanych w ramach budownictwa społecznego czynszowego (ponad 2,5-krotnie więcej) oraz przez inwestorów indywidualnych (o 56,9%) i deweloperów (o 13,8%). Mieszkania na sprzedaż lub wynajem stanowiły 62,1% wszystkich zakończonych inwestycji mieszkaniowych w Łodzi, a indywidualne – 34,3%.

Wyk. 56. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

o 1,1 m²). W porównaniu z 2010 r. nie uległa większej zmianie.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

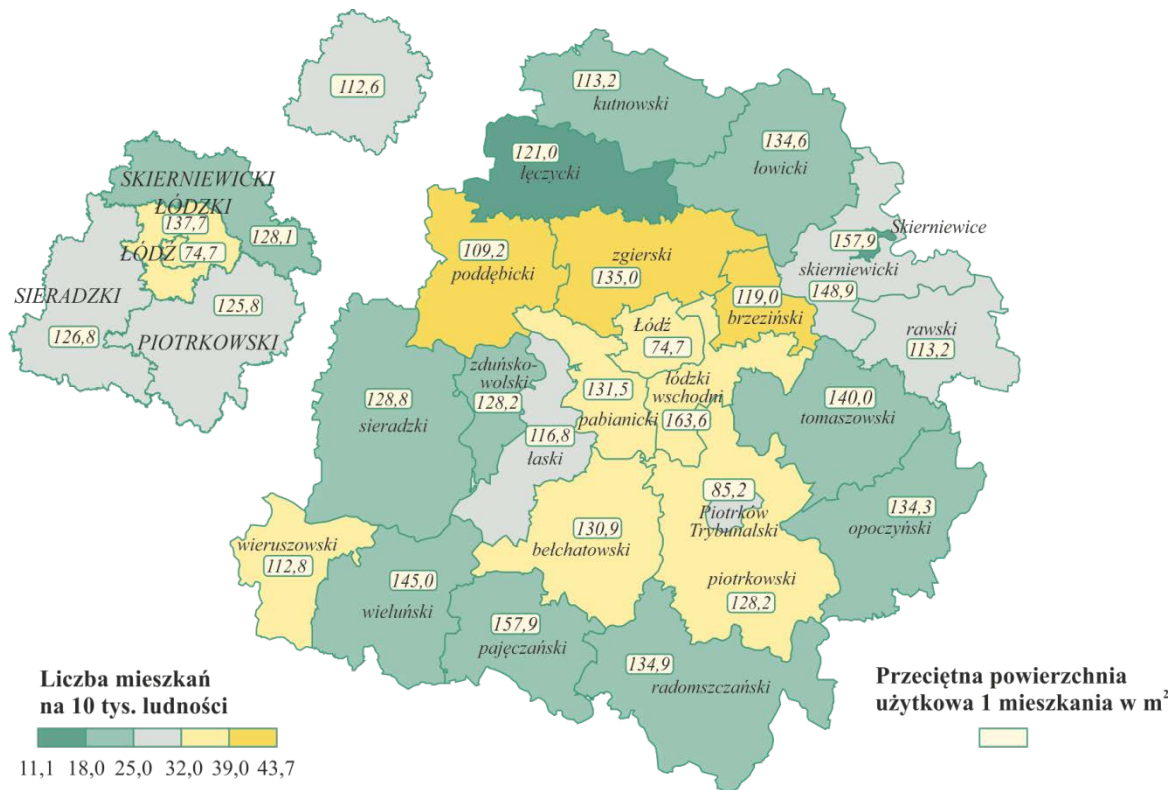
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie łódzkim w 2015 r. wyniosła 112,6 m² (w kraju – 99,8 m²) i zmniejszyła się o 5,8 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju spadła

Spadek średniej powierzchni użytkowej mieszkania w województwie w 2015 r. był wynikiem zmniejszenia się powierzchni mieszkań budowanych w formach budownictwa takich jak: indywidualne (o 4,3 m²) oraz społeczne czynszowe (o 2,6 m²). Deweloperzy – przekazali do użytkowania mieszkania o przeciętnej powierzchni mniejszej niż w 2014 r. o 1,4 m².

Tabl. 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie łódzkim

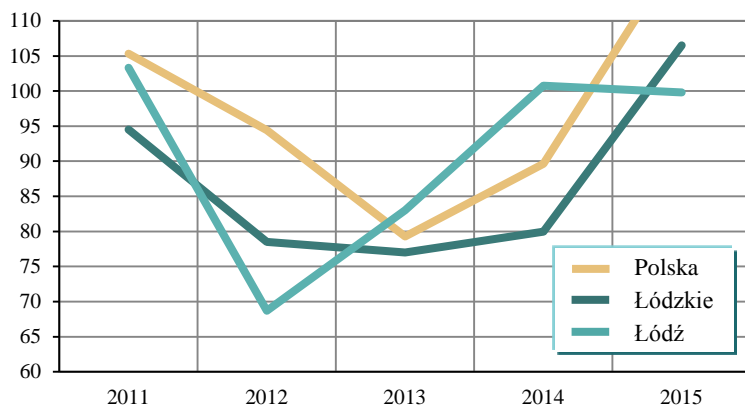
Formy budownictwa	2014				2015			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó l e m	6501	100,0	108,2	118,4	7150	100,0	110,0	112,6
Indywidualne	4715	72,5	99,7	140,1	4908	68,6	104,1	135,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1432	22,0	119,8	63,9	1972	27,6	137,7	62,5
Spółdzielcze	131	2,0	233,9	51,5	91	1,3	69,5	65,9
Komunalne (gminne)	51	0,8	170,0	41,4	36	0,5	70,6	60,1
Zakładowe	26	0,4	26 razy	68,1	1	0,0	3,8	184,0
Spółeczne czynszowe	146	2,2	x	50,2	142	2,0	97,3	47,6

Wyk. 57. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie łódzkim według podregionów i powiatów w 2015 r.

W 2015 r. w łódzkim wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 8184 mieszkań, tj. o 6,5% więcej niż rok wcześniej. W skali kraju również odnotowano wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim (o 20,5%).

Wyk. 58. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym**
2010 = 100

Niemal wszystkie pozwolenia na budowę mieszkań w województwie łódzkim wydano w dwóch formach budownictwa: indywidualnego (68,3% ogółu) oraz z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (27,2%).

Więcej niż w 2014 r. pozwoleń dotyczyło mieszkań spółdzielczych, jednak stanowiły one 2,0% wszystkich mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia. Liczba mieszkań, na które wydano pozwolenia deweloperom była

nizsza niż przed rokiem (o 17,9%), spadła również liczba pozwoleń wydanych na budowę mieszkań indywidualnych (o 11,1%). W 2015 r. wydano pozwolenia na budowę 119 mieszkań społecznych czynszowych oraz 91 komunalnych (odpowiednio 1,4% i 1,1% wydanych pozwoleń).

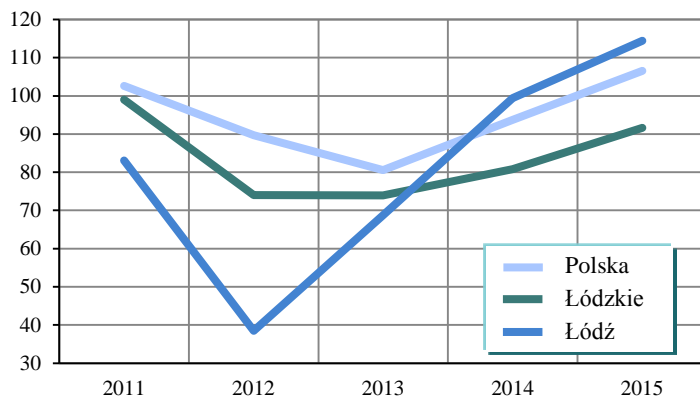
Większą niż przed rokiem liczbę lokali mieszkalnych, na realizację których wydano pozwolenia odnotowano w piętnastu powiatach województwa. Najwyższy wzrost wystąpił w miastach na prawach powiatu: Skierniewicach (ponad 4-krotnie więcej) oraz Piotrkowie Trybunalskim (o 72,7%), następnie w powiecie wieluńskim (o 47,9%), łączyckim (o 43,9%), pabianickim (o 40,4%) oraz skierniewickim (o 31,0%). Najgłębszy spadek zaobserwowano w powiatach: radomszczańskim (o 39,2%), poddębickim (o 26,9%) oraz brzezińskim (o 25,0%).

Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie łódzkim**

Formy budownictwa	2014			2015		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100
O g ó ł e m	7686	100,0	103,8	8184	100,0	106,5
Indywidualne	4724	61,5	88,9	5587	68,3	118,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2707	35,2	135,9	2222	35,2	82,1
Spółdzielcze	68	0,9	13,6 razy	165	2,0	242,6
Komunalne (gminne)	127	1,7	171,6	91	1,1	71,7
Zakładowe	-	-	x	-	-	x
Społeczne czynszowe	60	0,8	375,0	119	1,4	198,3

W 2015 r. w województwie rozpoczęto budowę 7498 mieszkań, tj. o 13,3% więcej niż w poprzednim roku (w skali kraju odnotowano wzrost o 13,7%).

Wyk. 59. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W większości powiatów odnotowano wzrost liczby rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych. Natomiast największy spadek wystąpił w powiatach: radomszczańskim (o 58,1%) oraz rawskim (o 26,1%).

Największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w budownictwie indywidualnym – 4933, tj. o 16,8% więcej niż rok wcześniej oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem – 2349, tj. o 1,9% więcej niż w 2014 r.

Najwyższy wzrost liczby rozpoczętych budów zanotowano w Piotrkowie Trybunalskim (ponad dwukrotnie), powiecie kutnowskim (o 75,4%), pączęńskim (o 39,3%) oraz wieruszowskim (o 37,8%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie łódzkim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie łódzkim w 2015 r. sprzedaż detaliczna wzrosła w skali roku, po przejściowym spadku w roku poprzednim. Wyższa niż przed rokiem była również sprzedaż hurtowa towarów, a odnotowany wzrost był najwyższy od kilku lat.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2015 r. wzrosła w stosunku do roku 2014 o 8,5% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 0,9% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówki gastronomiczne oraz inne punkty sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

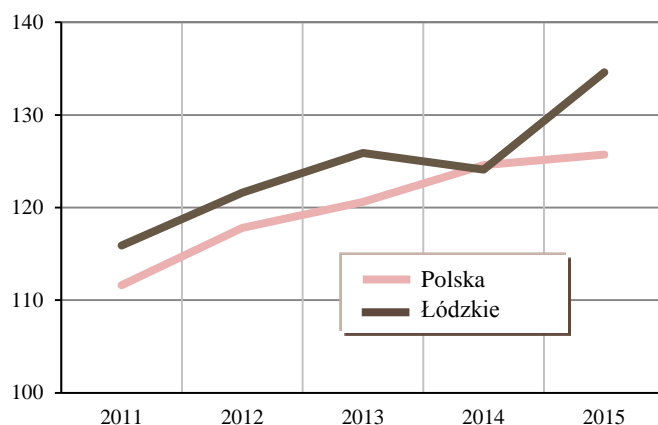
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	103,3	100,9
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	101,8	108,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	95,9	89,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	104,9	102,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	106,1	109,3
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	109,7	106,3
Tekstylia, odzież, obuwie	113,1	111,9	108,2
Meble, RTV, AGD	123,0	101,2	104,3
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	104,4	115,9
Pozostałe	95,9	103,3	87,7
ŁÓDZKIE			
O g ó ł e m	113,3	98,5	108,5
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	111,9	89,1	122,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	139,2	83,8	93,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	100,9	95,0	94,4

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
ŁÓDZKIE (dok.)			
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	97,6	94,2	130,9
Tekstylia, odzież, obuwie	101,1	94,9	113,1
Meble, RTV, AGD	98,5	73,4	84,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	168,2	91,7	112,7
Pozostałe	99,5	98,9	92,8

^a Patrz notka a na str. 82.

Wyk. 60. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie łódzkim, w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2015 r., obserwowano systematyczny wzrost sprzedaży detalicznej towarów ogółem. Największy wzrost w odniesieniu do 2014 r. odnotowano w przedsiębiorstwach z grup: „pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach” (o 30,9%) oraz „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 22,6%). Znaczny spadek wartości sprzedaży detalicznej dotyczył przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż mebli, RTV, AGD (o 16,0%).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie łódzkim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	100,4	100,9	99,1	98,5	104,3	104,6	107,9	108,5
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	109,7	92,9	85,5	89,1	96,5	110,4	115,0	122,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	99,7	96,6	92,5	83,8	94,7	94,3	92,5	93,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	99,8	99,7	96,6	94,8	93,9	94,2	94,6	94,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	95,9	90,2	92,3	94,2	169,1	153,0	138,7	130,9
Tekstylia, odzież, obuwie	89,5	104,8	97,6	94,9	116,3	114,8	114,6	113,1

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 82.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie łódzkim (dok.)**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Meble, RTV, AGD	84,6	74,4	72,1	73,4	67,3	78,2	83,1	84,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	100,2	100,8	100,3	91,7	98,3	94,6	100,7	112,7
Pozostałe	93,9	95,0	95,8	98,9	97,6	96,7	97,9	92,8

^a Patrz notka *a* do tabl. 24 na str. 82.

Wartość **sprzedaży hurtowej** towarów (w cenach bieżących) w 2015 r. w jednostkach handlowych zwiększyła się o 11,3% w stosunku do poziomu zanotowanego przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 12,2%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 4,9% wyższa niż w 2014 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe o 4,1%). W łódzkim w skali roku największy wzrost sprzedaży dotyczył jednostek prowadzących sprzedaż hurtową płodów rolnych i żywych zwierząt (o 31,5%) oraz sprzedaż hurtową żywności (o 27,5%). Najgłębszy spadek wartości sprzedaży odnotowały jednostki prowadzące sprzedaż hurtową napojów alkoholowych i bezalkoholowych (o 5,5%) oraz sprzedaż hurtową AGD,RTV, artykułów użytku domowego (o 5,4%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał.
-

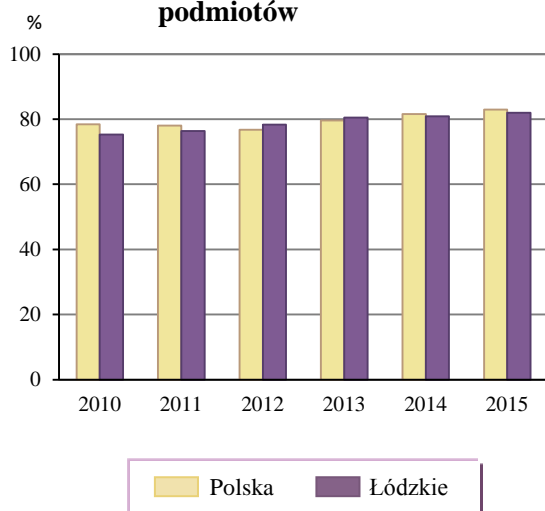
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2015 r. w województwie łódzkim wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych kształtowały się mniej korzystnie w porównaniu z rokiem poprzednim. Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto, ale ich udział w przychodach ogółem znacząco spadł. Wolniejsze tempo wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu wskaźnika poziomu kosztów. Niższe niż przed rokiem były podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

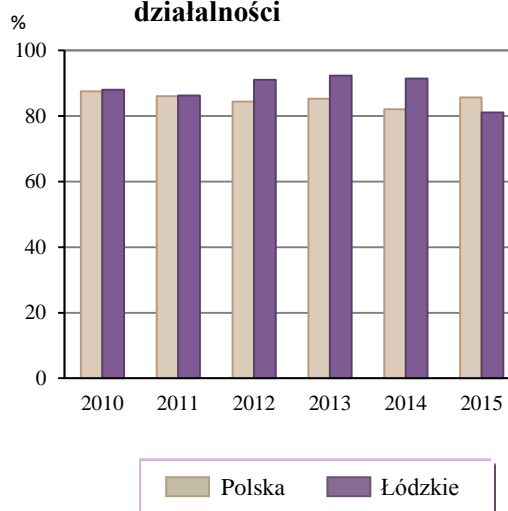
Wyniki finansowe uzyskane w 2015 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie łódzkim były mniej korzystne niż w roku poprzednim. W tym samym czasie podstawowe wyniki finansowe przedsiębiorstw w skali kraju były wyższe od notowanych rok wcześniej.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

Wyk. 61. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 62. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2015 r. w województwie łódzkim zysk netto wykazało 82,0% badanych przedsiębiorstw wobec 80,9% przed rokiem. Omawiany odsetek był najwyższy w całym obserwowanym okresie 2010-2015. Udział przychodów firm

wykazujących zysk w przychodach ogółem spadł jednak w porównaniu z 2014 r. o 10,3 p. proc. do

poziomu 81,1%, tzn. najniższego w okresie 2010-2015. W skali kraju udział przedsiębiorstw rentownych wzrósł o 1,3 p. proc. do poziomu 82,9%, a ich udział w przychodach ogółem zwiększył się o 3,5 p. proc. do poziomu 85,6%.

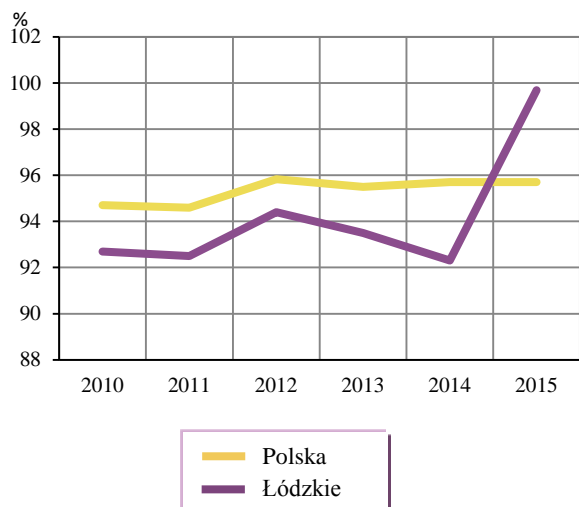
Przychody z całokształtu działalności w 2015 r. wyniosły 114123,1 mln zł i były o 5,8% wyższe od osiągniętych rok wcześniej, natomiast koszty ich uzyskania zwiększyły się o 14,3% (do 113771,6 mln zł), co znalazło odzwierciedlenie w pogorszeniu wskaźnika poziomu kosztów (z 92,3% w 2014 r.) do 99,7% (w skali kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 95,7%). W omawianym okresie w województwie łódzkim, w przeciwieństwie do wyników w ujęciu krajowym, odnotowano zdecydowanie niższy wynik na działalności gospodarczej (wynik finansowy brutto i netto). Poprawił się natomiast wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2015 r. w województwie łódzkim osiągnęły wartość 111408,3 mln zł (wzrost o 7,2% w stosunku do roku poprzedniego), natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 111337,0 mln zł, co oznacza wzrost o 15,2%. Zdecydowanie obniżył się wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów z 7253,6 mln zł w 2014 r. do 71,3 mln zł w 2015 r. Znaczący spadek odnotowano również w przypadku wyniku na działalności gospodarczej, który w analizowanym okresie wyniósł 351,5 mln zł wobec 8350,9 mln zł rok wcześniej.

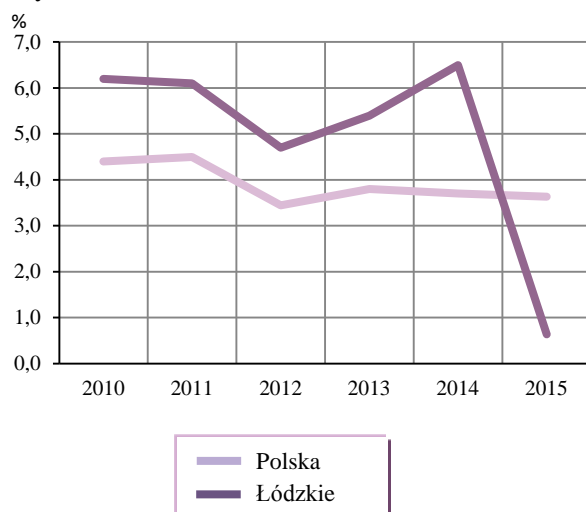
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe*

Wyk. 63. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 64. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wynik finansowy brutto ukształtował się na poziomie 384,0 mln zł (wobec 8412,1 mln zł w roku poprzednim). Po odliczeniu obciążeń (podatku dochodowego) wynik finansowy netto osiągnął poziom 725,6 mln zł (7058,8 mln zł rok wcześniej).

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

Niższe niż w roku 2014 r. były wskaźniki rentowności obrotu przedsiębiorstw. Wskaźnik rentowności obrotu brutto zmniejszył się o 7,5 p. proc do 0,3%, a wskaźnik rentowności obrotu netto obniżył się o 5,9 p. proc do 0,6% (najniższy poziom obu wskaźników w skali kraju). Znacznemu spadkowi uległ również wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 6,9 p. proc do 0,1%) będąc także najniższym w kraju. W skali roku obniżyły się wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio o 0,8 p. proc do 30,2% oraz o 1,4 p. proc. do 91,4%).

Tabl. 26. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,7	3,6
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	38,9	38,3
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	102,5	101,0
ŁÓDZKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	92,7	92,3	99,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	7,3	7,0	0,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	7,3	7,8	0,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto	6,2	6,5	0,6
Wskaźnik płynności I stopnia	32,7	31,0	30,2
Wskaźnik płynności II stopnia	92,1	92,8	91,4

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

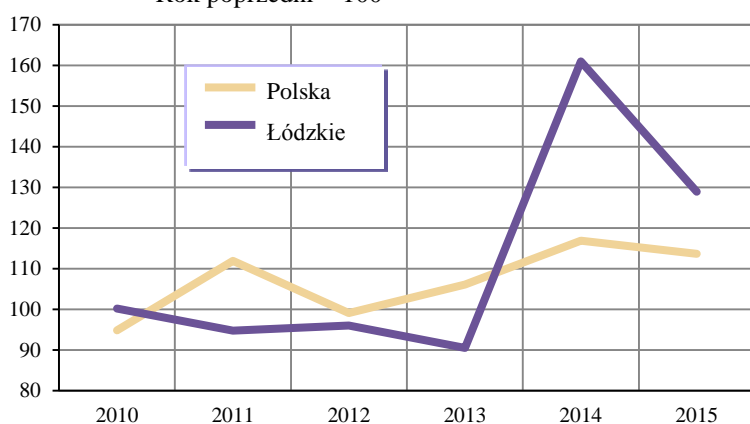
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych.

NAKLADY INWESTYCYJNE

Rok 2015 był drugim z kolei, w którym odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w województwie łódzkim (po spadku w latach 2010-2013). Wpłynął na to zarówno wzrost nakładów poniesionych na budynki i budowle, jak i na zakupy. W porównaniu z 2014 r. spadła natomiast liczba i wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych.

Wyk. 65. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2015 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie łódzkim, wyniosły 10692,5 mln zł i były wyższe od zrealizowanych rok wcześniej o 28,9%. W skali kraju wartość nakładów inwestycyjnych wzrosła o 13,7% w odniesieniu do poziomu notowanego w 2014 r.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	119982,2	136474,6
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	40,8	39,3
Zakupy:			
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi ..	45,5	45,9	46,4
środków transportu	11,3	12,0	13,0

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
ŁÓDZKIE			
O g ó ł e m w m l n z ł	6249,4	8293,5	10692,5
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowlę	36,9	33,8	39,0
Zakupy:			
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi ..	56,1	53,5	47,7
środków transportu	5,2	4,7	4,9

W omawianym roku, w województwie łódzkim, z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę wydatkowano 4174,4 mln zł (o 49,1% więcej niż rok wcześniej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła poziom 5623,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowlę (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

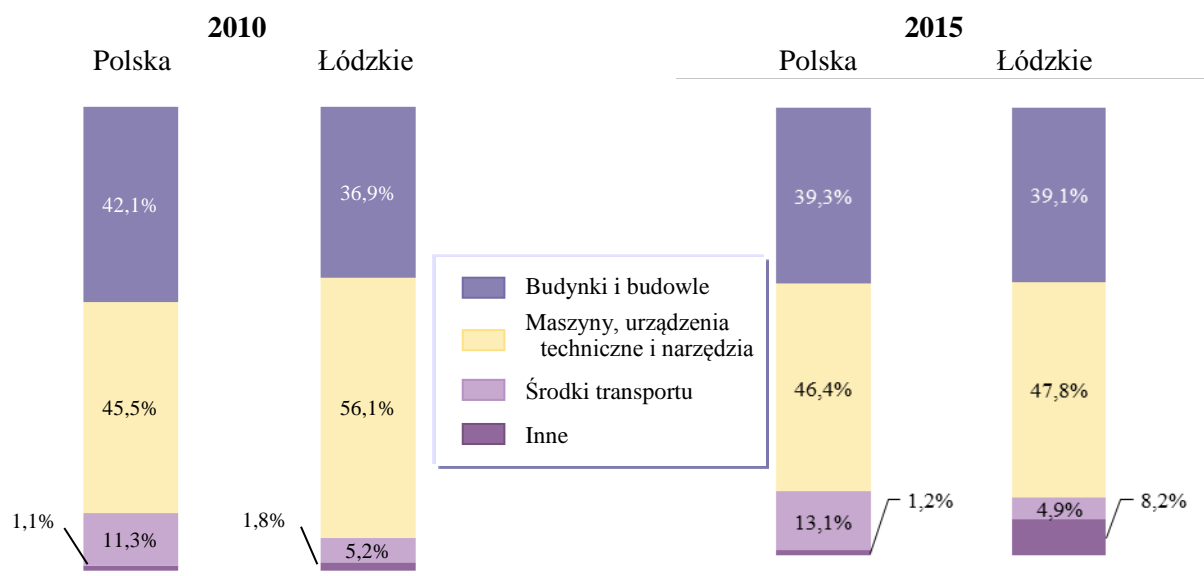
Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

o 16,4%, ale ich udział w nakładach ogółem był niższy w skali roku o 5,6 p. proc. Na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi przeznaczono 5104,7 mln zł (o 14,9% więcej niż w roku poprzednim), a na środki transportu – 519,2 mln zł (o 33,4% więcej niż w 2014 r.).

Najwyższy (ponad czterokrotny) wzrost wartości nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2014 r. odnotowano w sekcji zakwaterowanie i gastronomia. W sekcji budownictwo odnotowano ponad dwukrotny wzrost, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

– o 47,0%, administrowaniu i działalności wspierającej – o 35,8%, obsłudze rynku nieruchomości – o 19,2%, a w przetwórstwie przemysłowym – o 8,8%. Spadek nakładów wystąpił m. in. w informacji i komunikacji (o 36,4%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 24,3%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,4%).

W 2015 r. inwestowały głównie, podobnie jak przed rokiem, przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (63,8%) oraz przetwórstwa przemysłowego (23,3%). Inwestycje przedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych to zaledwie 3,7% ogólnej wartości nakładów w województwie łódzkim.

Wyk. 66. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**

W 2015 r. w łódzkim inwestorzy rozpoczęli realizację 2756 nowych inwestycji (o 18,7% mniej niż przed rokiem), z których 48,5% stanowiły inwestycje polegające na modernizacji istniejących środków trwałych. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji była o 11,7% niższa niż w roku poprzednim i wyniosła 2672,6 mln zł. W kraju w omawianym okresie odnotowano wzrost liczby rozpoczętych inwestycji o 7,6%, podczas gdy ich wartość kosztorysowa nieznacznie (o 0,1%) spadła.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie łódzkim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

ANEKS
APPENDIX

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Ludność ^a (w tys.)	2577,5	2542,4	2533,7	2524,7	2513,1	2504,1	2493,6	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:								Per 1000 population (in the period Jan–Sep):
małżeństwa zawarte	5,16	5,70	4,98	4,99	4,34	4,55	4,59	marriages contracted
urodzenia żywe	8,74	10,02	9,44	9,43	8,90	9,05	8,85	live births
zgony	12,09	12,26	12,14	12,40	12,41	11,85	12,46	deaths
przyrost naturalny	-3,35	-2,24	-2,70	-2,97	-3,51	-2,80	-3,61	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,68	-0,70	-0,75	-0,72	-1,06	-0,82	-0,83 ^b	internal and international net migra- tion for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.)	271,3	310,5	325,9	321,0	314,0	313,8	322,5	Average paid employment in the enterprise sector ^c (in thous.)
rok poprzedni = 100	101,7	105,0	98,5	97,8	100,0	102,7	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	198,4	131,6	138,7	151,0	151,6	126,2	109,5	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	17,9	12,2	12,9	14,0	14,1	11,8*	10,3	Registered unemployment rate ^a (in %)
Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (w %)	87,7	83,0	83,4	83,8	86,9	87,3	86,8	rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	144	98	147	146	82	58	33	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d (w %)	55,3	56,3	56,9	56,6	57,6	58,3	57,2	Activity rate by LFS ^d (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d (w %)	45,7	51,1	51,6	50,3	51,2	53,1	52,9	Employment rate by LFS ^d (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^d (w %)	17,4	9,2	9,3	11,0	11,1	8,8	7,7	Unemployment rate by LFS ^d (in %)

^a Stan w końcu roku. ^b Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 rok. W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^d Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r.

^a As of the end of the year. ^b In calculating the net migration was taken into account: in case of the internal migration – data for 2015. In case of the international migration - data for 2014. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^d Average during the year; data are not fully comparable with the results of years preceding 2010.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2107,97	2978,57	3192,09	3339,41	3454,92	3591,51	3745,57	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	653,8	639,5	626,6	617,8	609,8	609,7	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	98,6	97,8	95,4	98,6	98,7	100,0	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1481,17	1554,27	1642,49	1730,12	1789,61	1843,94	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)
rok poprzedni = 100	106,4	104,9	105,7	105,3	103,4	103,0	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	.	940,86	973,40	1043,43	1109,24	1132,37	1168,00	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	105,0	103,5	107,2	106,3	102,1	103,1	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	102,0	102,8	104,4	103,8	100,8	99,5	98,8	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,4	103,1	105,8	104,4	102,3	98,7	98,2	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	93,7	97,4	98,8	95,7	93,3	93,4	94,5	clothing and footwear
mieszkanie	103,2	103,8	106,0	105,7	102,0	100,2	100,2	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	26,9	30,9*	31,2	29,6	29,8	36,0	30,3	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:								Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
bydło ^b	40,1	45,3 ^c	47,3	45,5	43,8	48,5	47,3	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	125,5	130,5 ^c	114,3	97,5	94,8	110,4	105,7	pigs ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d Stan w końcu lipca.
^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b As of June. ^c Data of Agricultural Census as of 30 June. ^d As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	119,0	156,5	103,4	89,0	83,4	97,1	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
w tym pszenica	71,7	123,9	140,5	105,1	93,2	83,1	96,1	<i>of which wheat</i>
żyto	65,5	126,4	193,9	103,3	80,1	82,5	99,5	<i>rye</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	121,1	94,9	118,8	121,5	96,0	95,1	100,5	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	91,5	85,2	118,6	117,0	99,8	89,4	89,0	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	11,2	8,4	5,8	6,2	7,5	7,7	7,3	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	8,7	6,5	5,2	5,9	6,1	5,9	5,8	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	113,6	116,4	110,0	104,0	100,9	104,1	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	165,8	168,1	174,8	169,7	165,1	165,4	169,0	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	100,3	104,0	97,1	97,3	100,2	102,1	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	110,3	117,5	98,9	91,0	109,8	111,7	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	113,7	117,9	102,1	84,4	108,1	109,2	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	16,5	22,5	23,3	24,1	20,8	19,0	19,0	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	104,2	103,6	103,4	86,5	91,1	100,0	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM (dok.)
SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	4565	6957	6022	8019	6009	6501	7150	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	83,2	109,7	86,6	133,2	74,9	108,2	110,0	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,8	2,7	2,4	3,2	2,4	2,6	2,9	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	126,3	112,7	119,2	107,5	126,3	118,4	112,6	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	113,3	115,9	104,9	103,5	98,5	108,5	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	249459	230908	228537	234079	237915	239578	241462	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	101,9	104,6	99,0	102,4	101,6	100,7	100,8	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	11331	14198	14945	15946	17214	18451	20084	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	104,4	105,9	105,3	106,7	108,0	107,2	108,8	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2277	2722	2827	2953	3076	3166	3288	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	105,8	102,2	103,9	104,5	104,2	102,9	103,8	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach ^c (w %)	92,7	92,5	94,4	93,5	92,3	99,7	<i>Cost level indicator in enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach ^c (w %):								<i>Turnover profitability rate in enter- prises^c (in %):</i>
brutto	7,3	7,5	5,6	6,5	7,8	0,3	<i>gross</i>
netto	6,2	6,1	4,7	5,4	6,5	0,6	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- iastwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	2843,9	6249,4	5924,4	6587,7	5149,7	8293,5	10692,5	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	100,2	94,8	96,0	90,5	161,0	128,9	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	2510,6	.	.	2508,5	.	.	2507,1	.	.	2504,1
Population ^a (in thous.)	B	2498,2	2493,6
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	311,9	311,5	314,2	313,6	313,3	314,6	314,8	315,7	316,1	316,2	315,5	314,5
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	316,9	317,1	318,3	318,7	319,6	317,7	318,8	321,4	321,4	321,6	322,0	322,1
poprzedni miesiąc = 100	A	100,2	99,9	100,9	99,8	99,9	100,4	100,1	100,3	100,1	100,0	99,8	99,7
previous month = 100	B	100,8	100,1	100,4	100,1	100,3	99,4	100,4	100,8	100,0	100,0	100,1	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,1	99,1	100,0	100,1	100,0	99,9	99,8	100,2	100,3	101,3	101,2	101,0
corresponding month of previous year = 100	B	101,6	101,8	101,3	101,6	102,0	101,0	101,3	101,8	101,7	101,7	102,0	102,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	158,2	158,9	153,9	147,6	142,1	137,3	134,5	131,7	128,4	124,4	125,4	126,2
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	132,3	133,4	131,1	127,2	122,6	117,9	114,6	111,8	109,3	106,9	107,3	109,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	14,6	14,6	14,2	13,7	13,3	12,9	12,6	12,4	12,1	11,8	11,9	11,8*
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	12,3	12,4	12,2	11,8	11,5	11,1	10,8	10,6	10,3	10,1	10,1	10,3
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	3819	6806	6320	6179	5670	5097	6207	5814	7102	5686	3866	2913
Job offers declared during a month	B	4207	5472	7134	7484	8169	7680	8802	8040	8890	7827	6213	5497
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	63	41	47	40	40	32	26	28	24	30	37	58
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	45	43	28	24	21	20	18	16	16	19	21	33
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3569,57	3386,91	3553,37	3502,22	3448,79	3466,84	3626,15	3546,30	3526,04	3522,45	3692,02	4049,10
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3658,16	3527,2	3855,2	3621,88	3568,7	3607,49	3747,97	3670,4	3655,71	3675,19	3883,63	4264,90
poprzedni miesiąc = 100	A	92,3	94,9	104,9	98,6	98,5	100,5	104,6	97,8	99,4	99,9	104,8	109,7
previous month = 100	B	90,3	96,4	109,3	93,9	98,5	101,1	103,9	97,9	99,6	100,5	105,7	109,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,6	102,8	106,1	104,4	103,4	103,9	104,6	103,4	103,7	102,6	100,6	104,7
corresponding month of previous year = 100	B	102,5	104,1	108,5	103,4	103,5	104,1	103,4	103,5	103,7	104,3	105,2	105,3

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A B	100,3 98,0	99,8 98,7	99,3 99,1	98,8 99,4
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A B	98,5 105,2	97,4 95,6	101,2 95,9	102,0 109,2	101,2 90,0	94,1 98,8	90,6 100,8	96,1 99,3	101,1 100,8	99,4 100,1	98,3 103,6	110,2 100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A B	77,0 95,4	73,9 93,6	80,8 88,7	82,0 95,0	84,1 84,4	82,1 88,7	88,0 98,7	96,3 101,9	93,0 101,7	86,2 102,5	77,8 108,1	89,3 98,2
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A B	99,3 102,7	99,0 105,3	97,5 99,5	100,2 98,3	100,2 109,0	98,7 95,3	99,0 92,1	100,3 101,0	99,4 97,5	98,2 105,8	98,3 101,4	102,6 98,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A B	92,1 96,0	90,3 102,0	92,6 104,1	92,6 102,2	95,5 106,9	95,8 105,3	95,7 98,0	100,6 98,6	95,3 96,7	94,8 104,2	93,5 107,4	92,8 103,6
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A B	94,8 97,3	91,0 109,1	106,1 99,5	104,6 100,4	101,8 83,0	104,4 105,6	99,6 99,9	97,3 98,0	95,7 105,4	93,5 95,2	96,5 87,0	92,6 102,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A B	98,7 80,9	88,6 97,0	90,2 91,0	94,7 87,4	98,7 96,7	95,1 83,9	91,4 84,1	85,3 84,7	81,8 93,4	79,7 95,0	83,8 85,7	78,8 95,1

^a W kwartale.

^a In the quarter.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta <i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	A	7,5	7,1	7,0	7,2	7,9	7,9	8,0	9,4	9,9	8,0	8,1	7,8
	B	6,8	8,0	7,7	8,0	7,9	7,8	7,4	7,5	7,5	7,9	6,4	6,5
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry ^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	101,3	93,3	108,0	99,5	97,5	97,2	105,5	94,5	116,6	99,2	94,1	97,6
	B	97,8	98,8	113,0	92,1	97,5	106,7	97,4	96,3	108,8	104,4	95,0	101,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	103,9	100,9	101,7	101,6	101,3	95,2	94,1	92,0	103,4	97,5	97,2	101,3
	B	97,3	102,7	107,5	100,2	100,3	110,9	102,7	104,5	97,7	102,7	104,0	108,0
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production ^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	35,7	131,2	149,0	84,9	114,3	103,1	103,4	99,2	150,0	88,2	91,2	133,3
	B	45,0	90,3	114,0	124,0	106,2	126,3	96,2	101,5	111,4	112,8	81,4	141,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	82,5	136,8	119,8	135,7	125,2	108,4	96,2	93,8	116,1	99,4	103,3	115,2
	B	145,3	100,0	76,4	111,6	103,7	127,0	118,2	120,9	89,8	114,7	102,5	109,0
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) <i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	A	429	1126	1876	2251	2558	3042	3863	4202	4660	5223	5702	6501
	B	568	1028	1500	2097	2569	3013	3475	4343	4909	5453	6019	7150
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	A	71,7	111,0	130,0	119,4	100,6	102,2	103,8	102,1	100,7	101,8	103,1	108,2
	B	132,4	91,3	80,0	93,2	100,4	99,0	90,0	103,4	105,3	104,4	105,6	110,0

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON ŁÓDZKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2014 B – 2015		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	76,4	103,8	106,5	105,4	95,0	97,7	104,6	98,1	101,7	103,3	92,1	122,7
<i>previous month = 100</i>	B	80,7	96,9	112,3	101,8	102,5	96,8	105,0	96,9	101,8	101,8	101,2	115,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,1	104,4	99,2	110,2	98,5	98,1	97,4	98,1	99,7	99,6	95,3	100,6
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	106,2	99,1	104,5	101,0	109,0	108,0	108,4	107,1	107,2	105,7	116,1	109,2
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	237458	237639	238074	237650	238108	238621	238690	238785	239152	239310	239425	239578
<i>Entities of the national economy ^b</i>	B	239109	239148	238934	239180	239563	240123	240672	241124	241509	242034	241768	241462
w tym spółki handlowe	A	17319	17414	17531	17656	17765	17853	17964	18066	18188	18272	18365	18451
<i>of which commercial companies</i>	B	18599	18735	18870	18987	19131	19258	19380	19495	19626	19757	19903	20084
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	3081	3086	3105	3119	3129	3136	3141	3149	3163	3165	3169	3166
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	3170	3173	3179	3198	3209	3223	3236	3243	3260	3267	3280	3288
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c : <i>Profitability rate of turnover in enterprises ^c:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	6,1	.	.	8,7	.	.	8,2	.	.	7,8
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	7,6	.	.	8,1	.	.	-2,5	.	.	0,3
netto (w %)	A	.	.	5,1	.	.	7,3	.	.	6,9	.	.	6,5
<i>net (in %)</i>	B	.	.	6,2	.	.	6,9	.	.	-1,8	.	.	0,6
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	1192,9	.	.	2985,7	.	.	5020,4	.	.	8293,5
<i>Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)</i>	B	.	.	1811,6	.	.	4050,2	.	.	6650,6	.	.	10692,5
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	150,0	.	.	154,0	.	.	154,7	.	.	161,0
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	.	.	151,7	.	.	135,7	.	.	131,6	.	.	128,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.
^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.
^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

Najnowsze publikacje Urzędu:

- RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2014 R., ŁÓDŹ 2015
- SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ŁODZI (kwartalnik)
- BIULETYN STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO (kwartalnik)
- ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2015
- WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE 2015 – PODREGIONY, POWIATY, GMINY
- STATYSTYKA ŁODZI 2014

- POWIATY I GMINY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - SYTAUCJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA W OKRESIE PROGRAMOWANIA 2007–2013, ŁÓDŹ 2015
- OŚWIATA I WYCHOWANIE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH SZKOLNYCH 2009/10 - 2011/12, ŁÓDŹ 2013
- WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2014 R., ŁÓDŹ 2016
- NIEPEŁNOSPRAWNI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM, ŁÓDŹ 2014
- LUDNOŚĆ, RUCH NATURALNY I MIGRACJE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2014 R., ŁÓDŹ 2015
- OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2010-2014, ŁÓDŹ 2016
- OCHRONA ŚRODOWISKA I LEŚNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2011-2013, ŁÓDŹ 2014
- ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2014 R., ŁÓDŹ 2015
- GOSPODARKA MIESZKANIOWA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2010-2012, ŁÓDŹ 2013
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2011-2012, ŁÓDŹ 2014
- BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2013 R., ŁÓDŹ 2014
- INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2007-2013, ŁÓDŹ 2015

WYNIKI SPISÓW POWSZECHNYCH

- PSR 2010. RAPORT Z WYNIKÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
- PSR 2010. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
- NSP 2011. LUDNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. STAN I STRUKTURA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA
- NSP 2011. ZAMIESZKANE BUDYNKI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
- NSP 2011. MIESZKANIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
- NSP 2011. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
- NSP 2011. GOSPODARSTWA DOMOWE I RODZINY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNA
- NSP 2011. LUDNOŚĆ I GOSPODARSTWA DOMOWE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM. STAN I STRUKTURA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA
- NSP 2011. MIGRACJE ZAGRANICZNE I WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Zapraszamy do zapoznania się z szeroką ofertą wydawniczą znajdującą się na stronie internetowej Urzędu <http://lodz.stat.gov.pl>, gdzie prezentowane są w formie elektronicznej publikacje, komunikaty oraz tematyczne informacje sygnałne.